Architektonický ateliér Gam Nám. Andreja Hlinku 27, Ružomberok



Územný plán obce
GALOVANY

SEPTEMBER 2014

Stupeň dokumentácie:	**Územný plán obce Galovany – čistopis**
Objednávateľ úlohy :	Obec Galovany
Spracovateľ úlohy :	Architektonický ateliér GAM Ružomberok, Nám. A. Hlinku 27
Hlavný riešiteľ:	Ing. arch. Marián Goč, autorizovaný architekt
Zákazkové číslo :	873 - 20
Dátum spracovania :	September 2014
Číslo paré :	

Na akcii spolupracovali:

- Vedenie úlohy, zhodnotenie územného potenciálu obce, výsledné syntézy rozvojových možností sídla, vymedzenie regulatívov pre rozvoj, koordinácia spracovateľských postupov	***Ing. arch. Marián Goč***
- Syntézy geodynamických procesov, vyhodnotenie lesných pozemkov :	***Ing. Peter Gažík***
- Spolupráca pri hodnotení rozvojových východísk z hľadiska geologickej rajonizácie a pri hodnotení rozvojových východísk geoekosystémových komplexov na území katastra obce	***Ing. arch. Lucia Krupová*** ***Ing. Peter Gažík***
- Demografia, vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy	***Zuzana Takáčová***
- Doprava :	***Ing. Vladimír Otto***
- Vodné hospodárstvo :	***Janka Rechtoríková***
- Energetika :	***Ing. Anton Galas*** ***Ing. Anton Turan***
- Grafické práce :	***Zuzana Takáčová***

OBSAH DOKUMENTÁCIE:

A. TEXTOVÁ ČASŤ 4
A.1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE 4
A.1.1 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši 4
A.1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu, použité podklady 5
A.1.3. Údaje o súlade riešenia územia so zadaním 5
A.2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE 6
A.2.1. Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis 6
A.2.2. Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu 12
A.2.3. Základné demografické, ekonomické a sociálne rozvojové predpoklady obce 16
A.2.4. Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia 20
A.2.5. Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania 22
A.2.6. Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území najmä obytného územia, zmiešaného územia, rekreačného územia a kúpeľného územia, vrátane určenia prípustného, obmedzujúceho a zakazujúceho funkčného využitia 25
A.2.7. Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia, výroby a rekreácie 26
A.2.8. Vymedzenie zastavaného územia obce 37
A.2.9. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov 37
A.2.10. Návrh na riešenie záujmov obrany štátu a požiarnej ochrany, ... 38
A.2.11. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení 39
A.2.12. Návrh verejného dopravného a technického riešenia 40
A.2.13. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie, prípadne hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie 48
A.2.14. Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území znehodnotené ťažbou. 51
A.2.15. Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu, ... 51
A.2.16. Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy na stavebné a iné zámery 52
A.2.16.a. Vyhodnotenie záberov lesnej pôdy na stavebné a iné zámery 54
A.2.17. Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska enviromentálnych ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov 55
A.2.18. Návrh záväznej časti 56
A.3. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE - TABUĽKY 81
B. GRAFICKÁ ČASŤ 81
C. DOKLADY 81

Výkres	Názov	Mierka
1	Výkres širších vzťahov	M 1:50 000
2	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia katastrálneho územia a verejnoprospešné stavby	M 1:10 000
3	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia zastavaného územia a verejnoprospešné stavby	M 1: 5 000
4	Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia	M 1: 5 000
5	Výkres riešenia verejného technického vybavenia	M 1: 5 000
6	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov USES-u	M 1: 10 000
7	Výkres záberov poľnohospodárskej pôdy na stavebné a iné zámery	M 1: 5 000

A. TEXTOVÁ ČASŤ

A.1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.1.1 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

A.1.1.1. Údaje o dôvodoch obstarania ÚPD

Obec nemala doteraz spracovaný územný plán. Obec Galovany nemá v súčasnosti nad 2 000 obyvateľov. Dôvodom obstarania územného plánu bolo situovanie fotovoltaickej elektrárne v katastrálnom území obce Galovany, severozápadne od zastavaného územia obce a rozšírenie obytného územia obce.

Ďalšími dôvodmi je snaha:

- zabezpečiť väčšiu účasť občanov na rozvoji a zveľaďovaní obce,
- zosúladiť záujmy obecné so záujmami celospoločenskými rešpektovaním aktuálneho ÚPN-VÚC Žilinského kraja,
- v maximálnej miere rešpektovať vlastnícke vzťahy,
- umožniť rozvoj vitálnych funkcií sídelného útvaru, rozvoj bývania, rekreácie, výroby, služieb a podnikateľských aktivít, dopravnej a technickej infraštruktúry,
- upriamiť pozornosť na riešenie ekologických problémov obce a rešpektovať nové zmeny technického, civilizačného a sociálno-ekonomického charakteru a
- zvýšiť ekologickú stabilitu riešeného územia a zabezpečiť ochranu významných prírodných hodnôt.

Hlavné ciele a požiadavky rozvoja obce, ktoré je treba v územnom pláne riešiť, boli formulované v zadaní, ktoré svojim charakterom zadávacieho dokumentu sa stali podkladom pre spracovateľa.

A.1.1.2. Údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi

Názov dokumentácie:	**ÚZEMNÝ PLÁN OBCE GALOVANY** - čistopis
Objednávateľ úlohy:	Obec Galovany
Obstarávateľ úlohy:	Obec Galovany a Ing. arch. Anna Gočová - - osoba odborne spôsobilá na obstarávanie ÚPP a ÚPN – preukaz č. 261
Spracovateľ úlohy:	Architektonický ateliér GAM, Námestie Andreja Hlinku 27, 034 01 Ružomberok
Hlavný riešiteľ:	Ing. arch. Marián Goč, autorizovaný architekt

A.1.1.3. Hlavné ciele riešenia

Obsahové vymedzenie

Územný plán obce Galovany je základným nástrojom pre usmerňovanie a riadenie rozvoja obce, jeho investičnej činnosti, koordinácie investorských záujmov v súlade so snahou zachovať rovnováhu medzi prírodným a ľudským potenciálom. Rozvoj organizmu obce v súčasnosti nie je možné uskutočniť v hraniciach zastavaného územia obce, preto vznikla potreba rozšíriť zastavané územie obce. Toto rozšírenie dokumentuje Územný plán obce Galovany, ktorý rieši rozvoj obce s cieľom vytvoriť kvalitné životné podmienky pre všetkých obyvateľov a návštevníkov, pri rešpektovaní hodnôt súčasnej prírody a krajiny.
Súčasná krajinná štruktúra riešeného územia, územnoplánovacia dokumentácia vyššieho stupňa, ochranné pásma hygienického a technického charakteru, druhy pozemkov, trasy inžinierskych sietí, pôvodná parcelácia, konfigurácia terénu, oslnenie svahov a požiadavky objednávateľa formovali urbanistické riešenie jednotlivých regulovaných priestorov.
Cieľom „ÚPN obce Galovany" je získať optimálne urbanistické riešenie územia s doriešením existujúcich územno-technických podmienok a väzieb pre nové plánované využitie. Účelom je teda navrhnúť plnohodnotnú časť obce s vytvorením plôch hlavne pre rozvoj bývania a rekreácie.

Všeobecné zásady rozvoja obce a záujmového územia sú:

- na základe vykonaných prieskumov a rozborov v zastavanom území a v katastrálnom území obce navrhnúť optimálny rozvoj obce na nasledujúcich 15-20 rokov,
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj výstavby rodinných domov,
  navrhnúť spôsob využitia pozemkov, na ktorých sa nachádzali neobývané alebo schátrané domy,
- prehodnotiť existujúcu občiansku a technickú vybavenosť a navrhnúť umiestnenie chýbajúcej občianskej a technickej vybavenosti,
- podporovať poľnohospodársku výrobu, priemyselnú výrobu a výrobné služby,
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre formovanie a plánovité budovanie rekreačno – športového strediska v obci, cykloturistiky a rybárstva,
- v celom riešenom území navrhnúť výsadbu stromovej a krovitej vegetácie z domácich druhov s cieľom posilniť ekologickú stabilitu územia;
- vytváranie územno-technických podmienok pre rozvoj rekreačných a turistických služieb, drobného podnikania - nových pracovných príležitostí;
- obec formovať ako reprezentatívne obytné, rekreačno-turistické centrum, podporovať a udržiavať všetky kultúrne pamiatky, zvláštnosti a tradície.

Návrh Územného plánu obce Galovany koordinuje spolupôsobenie geoekologického a územnotechnického súboru a vhodnými regulatívmi zabezpečuje stabilitu krajiny. Riešené územie je vymedzené v rozsahu celého katastrálneho územia obce Galovany. Návrh územného plánu je vypracovaný v zmysle stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení a vyhlášky č.55/2001 Z.z. V zásade ide o textovú, tabuľkovú a grafickú časť, s dôrazom na návrhovú časť v textovej časti a mapy regulatívov v M 1:10 000 a v M 1: 5 000 ako východiskové nástroje pre rozhodovací proces rozvoja obce na úrovni samosprávy.

A.1.2. Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu, použité podklady

Obec Galovany predstavuje samostatnú jednotku osídlenia, ktorá nemala ešte spracovanú a schválenú adekvátnu územnoplánovaciu dokumentáciu. Táto skutočnosť spolu so zmenenými spoločenskými podmienkami, so vznikajúcim trhovým mechanizmom a vzrastajúcim významom ochrany životného prostredia a ochrany vlastníckych práv, si vynútili komplexne prehodnotiť funkčné využitie územia, určiť zásady organizácie, skoordinovať výstavbu a iné činnosti ovplyvňujúce ďalší rozvoj obce - vypracovať novú územnoplánovaciu dokumentáciu.
Doteraz spracovaná územnoplánovacia dokumentácia nezodpovedala ustanoveniam stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení a súčasne vyhláške č. 55/2001. Z toho dôvodu sa pristúpilo k spracovaniu nového Územného plánu obce Galovany.
Územný plán obce Galovany bol spracovaný na základe nasledovných podkladov:
- Územný plán Veľkého územného celku Žilinského kraja, spracovaný Združením VÚC Žilina, hlavný riešiteľ Ing. arch. Pavel Kropitz, Ing. arch. Marián Pivarči a URKEA Banská Bystrica, schváleného Nariadením vlády SR z 26. mája 1998, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu VÚC Žilinský kraj, ktorého aktualizácia bola schválená Uznesením č. 6, zo zasadnutia ŽSK, zo dňa 27. 4. 2005
- všetky zmeny a doplnky k ÚPN VÚC Žilinského kraja,
- Slovensko-poľské Tatry, napísal Daniel Kollár, Ján Lacika, Roman Malarz, vyd. Dajama r. 1998,
- mapové podklady M 1:10 000 v digitálnej forme od Geodetického a kartografického ústavu Bratislava,
- BPEJ na mapových podkladoch v M 1: 5 000 z Pozemkového úradu Liptovský Mikuláš,
- mapové podklady v digitálnej forme katastrálneho územia poskytla obec Galovany,
- údaje poskytnuté Štatistickým úradom Slovenskej republiky, pracovisko Žilina,
- Strategický dokument – Rozvoj regiónu Liptova a Gminy Nowy Targ v rokoch 2007 – 2013,
- PHSR Žilinského samosprávneho kraja,
- RUSES okresu Liptovský Mikuláš,
- Podkladový materiál(údaje o modernizácii železnice, údaje o elektrárni a pod.) - Obecný úrad Galovany
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Galovany.

A.1.3. Údaje o súlade riešenia územia so zadaním

A.1.3.1. Chronológia spracovania a prerokovania jednotlivých etáp ÚPD s príslušnými orgánmi štátnej správy, obcí a verejnosťou

Obstarávanie Územného plánu obce Galovany sa začalo v januári 2011, výberom osoby spôsobilej obstarávať územnoplánovaciu dokumentáciu a územnoplánovacie podklady a následne sa uskutočnil výber spracovateľa ÚPN obce Galovany.
Návrhu Územného plánu obce Galovany predchádzali nasledovné etapy:
- Prieskumy a rozbory ÚPN obce Galovaný vo februári 2011 vypracoval Architektonický ateliér Gam Ružomberok,
- Zadanie pre Územný plán obce Galovany – čistopis v júni 2011 vypracovala obec + OSO ÚPP a ÚPD,
- Návrh Územného plánu obce Galovany v auguste 2013 vypracoval Architektonický ateliér Gam Ružomberok.

A.1.3.2. Zhodnotenie súladu so zadaním

Zadanie (čistopis) pre Územný plán obce Galovany bolo spracované v júni 2011 a následne schválený obecným zastupiteľstvom UZN. č. 20/2011, zo dňa 09.09.2011. Tento dokument bol koncipovaný ako zadávací dokument pre spracovanie Územného plánu obce Galovany, ktorý posudzuje širší okruh problémov a možných variant budúceho rozvoja obce a integruje aplikovateľné zásady rozvojovej stratégie.
Návrh Územného plánu obce Galovany je vypracovaný v súlade so zadaním. V územnom pláne je aplikovaná a na základe zhodnotenia vývojových variantov konkretizovaná stratégia optimálneho rozvoja, ktorá zodpovedá cieľom a obsahu územného plánovania. Hlavným zdrojom dynamiky rozvoja obce má byť prirodzený nárast počtu jej obyvateľov a posilnenie rekreačného potenciálu a oblasť služieb, ako ťažiskového zdroja zamestnanosti a prosperity, ale aj za súčinnosti výraznej funkčnej diverzifikácie ďalších hospodárskych okruhov, v oblasti výroby a služieb.
V plánovacej etape má rozvoj obce prebiehať prioritne v hraniciach jej terajšieho zastavaného územia intenzifikáciou, prestavbou a modernizáciou stavebno - technickej štruktúry a infraštruktúry.

A.1.3.3. Výsledky variantných riešení

Návrh Územného plánu obce Galovany, pretože ide o obec do 2000 obyvateľov, bol vypracovaný ako jednovariatný.

A.1.3.4. Zhodnotenie prípadného spracovania doplňujúcich prieskumov a rozborov, prípadne prepracovania zadania
V priebehu spracovania územnoplánovacej dokumentácie sa nevyskytli zmeny alebo požiadavky, ktoré by viedli k prepracovaniu Zadania pre územný plán obce Galovany. Pred vypracovaním tohto návrhu sa spracovali prieskumy a rozbory, ktorých súčasťou bol Krajinoekologický plán. Obidve dokumentácie a schválené zadanie sa stali východiskovým podkladom pre spracovanie návrhu územného plánu.

A.2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

A.2.1. Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

A.2.1.1. Vymedzenie riešeného územia obce a záujmového územia
Obec Galovany z hľadiska územno-správneho členenia je spádovo začlenená do okresu Liptovský Mikuláš a Žilinského samosprávneho kraja. Je súčasťou mikroregiónu Stredný Liptov. V minulosti boli Galovany až do konca roku 1948 miestnou časťou Paludze. Obec Galovany leží v strednej časti Liptovskej kotliny v doline potoka Palúdžanka, južne od Lipovskej Mary, v nadmorskej výške 586 m. n. m. Galovany je menšia obec vidieckeho charakteru, nachádzajúca sa od okresného mesta Liptovský Mikuláš vo vzdialenosti cca 7 km. Od krajského mesta Žilina je obec vzdialená cca 90 km.
Katastrálne územie obce Galovany susedí na severe s obcou Liptovská Sielnica, na východe s obcou Liptovský Trnovec a s mestom Liptovský Mikuláš, na juhu s obcou Svätý Kríž a na západe s obcou Vlachy.
Mikroregionálne vzťahy existujú obce Galovany so susednou obcou Svätý Kríž a s okresným mestom Liptovský Mikuláš. Makroregionálne vzťahy vznikajú s Poľskom, vďaka prehlbujúcej sa spolupráci s Poľskom a cesty, ktorá spája región Liptov a Oravu cez obec Huty. Rozloha katastra obce je 1292,37 ha. V osídlení obce prevláda obytno-rekreačná funkcia, rodinné domy, chalupy a víkendové domy. Sídlo má charakter homogénnej potočno-uličnej zástavby.

ZÁKLADNÉ CHARAKTERISTIKY OBCE GALOVANY

Kód obce	510 416
Názov okresu + kód	Liptovský Mikuláš - 505
Názov kraja	Žilinský
Štatút obce	obec
PSČ	032 11
Telefónne smerové číslo	044
Prvá písomná zmienka o obci - rok	1391
Nadmorská výška v m.n.m	586
Celková výmera územia obce* [ha]	1292,3730
Poľnohospodárska pôda	622,4170
Lesné pozemky	47,9768
Vodné plochy	544,3915
Zastavané plochy	44,7071
Ostatná plocha	117,6841
Počet obyvateľstva	283

V vypracovaniu Územného plánu obce Galovany boli použité tieto mapové podklady:

M 1 : 50 000

26 - 43

M 1 : 10 000

26 – 43 - 13	26 - 43 - 14
26 - 43 - 18	26 - 43 - 19

Identifikačný znak, názov

Liptovský Mikuláš:	**505**
Galovany	**510 416**

Z údajov Štatistického úradu v Žiline, Správa katastra Liptovský Mikuláš, je štruktúra plôch v katastrálnom území obce Galovany v r. 2009 nasledovná:

Celková výmera územia obce (m²)	**12 923 730**	**100,00%**
Poľnohospodárska pôda - spolu (m²)	**6 222 417**	**48,15%**
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	4 619 932	35,75%
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0	0,00%
Poľnohospodárska pôda - vinica	0	0,00%
Poľnohospodárska pôda - záhrada	75 957	0,59%
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	0	0,00%
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	1 526 528	11,81%
Nepoľnohospodárska pôda – spolu (m²)	**6 701 313**	**51,85%**
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	479 768	3,71%
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	5 443 915	42,12%
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	447 071	3,46%
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	330 559	2,56%

Samosprávnym orgánom obce je obecné zastupiteľstvo so starostom obce. Výkonným orgánom obecnej samosprávy je Obecný úrad Galovany.

Riešené územie obce Galovany je rozdelené na:
I. Zastavané územie obce
II. Ostatné územia katastra obce

I. Zastavané územie obce

Obec Galovany zaujíma medzi obcami špecifické postavenie z hľadiska sídelného typu, ktorý je dobrým predpokladom pre rozvoj bývania, výroby a rekreácie. Zastavané územie obce Galovany je legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia obce. Táto hranica zodpovedá stavu k 1.1.1990. Vzťahujú sa na ňu odvody a zábery poľnohospodárskej pôdy. V územnom pláne bude navrhnutá úprava hraníc zastavaného územia obce. Hranice zastavaného územia obce sú interpretované v grafickej časti územného plánu.

Pre prehľadnejšie určenie regulatívov urbanizované zastavané územie obce Galovany bolo rozdelené na nasledujúce regulované priestory:

A. 0BYTNÉ ÚZEMIE (OU)

1. **OU. 01 - Štvrte**
2. **OU. 02 - Okálovskô**
3. **OU. 03 - Cigánka**
4. **OU. 04 - Sekaniny**
5. **OU. 05 - Stred**
6. **OU. 06 - Pustvô**
7. **OU. 07 - Pri obecnom úrade**
8. **OU. 08 - Oproti obecnému úradu**
9. **OU. 09 - Kuťanci**
10. **OU. 10 - Vyšné lúky**
11. **OU. 11 - Štvrte - nový cintorín**
12. **OU. 12 - Obrtle - starý cintorín**
13. **OU. 13 - Betlanovo**

B. VÝROBNÉ ÚZEMIE (VU)

1. **VU. 01 - Areál družstva**
2. **VU. 02 - Fotovoltaická elektráreň**

C. REKREAČNÉ ÚZEMIE (RU)

1. **RU. 01 - Futbalový areál**
2. **RU. 02 - Viacúčelový športový areál - výhľad**
3. **RU. 03 - Historický cintorín Paludza**
4. **RU. 04 - Dechtáre**

Rozdelenie zastavaného územia a regulatívy vzťahujúce sa k týmto regulovaným priestorom sú zdokumentované na výkrese č. 2 – 6 v M 1:5 000.

II. Územie mimo zastavaného územia obce – voľná krajina

Ostatné územia katastra obce Galovany predstavuje plocha medzi hranicou zastavaného územia a hranicou katastrálneho územia obce. Obidve územia sú nerozlučne zviazané a ovplyvňované. Prírodný charakter ostatného územia je v protiklade s antropologickou činnosťou človeka v zastavanom území. Územný plán obce Galovany je založený na princípe optimalizácie možností viacfunkčného krajinného potenciálu, zmierňuje tieto protiklady. Dbá na zachovanie ekologickej stability riešeného územia, diverzibility prírodných prvkov.

Územie mimo zastavaného územia v obci Galovany tvorí
D - ZÓNA OCHRANY PRÍRODY A VOĽNEJ KRAJINY (OP) s nasledovnými regulovanými priestormi:

Existujúce činnosti a využívanie plôch v rámci katastra sú kvôli jednoduchosti zobrazenia na mape delené na základe súčasnej a v niektorých prípadov navrhovanej štruktúry krajiny do nasledovných oblastí:

OP-01: nelesná drevinová vegetácia (NDV) a trvalé trávne porasty, ochranné pásmo NAPANT, interakčný prvok, genofondové lokality
OP-02: nelesná drevinová vegetácia (NDV) a trvalé trávne porasty, ochranné pásmo NAPANT, interakčný prvok
OP-03: orná pôda veľkoplošná, územie ochranného pásma NAPANT
OP-04: orná pôda veľkoplošná
OP-05: orná pôda maloplošná
OP-06: trvalé trávne porasty, interakčný prvok
OP-07: nelesná drevinová vegetácia (NDV do 50%) a trvalé trávne porasty, interakčný prvok
OP-08: nelesná drevinová vegetácia (NDV) nepôvodná medzi železnicou a diaľnicou
OP-09: nelesná drevinová vegetácia (NDV) pôvodná, interakčný prvok
OP-10: ochranné lesy okolo Liptovskej Mary
OP-12: koridory vodných tokov, interakčné prvky
OP-11: lesy hospodárske
OP-13: koridor vodného toku – miestny biokoridor Palúdžanka s prítokmi
OP-14: mokraďné a podmáčané lokality, interakčné prvky, genofondové lokality
OP-15: Paludžanská zátoka, miestny biokoridor
OP-16: biocentrum nadregionálneho významu – Liptovská Mara
OP-17: fotovoltická elektráreň a orná pôda veľkoplošná
OP-18: návrh železnice, orná pôda veľkoplošná, ochranný les

A.2.1.2. Vymedzenie území riešených s použitím vybraných regulatívov

Územný plán obce Galovany rieši komplexne priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určuje jeho zásady, vecne a časovo koordinuje činností ovplyvňujúce životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade trvalo udržateľného rozvoja.
Navrhované časti katastrálneho územia nie je potrebné riešiť podrobnejšie s použitím vybraných regulatívov zóny. Po schválení ÚPN obce Galovany je možné spracovávať dokumentácie pre územné rozhodnutie a následne ďalšie stupne projektovej dokumentácie.

A.2.1.3. Prírodná štruktúra

2.1.3.1. Geomorfologické členenie, tvar a reliéf územia.

Záujmové územie tvorí územie katastra obce Galovany. Prvky presahujúce svojim pôsobením a vplyvom územie tohto katastra boli pri zostavovaní plánu brané do úvahy, najmä čo sa týka prepojení na susediace katastrálne územia Beníc, Svätého Kríža, Gôtovian, Sokolče, Liptovská Mara, Liptovský Trnovec a Ráztoky.
Severná časť územia katastra Galovian (Liptovská Mara a pás územia priliehajúci k nej z južnej strany) patrí podľa Mazúra a Lukniša (1986) do geomorfolického celku Podtatranskej kotliny, podcelku Liptovskej kotliny a časti Liptovské nivy. Južná časť územia patrí do častí Galovianske háje. Celkovo sú súčasťou Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty.
Z morfoštruktúrneho hľadiska sa v severnej kotlinovej časti jedná o negatívnu morfoštruktúru vodnej plochy reprezentujúcu priekopovú prepadlinu a kotlinovú depresiu, z typologického hľadiska vrásovo-blokovú fatransko-tatranskú morfoštruktúru. Smerom na juh sa jedná o reliéf priekopových prepadlín a morfotektonických depresií na polygenetických sedimentoch slabo spevnených až sypkých štruktúr so slabým uplatnením litológie.
Z morfoskulptúrneho hľadiska ide o reliéf akumulačno-erózny na proluviálno-fluviálnej kotlinovej pahorkatine.

2.1.3.2. Geologické a inžiniersko - geologické pomery.

Bezprostredné podložie na celom území katastra tvorí paleogén vnútorných Karpát – zlepence, pieskovce, vápence, vápnité ílovce a brekcie(flyš) hutianskeho súvrstvia.
Inžiniersko-geologické rajóny sú zastúpené nasledovne:
V rajóne flyšoidných hornín (Sf) sa v horninovom prostredí striedajú ílovce, prachovce, slieňovce, pieskovce so zlepencami alebo

karbonátmi vo vrstvách, ktoré sú priepustné až nepriepustné. Je tu premenlivá agresivita podzemných vôd. Reliéf tvoria prevažne mierne až stredné svahy a ploché chrbty, strmé svahy sú na masívoch s prevahou pieskovcov. Vyskytujú s tu plytké povrchové zosuvy a hlboké zvetrávanie hornín. Pre miestne účely možno využiť len horninové komplexy s prevahou pieskovcov (lomový kameň, štrk). Poľnohospodárske pôdy 3.-7. bonity. Zhoršené podmienky pre výstavbu vyplývajú z intenzívneho zvetrávania, namŕzania hornín a výskytu zosuvov. Pre ukladanie odpadov je možné využiť stabilné horninové masívy s prevahou ílovcovo-prachovcových hornín.

Rajón deluviálnych sedimentov (D) má v závislosti od predkvartérneho podkladu veľmi rôznorodé a priestorovo premenlivé litologické zloženie. Najčastejšie sú to hliny a hlinito-kamenité sute. Trvalejší horizont podzemnej vody je iba v nižších častiach svahov, najmä na prechodoch do rajónov F, T. Reliéf tvoria mierne až strmé svahy, členené miestami intenzívnou výmoľovou eróziou. Z geodynamických javov je tu veľmi častý výskyt zosuvov najmä v regióne karpatského flyšu. Využiteľnosť zdrojov je pre tehliarske suroviny, pôdy sú tu zväčša úrodné. Zhoršené inžiniersko-geologické podmienky pre výstavbu sú zapríčinené značnou litologickou premenlivosťou, výskytom zosuvov a miestami strmých svahov. Pri výstavbe je možnosť vyvolania zosuvov. Pre ukladanie odpadov sú vhodné jemnozrnné delúviá na miernych a stabilných svahoch.

Rajón náplavov terasovitých stupňov (T) s horninovým prostredím hlinitých a piesčitých štrkov. Tieto sú obyčajne stmelené a uľahnuté. Podzemná voda je obyčajne pri báze terasy, hrúbka zvodneného horizontu je 2-5 metrov. Reliéf tvorí zvyčajne terénny stupeň. Je tu pomerne intenzívna výmoľová erózia a na okrajoch terás časté zosuvy, z čoho vyplýva znížený stupeň stability pre výstavbu. Štrky sú vhodné na použitie do násypov, málo vhodné až nevhodné do betónov. Pôdy sú 2.-4.bonity. Územie je málo vhodné pre ukladanie odpadov - možnosť znečistenia podzemných vôd.

Rajón údolných riečnych náplavov (F) má horninové prostredie štrky a piesky, na ktorom sú obyčajne hlinité, ílovité a piesčité sedimenty. Hladina podzemnej vody je obyčajne 2-4 metre hlboko. U podzemných vôd je častá agresivita rôzneho typu. Reliéf sa vyznačuje priehlbeninami s výskytom rašelinísk. Vyskytuje sa tu bočná erózia a podmáčanie územia. Podmienky pre výstavbu sú zhoršené vysokou hladinou podzemnej vody a nízkou konzistenciou povrchových polôh jemnozrnných zemín prípadne neúnosnými organickými sedimentami. Územie je nevhodné pre ukladanie tuhých odpadov - ľahké znečistenie podzemných vôd.

2.1.3.3. Pôdne pomery.

Pôdnymi typmi v katastri sú najmä hnedé pôdy a hnedé pôdy oglejené na flyšových sedimentoch, nivné pôdy, ilimerizované pôdy. Pôdne druhy sú hlinité, ílovito-hlinité, hlinito-piesočnaté, stredne až silno skeletnaté. Najúrodnejšie pôdy v katastri patria do 5. skupiny.

Poľnohospodárske pôdy v katastri patria do nasledovných skupín BPEJ:

číslo BPEJ	popis	zrnitosť	skupina BPEJ
0806002	NP na nekarbonátových aluviálnych sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	5
0856302	IP, IPg na sprašových hlinách a iných, prevažne ílovitých substrátoch	stredne ťažké - ľahké, typické	5
0857002	Oglejené pôdy na rozličných substrátoch	stredne ťažké - ľahké, typické	5
0857202	Oglejené pôdy na rozličných substrátoch	stredne ťažké - ľahké, typické	5
0857302	Oglejené pôdy na rozličných substrátoch	stredne ťažké - ľahké, typické	5
0857402	Oglejené pôdy na rozličných substrátoch	stredne ťažké - ľahké, typické	7
0857502	Oglejené pôdy na rozličných substrátoch	stredne ťažké - ľahké, typické	7
0858672	IP, OG na výrazných svahoch	stredne ťažké - ľahké, typické	8
0865212	HP, HPi na svahovinách a zahlinených štrkopieskoch	stredne ťažké - ľahké, typické	5
0865242	HP, HPi na svahovinách a zahlinených štrkopieskoch	stredne ťažké - ľahké, typické	6
0865422	HP, HPi na svahovinách a zahlinených štrkopieskoch	stredne ťažké - ľahké, typické	7
0882672	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
883672	HP na svahovinách a zahlinených štrkopieskoch	stredne ťažké až ľahké	9
0906002	NP na nekarbonátových aluviálnych sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	6
0914062	NP plytké na aluviálnych sedimentoch	stredne ťažké až ľahké	7
0958672	IP, OG na výrazných svahoch	stredne ťažké - ľahké, typické	8
0963212	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
0963242	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
0963312	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
0963332	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
0963412	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
0963442	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
0964312	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
0964512	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
0969212	HP oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
0969312	HP oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
0969332	HP oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
0969412	HP oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
0969532	HP oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
0982672	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9

0983672	HP na výrazných svahoch svahových hlín	stredne ťažké až ľahké	9
0990462	Plytké rendziny	stredne ťažké - ľahké, typické	8
0992672	Rendziny a rendziny hnedé na výrazných svahoch vápencov a dolomitov	stredne ťažké - ľahké, typické	9
0994203	Glejové pôdy	stredne ťažké až ťažké	8
1066212	HP kyslé a HP podzolované na flyšových sedimentoch	ľahké až stredne ťažké	6
1069512	HP oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
1082672	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1082772	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9

2.1.3.4. Klimatické pomery.

Podľa Atlasu krajiny SR (2002) sa južná časť územie katastra nachádza v chladnej klimatickej oblasti – C a okrsku C1 – okrsok mierne chladný, s júlovou teplotou 12-15ºC

Severná časť – Liptovská Mara a pruh priľahlého územia sa nachádza v mierne teplej klimatickej oblasti s počtom menej ako 50 letných dní za rok a s júlovým priemerom teploty vzduchu nad 16ºC. V rámci tejto oblasti patrí územie do okrsku M5 – mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, kotlinový, teploty v januári nad -3ºC, v júli nad 16ºC.

Klimaticko-geografickým typom územia je typ s kotlinovou mierne chladnou klímou

Priemerné dlhodobé teploty vzduchu boli podľa najbližšej meteorologickej stanice Ráztoky nasledovné:

.	I.	II.	V.	.	I.	II.	III.	X.	.	I.	II.	ok
5,6	4,0	,9	,5	1,6	5,0	6,5	6,0	2,4	,4	,4	1,9	,4
Priemerný úhrn zrážok podľa zrážkomernej stanice v Lazisku												
2	0	8	9	0	07	06	0	6	8	5	3	84
Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou v Liptovskom Mikuláši												
4,4	1,7	,4	,8	,1					,4	,4	4,1	6,3

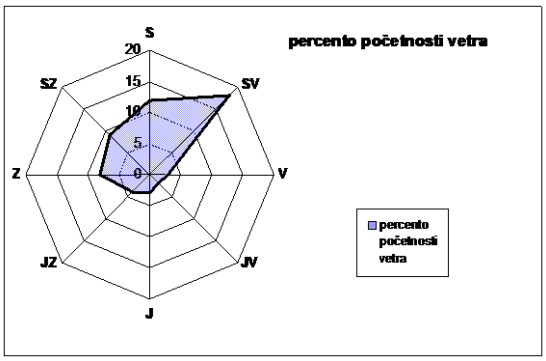
Údaje o početnosti smerov sú z Pavčinej Lehoty:

Smer		V		V		Z		Z	ezv.
Výskyt %	2	8							1

Údaje o sile vetra sú z lokality Ľubeľa:

Okolo 33% situácii je so slabým vetrom s priemernou rýchlosťou 1-2 m/s, v 17 % sa predpokladá výskyt mierneho vetra s priemernou rýchlosťou 3-5 m/s a v 6 % situácii sa vyskytuje silný vietor s priemernými rýchlosťami nad 6 m/s.

2.1.3.5. Hydrologické a hydrogeologické pomery.



Z hydrologického hľadiska územie spadá celé územie do stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku. Akumulácia tu prebieha v mesiacoch november až marec, vysoká vodnosť je v marci až júni, najvyššie prietoky sú v máji a najnižšie v januári – februári a v septembri – októbri.

Priemerný ročný elementárny odtok sa pohybuje od 20 do 25 $ls^{-1}km^{-2}$.

Celé územie patrí do povodia rieky Váh. Najvýznamnejším vodným tokom pretekajúcim katastrom aj priamo obcou je Paludžanka prameniaca pod Poľanou v Nízkych Tatrách. Menšie a väčšinou občasné vodné toky pramenia aj na území katastra tvoria pravo- a ľavostranné prítoky Paludžanky. Menej významným tokom v rámci katastra je Andický jarok tvoriaci východnú hranicu katastra s Benicami. Toky majú údolný charakter s kolísavou vodnosťou.

Z hydrogeologického hľadiska sa jedná o paleogén a kvartér s veľmi slabou puklinovo-vrstvovou priepustnosťou. Kvantitatívna

charakteristika prietočnosti a hydrogeologická produktivita je nízka až mierna.
Hydrogeologický rajón je QP 016 – paleogén a kvartér západnej a strednej časti Liptovskej kotliny. Využiteľné zásoby podzemných vôd sú premenlivé – od 0,2 do 5 $ls^{-1}km^{-2}$.

2.1.3.6. Rastlinstvo a živočíšstvo.
Fytogeograficky (Futák, 1966) patrí riešené územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu flóry vnútrokarpatských kotlín (Intercarpaticum), okresu Podtatranské kotliny a podokresu Liptovská kotlina.
Z geobotanického hľadiska (Michalko a kol., 1986) sa v riešenom území nachádzajú nasledovné jednotky:
Jedľové a jedľovo-smrekové lesy (Abietion, Vaccinio-Abietion) (PA) sa vyskytujú na nenasýtených až podzolovaných kamenistých hnedozemiach, najčastejšie na kyslých horninách. Táto jednotka sa vyskytuje v bezbukovom geografickom variante. V pôvodnom zložení mala prevahu jedľa biela, primiešaný bol smrek obyčajný, vtrúsený smrekovec opadavý a borovica sosna, z listnáčov jarabina vtáčia, javor horský, jelša sivá a výnimočne buk lesný. Vo fytocenózach sú významné Clematis alpina, Valeriana tripteris, Cirsium erisithales. Poa stiriaca, Carex alba. Sú to najčastejšie produkčné lesy s funkciou pôdoochrannou. Porasty sú viacmenej jednovrstvové. Prirodzená obnova nebýva najlepšia.
Lužné lesy podhorské a horské (Al) sú pokračovaním nížinných krov na alúviách a údolných nivách na stredných a horských tokoch riek zväčša v extrémnejších klimatických podmienkach. Pôdy sú štrkovité až kamenisté, zriedkavo piesočnaté. Krovinnú vrstvu tvoria vŕba trojtyčinková, v. purpurová, v. košikárska, v. krehká, miestne aj vŕba sivá. Vtrúsený vo vyšších polohách môže byť smrek a zemolez čierny.
Dubovo-hrabové lesy lipové (CP) vyskytujú sa už len roztrúsene vo vnútrokarpatských kotlinách. Nachádzajú sa na podložiach flyšov a sprašových hlín. Vedúcou drevinou bol v minulosti dub letný , porasty mali silné zastúpenie smreka, vyskytovala sa lipa a ostatné dreviny ako osika, rakyta, javor mliečny, jaseň štíhly.
Dubové nátržníkové lesy (Qp) ležia zväčša na neogénnych útvaroch budovaných štrkmi a piesočnatým materiálom. Rozšírené sú najmä vo vnútrokarpatských kotlinách. Pôdy sú illimerizované alebo hnedozeme illimerizované, ťažké, ílovité, mierne kyslé a oglejené. Vytvárajú sa na sprašových a ílovitých podložiach. Floristicky sú veľmi bohaté. Prevládal tu dub letný a vyskytoval sa dub zimný, smrekovec, borovica, smrek, breza a osika. V krovinnom podraste je krušina jelšová, lieska, rešetliak, trnka, hloh, šípka.
Z hľadiska súčasnej vegetácie je rozhodujúce pokrytie prevažnej časti terestrického územia veľkoplošnými lánmi ornej pôdy. Odlišným charakterom disponujú úzkopásmové polia, sústredené v dotyku obce, kde je prirodzeným spôsobom dosiahnutá pestrosť porastov. Trvalé trávne porasty sú buď intenzívne využívané – kosené, alebo sa tu nachádzajú aj viacmenej prirodzene sa vyvíjajúce lúky. Porasty niektorých lúk prirodzene zarastajú krovinami, ktoré sa postupne zapoja až tvoria súvislé biotopy. Les sa nachádza v katastri len sporadicky – malý porast na juhozápadnom okraji a porasty okolo Liptovskej Mary.
Z drevín sa v katastri vyskytujú:
jedľa biela *(Abies alba)*, smrek obyčajný *(Picea abies)*, borovica sosna (Pinus sylvestris), smrekovec opadavý (Larix decidua), buk lesný *(Fagus sylvatica)*, javor horský *(Acer pseudoplatanus)*, javor mliečny *(Acer platanoides),* jaseň štíhly *(Fraxinus excelsior), lipa malolistá (Tilia cordata), topoľ osika (Populus tremula), viaceré druhy vŕb (Salix purpurea, S. fragilis, S. cinerea..) a iné*.
Cudzokrajné dreviny sú zastúpené najmä v okolí Liptovskej Mary – smrek biely, topoľ balzamový, topoľ euroamerický, smrek pichľavý, smrek omorika a iné. V krovitej vegetácii sú zastúpené – trnka obyčajná, šípka, hloh, baza čierna, kalina apod. V bylinnej vegetácii možno nájsť Trisetum flavescensc, Dactylis glomerata, Phleum pratense, Lolium perenne, Potentilla anserina, Caltha palustris, Phragmites communis apod.
Z hľadiska živočíšnych regiónov patrí územie do regiónu Západných Karpát, ich vnútorného obvodu a centrálneho okrsku.
V limnickom cykle územie spadá do Pontokaspickej provincie a hornovážskeho okresu.
Hlavné živočíšne biotopy sú biotop polí, vodnej nádrže, lúk a pasienkov, lesa, vodných tokov a sprievodnej vegetácie, podmáčaných lokalít a záhrad na území obce.
Stav súčasného poznania fauny v riešenom území nebol predmetom systematickejšieho výskumu. Zo známych výskytov možno spomenúť: ryby - pstruh potočný *(Salmo trutta morpha fario)*. Sprievodným druhom pásma pstruha je hlaváč pásoplutvý *(Cottus poescilopus)*.Z obojživelníkov je najbežnejším druhom skokan hnedý *(Rana temporaria)*. Z ďalších druhov je to kunka žltobruchá *(Bombina variegata)* a ropucha bradavičnatá *(Bufo bufo)*. Na teplejšie lokality lesostepného a stepného charakteru je viazaná ropucha zelená *(Bufo viridis)*. Stredné a nižšie polohy obýva jašterica bystrá *(Lacerta agilis)* a slepúch lámavý *(Anguis fragilis),* užovka obojková *(Natrix natrix)*
Bohato zastúpenou skupinou živočíchov sú vtáky. Do územia zalieta orol skalný *(Aquila chrysaetos)*, kuvik vrabčí *(Glaucidium passerinum)* a kuvik kapcavý *(Aegolius funereus)*. Z malých šeliem je tu bežná lasica, kuna lesná. Zachovalé vodné toky a brehy Liptovskej Mary sú teritóriom vydry riečnej *(Lutra lutra)*. Región Liptova a Horehronie patrí k najvýznamnejším jadrovým územiam výskytu vydry na Slovensku. Z poľovnej zveri je tu najmä srnčia a diviačia. Množstvo jaskýň a skalných štrbín v pohorí Nízke Tatry podmieňuje hojný výskyt netopierov, zalietavajúcich aj na územie katastra Galovany. Mnohé ďalšie druhy našli svoj domov v dutinách stromov či v štrbinách stavieb a v ľudských obydliach.

Územie patrí do poľovného revíru Chabenec. Liptovská Mara je kaprový lovný rybársky revír č. 3-5340-1-1, Galovianska zátoka je takisto kaprovým lovným revírom č. 3-0810-1-1

Z rybárskeho hľadiska je riešené územie veľmi významné. Celú severnú časť katastra tvorí kaprový lovný revír VN Liptovská Mara č. 3-5340-1-1, Galovianska zátoka tvorí samostatný kaprový lovný revír č. 3-0810-1-1. Významnosť uvedených revírov by sa mala prejaviť aj na čistote brehov a v hospodárení s odpadmi, ktoré vo veľkých množstvách ostávajú na brehoch po ich návštevách.

A.2.1.4. Aglomerácia

Návrh územného plánu vychádza z Prieskumov a rozborov, vypracovaných vo februári 2011, v ktorých okrem bonitácie jestvujúcich objektov, bol vyhodnotený aj potenciál celého riešeného územia :

- Funkčný potenciál územia je limitovaný hlavne prírodno - ekologickým, socialnoekonomickým a územnotechnickým potenciálom. Ich súhrnné pôsobenie podmieňuje budúci rozvoj a funkčnosť obce.

- Prírodno-ekologický potenciál obce Galovany je podmienený zachovaním rovnováhy medzi prírodnými a civilizačnými systémami a životaschopnosťou prírodných systémov. Tento potenciál je fixný a jeho limity nie je možné prekročiť. Časť riešeného územia patrí do ochranného pásma Národného parku Nízke Tatry. Teda na tu platí druhý stupeň ochrany prírody a krajiny podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z.

- Sociálno-ekonomický potenciál obce je podmienený demografickým vývojom, hospodárskou prosperitou a imigračnou aktivitou. Tento potenciál je závislý od mnohých činiteľov a jeho hodnoty sa dajú korigovať. Vzhľadom na dochádzkovú vzdialenosť do mesta Liptovský Mikuláš, počet obyvateľov má predpoklady rastu na 450 medzi rokmi 2013 až 2030. Veľkosť cca 800 obyvateľov môže obec mať okolo roku 2050.

- Súčasný územno-technický potenciál obce je obmedzený nedostačujúcimi kapacitami jestvujúcej technickej infraštruktúry a služieb. Tento potenciál je možné podľa potreby a územným plánom stanovenej únosnosti územia rozširovať, jeho rozvoj je podmienený možnosťami investičnej výstavby. Ďalší rozvoj obce je podmienený rekonštrukciou a kapacitným rozšírením všetkých existujúcich nosných technických systémov hlavne rozvodov elektrickej energie, dobudovanie vodovodu, dobudovaním kanalizácie. Dôležitý je prechod domácností od vykurovania tuhými palivami na ekologicky nezávadné energie, ktoré sú prvoradým predpokladom rozvoja sídla. Ide hlavne o biopalivá ako napr. peletky, štiapky, ďalej tepelné čerpadlá a solárne systémy a pod. Preto návrh realizácie plynovodu nie je reálny.

Súčasťou prieskumov a rozborov je krajinnoekologický plán. V krajinnoekologickom pláne pre územie katastra bola vykonaná syntéza druhotnej a terciálnej krajinnej štruktúry. Na základe superpozície vplyvov a pôsobení prvkov uvedených štruktúr boli vyčlenené najprv základné kvázi-homogénne jednotky krajiny. Pre účely územného plánu boli niektoré z nich zlučované do vyšších jednotiek v zásade na princípe chorickom.

Územný plán obce Galovany bude založený na princípe optimalizácie možností viacfunkčného využitia krajinného potenciálu. Dbá sa na zachovanie jeho ekologickej stability, diverzibility prírodných zložiek, obnoviteľnosti zdrojov a vysokej kvality životné ho i obytného prostredia.

Zásady využitia územia

Makropriestorové zhodnotenie hospodárskeho potenciálu obce umožňuje pre ďalší rozvoj stanoviť tieto zásady:

- **Zóna s vysokým limitom pre urbanizáciu**

Do zóny sú zahrnuté všetky osobitne chránených častí prírody a krajiny, lesné porasty na lesnom pôdnom fonde, kde je možné hospodáriť v zmysle zásad obhospodarovania lesov. Pri zakladaní lesa a nelesnej drevinovej vegetácie nie je možné vnášať nepôvodné druhy drevín. V tejto zóne je potrebné chrániť premenné oblasti a zvýšenú pozornosť venovať lokalitám za vzácnou faunou a flórou.

- **Zóna s limitom podmienečne umožňujúcim urbanizáciu**

Do zóny boli zahrnuté oblasti s extenzívnym poľnohospodárskym využívaním s vyznačenými krajinnými prvkami rozptýlenej zelene (poľné lesíky, stromoradia). V tejto zóne je potrebné zachovať biologické a krajinársko - estetické prvky. Táto zóna pripúšťa dynamickú rekreáciu (napr. zjazdové a bežecké lyžovanie, turistika), rekreáciu a agroturistiku v existujúcich objektoch, v obmedzenom rozsahu pre rozšírenie rekreačnej činnosti.

- **Zóna s veľmi miernym limitom pre urbanizáciu**

Do zóny boli zahrnuté poľnohospodársky intenzívne obhospodarované pozemky. Zóna je určené pre poľnohospodársky využívanie. Z krajinárskeho hľadiska je potrebné doplniť funkčnou zeleňou (stromoradia pozdĺž poľných ciest, plodonosné kry a stromy v extrémnych lokalitách).

- **Zóna bez limity pre urbanizáciu**

Do zóny bola zahrnutá obytná a výrobná zóna zastavaného územia. V tejto zóne je nutné chrániť významné objekty a skupiny zelene(zeleň pri kostole, pri kaštieli, pri elektrorozvodni, na cintorínoch), zabezpečovať ochranu a úpravu potoky a doplňovať zeleň (izolačná zeleň okolo výrobných areálov, v rekreačných a športových areáloch).

.2.2. Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu

Región je vyššou územnou jednotkou pre riešenú obec. Územný plán regiónu - Územný plán Veľkého územného celku Žilinský kraj (spracovateľom je Združenie VÚC Žilina v roku 1998), ktorý prerokovala vláda SR dňa 26. mája 1998 Nariadením vlády č. 223/1998 Z. z. zo dňa 26. mája 1998, uverejneným 18. júla 1998 v Zbierke zákonov SR v čiastke 85, sa vyhlásila záväzná časť Územného plánu VÚC Žilinský kraj. Následne sa vypracovali zmeny a doplnky ÚPN VÚC Žilinského kraja a ŽSK vydáva Všeobecne záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja č. 6/2005.

V roku 2008 boli spracované Zmeny a doplnky č. 3 VÚC Žilinský kraj, ktorých Záväzná časť bola vyhlásená VZN 17/2009 dňa 17. marca 2009 Zastupiteľstvom ŽSK. Zmeny a doplnky č. 4 ÚPN VÚC Žilinského kraja boli schválené UZN č. 6/11 a súčasne bolo schválené VZN č.26/2011 o Záväznej časti Zmien a doplnkov č. 4 ÚPN VÚC Žilinského kraja.
Návrh záväznej časti Zmien a doplnkov č. 4 ÚPN VÚC Žilinského kraja vychádza z platného znenia záväznej časti ÚPN VÚC, t.j. z textu, ktorý je platný po zapracovaní zmien v záväznej časti vyplývajúcich zo Zmien a doplnkov č. 1, 2, a 3.
Nasledujúca záväzná časť, ktorá súvisí s riešeným územím, je citovaná z uvedených dokumentov v plnom znení:

1. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

Pri riadení funkčného využitia, usporiadania územia a rozvoja osídlenia kraja platia tieto záväzné regulatívy, ktoré nadväzujú na záväznú časť KURS 2001, schválenú uznesením vlády SR 1033 z 31. 10. 2001 a vyhlásenú nariadením vlády SR 528/2002 Z. z. zo 14. 08. 2002.

1. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA, OSÍDLENIA A ROZVOJA SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY

1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni na území Žilinského kraja prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
1.14 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie,
1.15 upevňovať vnútro štátne sídelné väzby medzi ťažiskami osídlenia,
1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry,
1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :

1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonickopriestorové prostredie,
1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrám, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocennné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene, národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA)....
1.21 ďalšie plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územie, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce, v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu na vnútrosídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

2.5.zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov v každom sídle okresu,
2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotechnickú základňu v regiónoch,
2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

3. V OBLASTI ROZVOJA REKREÁCIE, TURISTIKY, CESTOVNÉHO RUCHU A KÚPEĽNÍCTVA

3.2. podporovať diferencovane regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondície obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
3.11. podporovať aktivity súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach, najmä na Kysuciach, Orave a Turci,
3.14.podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.

4. V OBLASTI SPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA EKOLOGICKÝCH ASPEKTOV, OCHRANY PÔDNEHO FONDU, OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

4.1. rešpektovať prvky systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách

4.1.3.biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu

4.2. rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,
4.3. dodržať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky

4.3.1.pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,

4.3.2. pre lesné ekosystémy podľa osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,

4.3.3.pre poľnohospodárske ekosystémy podľa osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),

4.8. zachovať územné časti s typickou rázovitosťou krajinnej štruktúry daného regiónu(Kysuce, Orava, Liptov, Turiec)

4.8.2.preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniovom zábere krajiny, alebo inom technickom diele:

a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu – krajinný obraz (harmóniu, kompozíciu, vyváženosť a mierkovitosť)

b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,

c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych krajinných scenérií alebo ich zmenu,

4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,

4.10 prispôsobovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť,

4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory, pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),

4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,

4.17. rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja

4.19.zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v ochranných pásmach národných parkov) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzvihnutie miestnych zvláštností a folklóru. Uvedenú skutočnosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov,

4.20. vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovíšť v alúviách vodných tokov,

4.21.zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovanie charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

5.3 infraštruktúra cestnej dopravy

5.3.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľníc až ciest III. triedy - definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastaveného územia kraja,

5.4. infraštruktúra železničnej dopravy

5.4.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej železničnej infraštruktúry - tratí, plôch a zariadení - umiestnenú na pozemkoch Železníc Slovenskej republiky, ohraničenú jej ochrannými pásmami,

5.4.4. v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať modernizáciu elezničnej trate č. 180 I. kategórie na traťovú rýchlosť do 160 km/h, v trase multimodálneho koridoru č. Va., koridorová sieť TEN-T, sieť AGC č. E40, sieť AGTC č. C-E v trase a úsekoch:

a) v existujúcom koridore trate v úsekoch technicky vynútených lokálnych úprav smerového vedenia trate,

b) v nových úsekoch smerového vedenia trate mimo existujúce železničné pozemky Vlachy - Liptovský Mikuláš - Liptovský Hrádok, Kráľova Lehota - Hybe, Východná - Važec - hranica Žilinského a Prešovského kraja,

6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

6.5. podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV a v obciach bez verejného vodovodu,

6.6. zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (transportovanými do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu do roku 2015. To znamemá:

6.6.3. ak je v aglomeráciách s veľkosťou pod 2000 obyvateľov vybudovaná stoková sieť, alebo sa aglomerácia nachádza v území vyžadujúcu zvýšenú ochranu podzemných vôd, povrchových vôd, prírodných liečivých vôd a prírodných minerálnych vôd, zabezpečiť primeranú úroveň čistenia komunálnych odpadovvých vôd alebo splaškových odpadových vôd tak, aby bola zabezpečená požadovaná miera ochrany recipienta, opatrenia budú realizované priebežne v súlade s rozvojom verejných kanalizácií,

6.6.4.zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovaní a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta,

6.6.5.vylúčiť vypúšťanie čistiarenského kalu a obsahu žúmp do povrchových vôd a podzemných vôd,

6.13. na ochranu územia pred povodňami

6.13.2. navrhované úpravy vodných tokov riešiť tak, aby zostali zachované ich ekostabilizačné a migračné funkcie,

6.13.5 rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami,

6.13.6 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika,

6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

7. V OBLASTI NADRADENEJ ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

7.2. zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie:

7.2.1 modernizáciou a rekonštrukciou existujúcich zdrojov,

7.4. v energetickej náročnosti spotreby

7.4.1 realizovať opatrenia na zníženie spotreby elektrickej energie v priemysle a energeticky náročných prevádzkach,

7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,

7.6. chrániť územné koridory a plochy pre vedenia a zariadenia vo výhľade po roku 2015:

7.6.4. výstavbu nového 2x400 kV vedenia ZVN v trase Liptovská Mara – PVE Čierny Váh – Spišská Nová Ves a to variantne:

a) výstavbou nového 2x400kV vedenia v koridore 220 kV vedenia V273 Medzibrod-Lemešany, pričom šírka koridoru sa zmení zo súčasných 55 m na 80 mvrátane ochranného pásma,

b)výstavbou nového 2x400 kV vedenia súbežne s existujúcim 1x400 kV vedením V407 a to za jeho prevádzky,

7.9. zriaďovať zásobovacie VTL a STL prepojovacie sústavy plynovodov hlavne v okresoch Námestovo, Ružomberok, Liptovský Mikuláš,

7.13 vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,

7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami, využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvatelstva a služieb,

7.15 znižovať energetickú nárocnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát,

8. V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

8.3. zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach určených v územnom pláne,

8.4.zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov obciach určených v územnom pláne.

11. V OBLASTI PÔŠT

11.2. zabezpečovať poštové služby v rámci Žilinského samosprávneho kraja regionálnymi poštovými centrami (RPC):

b) RPC Liptovský Mikuláš pre okresy: Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Námestovo, Ružomberok a Tvrdošín,

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Z verejnoprospešných stavieb vymedzených v ÚPN VÚC Žilinského kraja a jeho Zmenách a doplnkov sa na riešené územie vzťahujú:

2. Dopravné stavby cestné

2.1. Dopravné stavby cestné

2.1.1. diaľnica D1 v kompletnej trase, diaľničné križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie I/61 a I/18,

2.2. dopravné stavby železničnej a kombinovanej dopravy:

2.2.2. modernizácia železničnej trate č. 180 v úseku Žilina – hranica Žilinského a Prešovského kraja,

3. Technická infraštruktúra

3.1. vodohospodárske stavby

3.1.11. preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov,

3.4.Stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov

3.4.2. Stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotrieďovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov

Pri návrhu verejnoprospešných stavieb rešpektovať verejnoprospešné stavby vyplývajúce zo záväznej časti Územného plánu VÚC Žilinského kraja v znení schválených Zmien a doplnkov č.1.- 4.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v platnom znení, pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

Spôsob zapracovania regulatívov:

Územný plán obce Galovany je spracovaný v súlade s týmito územnoplánovacími dokumentáciami.

A.2.2.2. Zhodnotenie výsledkov prerokovania Zadania pre ÚPN-O s príslušnými orgánmi štátnej správy, obcí a verejnosťou, ich uplatnenie v návrhu ÚPN-O

Obstarávanie Územného plánu obce Galovany sa začalo v januári 2011. Zadanie pre Územný plán obce Galovany bolo spracované v marci 2011 a následne prerokované s dotknutými orgánmi, samosprávnym krajom, dotknutými obcami, fyzickými osobami, právnickými osobami a verejnosťou od 23.03.2011 do 22.06.2011. V stanovenej lehote na Obecný úrad v Galovanoch bolo doručených 23 stanovísk dotknutých účastníkov konania z radov dotknutých orgánov, samosprávneho kraja, dotknutých obcí,

fyzických a právnických osôb a občanov. Pripomienky zo vznesených stanovísk dotknutých účastníkov spochybňovali prerokovaný návrh a väčšina z nich mala povahu spresnenia nárokov, ktoré sú nad rámec spracovania a prerokovania obstarávaného stupňa ÚPD. Pripomienky, podľa vyhodnotenia, boli akceptované v čistopise Zadania pre ÚPN obce Galovany, resp. boli riešené v rámci spracovania návrhu ÚPN obce Galovany. Po vydaní súhlasu - §20 , odst. 5 stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení Krajským stavebných úradom v Žiline, Zadanie pre Územný plán obce Galovany bolo schválené uznesením Obecného zastupiteľstva v Galovanoch, UZN. č. 20/2011, zo dňa 09.09.2011.

A.2.3. Základné demografické, ekonomické a sociálne rozvojové predpoklady obce

A.2.3.1. Demografia

V Obci Galovany je k 3.9.2010 **283** občanov s trvalým pobytom.
Priemerná hustota osídlenia v Ludrovej je 22 (21,9) obyvateľov / km^2, čo predstavuje relatívne nízku hustotu obyvateľstva. Je potrebné však prihliadnuť na vodnú plochu Liptovskej Mary, ktorá zasahuje do katastra obce.

Zloženie obyvateľstva podľa základných charakteristických vekových skupín v r. 2001

Veková skupina	Spolu	Podiel v %
0-14 roč.	49	16,5
15-59 muži	86	58,9
15-54 ženy	89	
60+ muži	25	24,6
55+ ženy	48	
spolu	**297**	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Na základe štatistických údajov z r. 2001 priemerný vek v obci bol 39,4 rokov.

Zloženie obyvateľstva podľa základných charakteristických vekových skupín v r. 2009

Veková skupina	Spolu	Podiel v %
0-14 roč.	42	15,97
15-59 muži	77	57,4
15-54 ženy	74	
60+ muži	25	26,62
55+ ženy	45	
spolu	**263**	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2009

Na základe štatistických údajov z r. 2009 priemerný vek v obci bol 40,89 rokov.

Územie	Obyvateľstvo			Predprodkuktívni (0-14) spolu	Produktívni		Poproduktívni (55+ž, 60+m) spolu
	spolu	muži	ženy		(15-59) muži	(15-54) ženy	
	263	125	138	42	77	74	70

Zdroj: Štatistický úrad SR, k 31.12. 2009

$$\text{Index vitality} = \frac{\text{počet obyvateľov v predproduktívnom veku}}{\text{počet obyvateľov v poproduktívnom veku}} \times 100$$

To znamená 42/70 x 100 = 60 **%**
Na základe tohto výpočtu s použitými údajmi z roku 2009 môžeme konštatovať, že obec nemá progresívny typ populácie schopnej reprodukcie prirodzenou menou, kde zložka občanov poproduktívneho veku je menšia ako zložka občanov predproduktívnom veku.

Národnostné zloženie obyvateľstva v obci
V obci žijú obyvatelia len slovenskej národnosti.

Zloženie obyvateľstva podľa náboženského vyznania
Prevláda náboženské vyznanie Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (196 obyvateľov). Ďalej je zastúpená Rímsko-katolícka cirkev (67 obyvateľov), 4 obyvatelia sú členovia Náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia, 26 obyvateľov je bez vyznania.

Zastúpenie obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Najvyšší ukončený stupeň vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	16	45	61
Učňovské bez maturity	63	41	104
Stredné odborné bez maturity	1	3	4

Úplné stredné učňovské s maturitou	6	4	10
Úplné stredné odborné s maturitou	15	32	47
Úplne stredné všeobecné	2	5	7
Vyššie	-	-	-
Vysokoškolské bakalárske	2	2	4
Vysokoškolské doktorandské	1	-	1
VŠ magisterské, inžinierske, doktorské	3	4	7
Bez udania školského vzdelania	-	-	-
Bez školského vzdelania	-	-	-
Deti do 16 rokov	29	23	52
SPOLU	**138**	**159**	**297**

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Najvyššie zastúpenie z celkového počtu obyvateľstva v obci Galovany majú obyvatelia s učňovským (104) a základným vzdelaním (61). Úplné stredné vzdelanie učňovské i odborné s maturitou má spolu 64 obyvateľov. Vyššie a vysokoškolské vzdelanie má 12 občanov. Väčšina občanov pracuje mimo obce.

Demografia vývoj, pohyb obyvateľstva 1996 - 2009

GALOVANY	1996	1997	1998	1999	2000	2001 1)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Stav k 1. 1.	217	218	226	227	233	294	289	276	282	281	276	275	272	270
Živnonarodení	6	6	0	5	4	1	1	8	4	2	1	1	2	5
Zomretí	2	3	1	3	4	4	8	4	6	4	2	3	1	4
Prirodzený prírastok / úbytok	4	3	-1	2	0	-3	-7	4	-2	-2	-1	-2	1	1
Prisťahovaní	5	7	6	6	0	10	0	3	4	4	8	3	7	4
Vysťahovaní	8	2	4	2	0	12	6	1	3	7	8	4	10	12
Prírastok / úbytok sťahovaním	-3	5	2	4	0	-2	-6	2	1	-3	0	-1	-3	-8
Celkový prírastok / úbytok	1	8	1	6	0	-5	-13	6	-1	-5	-1	-3	-2	-7
Stav k 31. 12.	218	226	227	233	233	289	276	282	281	276	275	272	270	263

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2009

Podľa uvedených údajov mala v r. 2001 obec aktívne saldo migrácie, následne do roku 2009 klesol počet obyvateľov o 26 obyvateľov.

Ekonomická aktivita

Ekonomickú aktivitu obyvateľstva Galovian popisuje nasledovná tabuľka, podľa SODB z r. 2001.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia hospodárstva

Odvetvie hospodárstva	**Ekonomicky aktívne osoby**			
	muži	**ženy**	**spolu**	**z toho odchádza do zamestnania**
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	7	2	9	7
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	-	-	-	-
Priemyselná výroba	21	17	38	34
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	-	-	-	-
Stavebníctvo	6	-	6	3
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	7	21	28	22
Hotely a reštaurácie	1	3	4	4
Doprava, skladovanie, spoje	8	1	9	9
Peňažníctvo a poisťovníctvo	0	1	1	1
Nehnuteľnosti, prenájom, obch. služby, výskum, vývoj	6	3	9	7
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	7	8	15	14

Školstvo	2	4	6	5
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	-	6	6	5
Ostatné verejné a osobné služby	1	2	3	3
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-
Ekonomicky aktívni bez udania odvetví	6	11	17	4
SPOLU	**72**	**79**	**151**	**118**

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Podľa tohto prehľadu najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov bolo zastúpených v hospodárskych odvetviach ako priemyselná výroba (34), veľkoobchod a maloobchod (22). Z celkového počtu 151 ekonomicky aktívnych osôb 118 (78,15 %) denne odchádzalo za prácou mimo obec, najmä do okresného mesta Liptovský Mikuláš.
Budúcnosť rozvoja obce závisí aj od schopností vytvoriť čo najviac pracovných miest pre svojich občanov a tým zamedziť migrácii do iných (väčších) sídiel.
Vzhľadom na dobre zabezpečenú reprodukciu pracovnej sily v obci a súčasnej miery nezamestnanosti je potrebné podporovať výrobnú sféru nasledovne:
- v poľnohospodárskej výrobe sa orientovať na finálne spracovanie výrobkov/ pečenie chleba, výroba mliekárenských a mäsových výrobkov, konzervovanie lesných plodov a pod./
- modernizovať jestvujúce výrobné prevádzky a orientovať výrobu na vlastný výrobný program,
- podporiť vznik drobných prevádzok výrobných služieb, remeselnej a tradičnej výroby.

Obec Galovany z demografického hľadiska javí ako obec prevažne a obytnou funkciou a perspektívne obytno - rekreačnou funkciou. Ekonomické a priestorové možnosti sú kladné.
V Obci Galovany je k 3.9.2010 283 občanov s trvalým pobytom.
Priemerná hustota osídlenia v Galovanoch je 22 (21,9) obyvateľov / km^2, čo predstavuje relatívne nízku hustotu obyvateľstva. Je potrebné však prihliadnuť na vodnú plochu Liptovskej Mary, ktorá zasahuje do katastra obce.
Na základe štatistických údajov z r. 2001 priemerný vek v obci bol 39,4 rokov.
Na základe štatistických údajov z r. 2009 priemerný vek v obci bol 40,89 rokov.
Na základe tohto výpočtu s použitými údajmi z roku 2009 môžeme konštatovať, že obec nemá progresívny typ populácie schopnej reprodukcie prirodzenou menou, kde zložka občanov poproduktívneho veku je menšia ako zložka občanov predproduktívnom veku.

NÁVRH

Počet domov a bytov navrhovaných regulovaných priestoroch
súvislosť s počtom obyvateľov – N - 3,3 obyv./1 byt (ÚPN-O Galovany)

	Počet						Spolu			Počet obyvateľov		
	Existujúce			Návrh								
P.č.	Domy	Ostat.	Byty	Domy	Ostat.	Byty	Domy	Ostat.	Byty	Exist.	návrh	Spolu
OBYTNÉ ÚZEMIE (OU)												
OU.01	27	0	32	12	0	12	39	0	44	96	42	138
OU.02	9	0	9	30	0	30	39	0	39	27	105	132
OU.03	1	0	1	31	0	31	32	0	32	3	109	112
OU.04	1	0	1	9	0	14	10	0	15	3	49	52
OU.05	6	0	6	7	0	7	13	0	13	18	25	43
OU.06	17	1	16	4	0	4	21	1	20	48	14	62
OU.07	22	3	19	1	0	1	23	3	20	57	4	61
OU.08	8	0	8	0	0	0	8	0	8	24	0	24
OU.09	6	0	6	0	0	0	6	0	6	18	0	18
OU.10	17	2	28	11	0	11	28	2	39	84	39	123
OU.11	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
OU.12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OU.13	0	0	0	24	12	12	24	12	12	0	42	42
VÝROBNE ÚZEMIE (VU)												
VU.01	9	9	0	1	1	0	10	10	0	0	0	0
VU.02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
REKREAČNÉ ÚZEMIE (RU)												
RU.01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RU.02	2	2	0	1	1	0	3	3	0	0	0	0
RU.03	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0

RU.04	4	4	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0
SPOLU	130	22	126	132	15	122	262	37	248	378*	427	805

Vysvetlivky:
DOMY - počet domov, v ktorých sú situované byty (rodinné domy, bytové domy, polyfunkčné domy)
OSTATNÉ - počet domov, v ktorých je situovaná občianska vybavenosť, výroba a služby
BYTY - počet bytov
Poznámka:
Počet existujúcich obyvateľov uvedených v tabuľke (matematický výpočet) nie je totožný s počtom obyvateľov podľa údajov Štatistického úradu Žilina
*v skutočnosti k 31.12.2012 v obci žilo 272 obyvateľov

Prognózovaný vývoj obyvateľov, domov a bytov v obci do 2050

Rok	2001	2012	2020	2050
Počet obyvateľov	263	378*	378 + 180= 558	558 + 247 = 805
Počet domov	103	130	130 + 65 = 195	195 + 183 = 378
Počet bytov	80	126	126 + 60 = 186	186+ 62 = 248
Obývanosť/obyv/byt/	3,29	3,00	3,00	3,30

Poznámka:
Počet existujúcich obyvateľov uvedených v tabuľke (matematický výpočet) nie je totožný s počtom obyvateľov podľa údajov Štatistického úradu Žilina
*v skutočnosti k 31.12.2012 v obci žilo 272 obyvateľov

V obci Galovany v roku 2001 žilo 263 trvalo žijúcich obyvateľov v cca 80 bytoch, v roku 2012 v obci žilo 272 trvalo žijúcich obyvateľov v cca 126 bytoch. V súčasnosti obec svojou polohou pri vodnej ploche a dostupnosťou do Ružomberku a L.Mikuláša sa stáva zaujímavá z hľadiska ubytovania. Na Obecnom úrade sú evidované viaceré žiadosti o pridelenie stavebného pozemku, alebo aspoň o vytvorenie možnosti výstavby rodinných a rekreačných domov, nakoľko jestvujúce preluky sú už zastavané alebo majitelia ich chystajú zastavať. Z toho dôvodu je potrebné rozšíriť zastavané územia obce.
Vzhľadom na dobre zabezpečenú reprodukciu pracovnej sily v obci a súčasnej miery nezamestnanosti je potrebné pripraviť stavebné pozemky pre mladých obyvateľov a súčasne znížiť nezamestnanosť vytváraním nových pracovných príležitostí, hlavne v oblasti výroby, rekreácie a cestovného ruchu. Tento cieľ sa dá dosiahnuť hlavne budovaním objektov občianskej vybavenosti, podporovaním výrobnej sféry, agroturistiky a rekreácie nasledovne:

- podporovať ekologickú výrobu akéhokoľvek druhu, vo výrobe je potrebné docieliť rovnováhu medzi fyzickým(investíciami do technológií)a ľudským potenciálom(pracovnými zdrojmi),
- modernizovať jestvujúce výrobné prevádzky a orientovať výrobu na vlastný výrobný program,
- podporiť vznik drobných prevádzok výrobných služieb, oživenie remeselnej a tradičnej výroby hlavne formou agroturistiky,
- vytvoriť predpoklady pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu vo všetkých častiach,
- podporovať ubytovanie v súkromí v rámci rozvoja cestovného ruchu.

A.2.3.2. Bytový fond

Východiskový stav
Bývanie je základná ľudská potreba, ktorá by mala byť uspokojovaná na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno – ekonomického rozvoja spoločnosti.
Problém bývania vytvára záväzok pre verejné subjekty (štát, obec), aby sa angažovali pri jeho riešení. Sú vrstvy obyvateľstva, ktoré vzhľadom na charakter bytu ako tovaru, nie sú schopní sami sa postarať o adekvátne bývanie. Zasahovanie štátu do problematiky bývania, jeho štrukturovaná podpora jednotlivých skupín populácie, sa rieši prijatím a uplatňovaním bytovej politiky. Je potrebné sa zamerať na postupné odstraňovanie zanedbanosti existujúceho bytového fondu, podporiť opravy a rekonštrukcie bytov, pripraviť pozemky na výstavbu individuálnej bytovej výstavby – výstavby rodinných domov.
Pri riešení funkčnej zložky bývania je potrebné zohľadniť celkové tendencie vývoja, ktoré je nutné sledovať v časovom horizonte 3 a 4 desaťročí, prezentovaných sčítaním ľudu, domov a bytov. Podľa sčítania ľudu, domov a bytov v roku 2001 boli v obci nasledovné údaje:

Domový a bytový fond

Domy spolu	V tom			Trvale obývané domy		
	Trvale obývané domy	Neobývané domy				
		spolu	z toho určené na rekreáciu	rodinné domy	bytové domy	ostatné objekty
103	88	15	9	87	1	-

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

V obci Galovany v roku 2001 žilo 263 trvalo žijúcich obyvateľov v cca 80 bytoch, v roku 2012 v obci žilo 272 trvalo žijúcich obyvateľov v cca 126 bytoch. obec zaznamenáva v súčasnosti minimálny stavebný ruch, existujúce trvale obývané domy sú síce v zachovalom stave, rekonštrukcie si vyžadujú skôr neobývané domy a hospodárske objekty ale nových objektov pribúda veľmi málo.

Hromadná bytová výstavba - HBV
V obci je vybudovaný 1 bytový dom so šiestimi bytovými jednotkami. Bytový dom je postavený na začiatku obce.
Individuálna bytová výstavba - IBV
V obci prevažuje individuálna výstavba. Prevládajú samostatne stojace rodinné domy. Nová zástavba sa objavuje v jestvujúcich prelukách medzi domami alebo na miestach asanovaných objektov. Staršie objekty sú postupne rekonštruované majiteľmi na účely

trvalého bývania, alebo na víkendové domy a chalupy. V obci sa nachádza i niekoľko zaujímavých sýpok, ktoré si vyžadujú rekonštrukciu.
Návrh
Galovany majú výhodnú polohu v blízkosti okresného mesta Liptovský Mikuláš (7 km) a zároveň leží mimo hlavného frekventovaného ťahu Žilina - Ružomberok - Liptovský Mikuláš – Poprad. Do budúcna sa predpokladá zvýšený záujem o bývanie v obci, najmä zo strany mestského obyvateľstva, ktoré sa chce usadiť v tichšom prostredí vidieckeho sídla.
Obec Galovany z demografického hľadiska javí ako obec prevažne a obytnou funkciou a perspektívne obytno - rekreačnou funkciou. Ekonomické a priestorové možnosti sú kladné.
Požiadavky na rast počtu domov a bytov:
- regeneráciou, resp. prestavbou v súčasnosti neobývaných domov,
- prestavbou a modernizáciou súčasných bytov,
- novou výstavbou vo forme intenzifikácie súčasnej obytnej štruktúry,
- zabezpečiť dostatok stavebných pozemkov v obci a tým zvyšovať a stabilizovať počet obyvateľov,
- podporovať vznik nových pracovných miest vo výrobe a v službách.

A.2.4. Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia

A.2.4.1. Poloha a význam obce v rámci štruktúry osídlenia, funkčné a priestorové usporiadanie širšieho územia, ich vplyv na socioekonomický potenciál a územný rozvoj obce

Katastrálne územie obce Galovany susedí na severe s obcou Liptovská Sielnica, na východe s obcou Liptovský Trnovec a s mestom Liptovský Mikuláš, na juhu s obcou Svätý Kríž a na západe s obcou Vlachy. Súčasťou k.ú. je časť vodnej nádrže Liptovská Mara. Leží juhozápadne od Liptovského Mikuláša , vo vzdialenosti cca 7 km. Od krajského mesta Žilina je sídlo vzdialené cca 90 km.

A.2.4.2. Väzby obce na záujmové územie

Záujmové územie obce tvorí priľahlé územie susednej obce Liptovská Sielnica, na východe Liptovský Trnovec a mesto Liptovský Mikuláš, na juhu Svätý Kríž a na západe Vlachy. Pri riešení horeuvedeného záujmového územia požadujeme, aby návrh územného plánu vytvoril predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v záujmovom území, s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt územia.
V riešenom území sa nachádzajú nasledujúce nadradené trasy dopravného a technického vybavenia, ktoré vytvárajú väzby obce na záujmové územie:
-Vonkajšie nadzemné elektrické 220 kV vedenie V273 Sučany - Lemešany a 400 kV vedenie V045 Čierny Váh – Liptovská Mara a V407 Liptovská Mara – Spišská Nová Ves. V rámci prieskumov a rozborov sa zistilo, že obec Galovany je energeticky napojená na rozvod elektrickej 22 kV z rozvodnej stanice Z tohto elektrického vedenia sú cez transformovne napojený rozvod elektrickej energie NN a cez domové prípojky jednotlivé objekty.
-Cez k.ú. Galovany vedie diaľnica D1 a cesta I/18 Ružomberok – Liptovský Mikuláš.
-Cez k.ú. Galovany vedie železničná trate č. 180 Žilina – Vrútky – Kraľovany – Ružomberok – Liptovský Mikuláš – hranica Žilinského a Prešovského kraja.
Požiadavky na riešenie záujmového územia:
- rešpektovať nadradené trasy nadzemných elektrických vedení 220 kV a 400 kV,
- rešpektovať trasu diaľnice D1 a cesty I/18,
- rešpektovať železničnú trate č. 180 Žilina – Vrútky – Kraľovany – Ružomberok – Liptovský Mikuláš – hranica Žilinského a Prešovského kraja,
- využiť dostupnú vzdialenosť s obcou Svätý Kríž a s okresným mestom Liptovský Mikuláš.

A.2.4.3. Územný priemet ekologickej stability krajiny, zásady ochrany a využívania osobitne chránených častí prírody a krajiny

Východiskový stav
Územný priemet je daný presnejším vymedzením prvkov ekologickej stability krajiny spracovaných v rámci projektu územného systému ekologickej stability v regionálnom rozmere. K tomuto systému sa pričleňujú priemety plôch schválených chránených území slovenského a európskeho významu. Na území katastra sa nenachádza žiadne z takýchto chránených území. Z prvkov ÚSES je tu biocentrum nadregionálneho významu Liptovská Mara a miestny biokoridor Paludžanka.
Interakčné prvky prepájajú pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor a sú navrhované z prvkov nelesnej drevinovej vegetácie, lúk a pasienkov, sprievodných vodných biotopov a na biotopoch s prirodzenejším druhovým zložením .
Zásady ochrany a využívania územia, na ktorom sa vyskytujú chránené časti prírody sú dané najmä zákonom č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V prípade prekryvu viacerých stupňov ochrany na jednom území platí ten stupeň ochrany, ktorý ustanovuje neskorší právny predpis. Podrobnejšie vymenovanie zásad je v iných kapitolách ÚPD.
Plán
Krajinoekologický plán, ktorý je súčasťou prieskumov a rozborov možno vo vzťahu k územnému plánu chápať ako potrebný podklad pre poznanie stavu krajiny v danom území a jeho poznatky by sa mali premietnuť aj do schvaľovaných a záväzných častí

územného plánu. Nami predkladané riešenie spočíva v priamom zahrnutí limitných a regulatívnych opatrení krajinno-ekologického charakteru do záväzných a smerných častí územného plánu.
V rámci spracovania územného plánu sa v zmysle usmernenia Ministerstva životného prostredia podľa potreby **aktualizujú** okresné ÚSESy.

A.2.4.4. Funkcie obce saturované v záujmovom území
Súčasná krajinná štruktúra v riešenom území a aj v záujmovom území súvisí a vyžaduje spoločné postupy. Ide o riešenie spoločných problémov v nasledovných oblastiach:
- Lesná vegetácia
Súvislé komplexy lesa sa v katastri obce Galovany nevyskytujú. Nachádzajú sa tu len pásy ochranných lesov na brehoch Liptovskej Mary a fragment lesa v poľnhospodárskej krajine. V drevinovom zložení prevláda smrek obyčajný, zastúpené sú aj dreviny ako borovica sosna, smrekovec opadavý. Z listnáčov sa vyskytujú vmiešané osiky, jelše, javor horský, jaseň štíhly. Podľa katalógu biotopov Slovenska patria biotopy ku kyslomilným bukovým kvetnatým lesom. Zdravotný stav smreka je výraznejšie poznačený glejotokom a červenou hnilobou.
Z hospodárskeho hľadiska sa v katastri nachádzajú nasledovné hospodárske súbory lesov patriace do LHC Demänová:
Hospodárske lesy:
45-HV-110 – živné bučiny s jedľou a smrekom, bukové hospodárstvo so smrekom živných stanovíšť stredných polôh. Cieľové zastúpenie drevín – buk, smrek, primiešané borociva, jedľa, smrekovec, javor horský a brest horský.
Lesy ochranné:
04-OV-150 – ostatné ochranné lesy, prevládajúca funkcia je ochrana pôdy. Tieto lesy sa nachádzajú v okolí Liptovskej Mary a boli vysadené v prevažnej miere z introdukovaných drevín. Tieto dreviny tvoria dnes už prehustené navzájom sa striedajúce skupiny. Možno tu nájsť dreviny ako dub červený, smrek omorika, druhy cudzokrajných topoľov, brezy, jelše, borovicu čiernu, smrek biely apod.
- Nelesná drevinová vegetácia (NDV)
Na území katastra sa nachádzajú rôzne druhy plôch NDV. Súvislé porasty hustej krovitej zelene sú priamo pri obci a v okolí diaľnice a železnice pri Liptovskej Mare. Menšie a ojedinelé porasty sú umiestnené na lúkach pri lesných porastoch ako aj uprostred lúk a pasienkov a tvoria tak významné interakčné centrá pre živočíšstvo a rastlinstvo. Ďalšie plochy NDV sú okolo vodných tokov, zaradené sú však k špeciálnym kultúram. Tretím charakteristickým typom, v katastri však menej zastúpeným, je vegetácia okolo bývalých a existujúcich poľných ciest a pozostatky remízok medzi poľami. Z hľadiska priestorovej štruktúry sú to líniové, solitérne až skupinkovité formácie prípadne riedke kroviny na pasienkoch.
Drevinové zloženie je tvorené z domácich drevín aj cudzokrajných drevín – smrek obyčajný, hojná je borovica sosna, miestami je tu aj smrekovec, jelša, čremcha, vŕby – purpurová, trojtyčinková, rakyta, topoľ osika, smrek biely, pichľavý a omorikový, dub červený. Z hustého podrastu krovín je to baza, hloh, kalina obyčajná, krušina jelšová, šípka, trnka. Krovité porasty v severovýchodnej časti katastra pod futbalovým ihriskom patria k sukcesným štádiám s borievkou obyčajnou (vres, borievka, psica, čučoriedka), kroviny v iných častiach katastra najmä k trnkovým a lieskovým krovinám.
- Trvalé trávne porasty
Trvalé trávne porasty možno v zásade rozdeliť na obhospodarované a prírodné. Obe sú v katastri zastúpené. Pasienky sú zväčša využívané na pasenie dobytka a oviec, ale nájdu sa aj miesta, kde na nich viacmenej prebieha prirodzený vývoj bez vplyvu pasenia. Lúky a pasienky patria najviac k podhorským až horským pasienkom (zv. Cynosurion, podzv. Lolio-Cynosurenion) ako aj k mezofilným pasienkom a spásaným lúkam. Nachádzajú sa tu aj čerstvé podhorské lúky nehnojené alebo slabo hnojené (zv. Cynosurion cristati), nivné pasienky aj nekosené bylinno-trávne porasty. Najvýznamnejšie zo spoločenstiev sú spomenuté medzi genofondovými lokalitami.
- Orná pôda a trvalé kultúry
Orná pôda sa v katastri nachádza v severnej časti katastra. Väčšinou sú charakteru veľkých plôch a lánov, so spoločenstvami obilnín, okopanín a porastami kukurice na siláž. V okolí obce však prevládajú úzkopásové polia jednotlivých vlastníkov. Úrodnosť zodpovedá severu Slovenska.
- Špeciálne štruktúry
Medzi tieto štruktúry sme zaradili menšie plochy ale s väčším významom pre biodiverzitu krajiny. V katastri sem patria plochy podmáčané a brehové porasty. Tieto plochy sú často aj biotopmi chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Z druhov drevín bežne sa na podmáčaných miestach vyskytujúcich možno spomenúť Salix cinerea, Salix purpurea, Betula verrucosa, Alnus incana, Picea excelsa, Salix fragilis, Salix caprea. Z bylín možno nájsť Scirpus silvaticus, Equisetum palustre, Myosotis palustre, Carex fusca, Carex davalliana, Juncus effusus, Eriophorum angustifolium, Calluna vulgaris, Phragmites communis, Ranunculus acris, Nardus stricta, Potentilla palustris, Cynanchum vincetoxicum, Filipendula ulmaria, Angelica sylvestris, Cirsium rivulare, ale aj Urtica dioica, Arctium lappa, Cirsium arvense a iné. Podľa katalógu biotopov Slovenska sú to najmä biotopy horských vodných tokov s vŕbou sivou a horské jelšové lužné lesy.
- Vodné toky a plochy
Vodné toky sú osobitnou kapitolou dôležitou pre hygienu krajiny. Najvýznamnejším tokom je potok Palúdžanka pretekajúca stredom katastra. Väčšinou je prirodzená a nenarušená reguláciami. Jej sprievodná vegetácia má prirodzený charakter. Biotopy sprievodnej vegetácie boli spomenuté medzi špeciálnymi biotopmi.
Plošnú dominantu tvorí časť vodnej nádrže Liptovská Mara, ktorá je významným biotopom vodných rastlín a živočíchov.
- Vegetácia v obci

Galovany majú zástavbu plošne rozloženú s celkom zaujímavým priestorovým riešením. Z toho vyplýva aj rozmiestnenie drevinovej vegetácie v obci. Najvýraznejšia línia zelene sa tiahne potokom Palúdžanka. Sprievodnú vegetáciu tvoria ju jedince vŕby krehkej a iných vŕb, osiky, jelše sivej ale aj smreka obyčajného.
V rámci verejných priestorov je vegetácia v centre obce, pri bývalej materskej škole apod. Veľkosťou významné sú aj niektoré stromy v súkromných záhradách. Najčastejšími druhmi tu sú lipa, jaseň štíhly, smrek obyčajný, smrekovec opadavý, apod.
Poľnohospodársky areál má na okraji od štátnej cesty vysadený pás topoľov, ktoré čiastočne slúžia ako izolačná zeleň.
- Sídelné a technické prvky (antropogénne prvky)
Obec má poľnohospodárske objekty umiestnené v rámci intravilánu, ale oddelene od rodinných domov. Bývalý poľnohospodársky dvor štátnych majetkov dnes obhospodaruje firma Agro-Racio s.r.o. Hlavnými plodinami sú zemiaky, obilie, kukurica na siláž, repka olejnatá a iné.

A.2.5. Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Súčasný stav nášho vidieka, t. j. jednotlivých obcí a krajiny, ktorá ich obklopuje, je výsledkom zložitého historického vývoja. Budúcnosť vidieka je závislá od konkrétneho stavu obce a od celého radu podmienok a predpokladov vychádzajúcich z možností hospodárskeho a politického vývoja Slovenka.
Vidiek je nesmierne dôležitý pre celé štátne hospodárstvo, pre zachovanie základných zdrojov (ovzdušia, pôdy, vody, vegetácie) a pre pobyt trvalý alebo prechodný(rekreácia). O tento priestor sa musí niekto starať. Najväčším nebezpečím je pozvoľný zánik poľnohospodárskeho stavu, spôsobený neregulovanou nadvýrobou potravín, stratou odbytu domácich poľnohospodárskych výrobkov vplyvom zahraničných konkurentov a tým stratou zamestnania obyvateľov vidieka.

A.2.5.1. Stanovenie základnej urbanistickej koncepcie a kompozície obce

Východiskový stav

Kultúrno – historická charakteristika
Podľa najstarších dostupných materiálov obec sa vyvinula koncom 13. storočia v chotári obce Paludza. Majetok, na ktorom neskôr vznikla obec daroval v roku 1297 kráľ Ondrej III. Jánovi, zvanému Galicius. Darované pole bolo vyčlenené z majetku kráľovských sokoliarov. Na darovanom majetku si Ján Galicius postavil svoje obydlie a vznikla osada Galovany . Patrila
do skupiny zemianskych samôt, preto nepoznáme veľa dokumentov o Galovanoch. Zostali samotou i v 16. storočí. Stála tu iba kúria drobných zemanov.
Obec neskôr patrila postupne viacerým liptovským zemanom, ako napríklad Madočianskovcom (Madocsanyi), Plathyovcom (Plathy), či Čemickovcom (Csemiczky). Po zriadení notárskej inštitúcie z roku 1871 sa Galovany zlúčili s Paludzou. Spočiatku sa uvádzali obidva názvy slovensky Paludza a Galovany, maďarsky Nagypalugya és Gálfalu, neskôr sa uvádzal už len názov Paludza.
Úsilia Galovancov z roku 1936 a 1938 o osamostatnenie a obnovenie pôvodnej obce s vlastnou správou boli neúspešné. Galovany boli miestnou časťou Paludze do konca roku 1948. Od 1 januára 1949 boli Galovany odčlenené od územia Paludze a opäť vznikla samostatná obec.
Obyvatelia sa počas vojny zapojili do SNP. JRD vzniklo v roku 1958 a od roku 1961 bolo pričlenené s Paludzou a Dechtarmi do ŠM v Liptovskom Mikuláši.
Priestorová charakteristika
Obec Galovany vznikala ako uličná radová zástavba, ktorej kompozičnou osou bol cesta III/018244, ktorý vedie od križovatky s cestou I/18 (Ružomberok - Liptovský Mikuláš) cez obec Galovany, kde aj končí. Na konci obce na túto cestu naväzujú poľné cesty v tvare V, ktoré končia pri násype diaľnice D1. Zastavané územie Galovian bolo súčasťou obce Paludza, ktorá bola zatopená pri realizácii vodnej nádrže Liptovská Mara. Ďalšia výstavba sa realizuje v priestore medzi cestou III/018244 a vodným tokom Palúdžanka. Pôdorysný tvar sídla je pomerne chaotický, vzhľadom na neregulovanú výstavbu rodinných domov. Pôvodná zástavba je charakterizovaná úzkymi hlbokými parcelami, na ktorých v prednej časti od ulice boli situované domy a v zadnej časti humná a hospodárske objekty. Niektoré hospodárske budovy sa neorganizovanou výstavbou dostali k miestnym komunikáciám a spôsobujú chaotický dojem. Pôvodné rodinné domy boli drevenej zrubovej konštrukcie so sedlovými drevenými strechami, pokrytými šindľom. Neskôr sa začali stavať murované domy, prízemné podobnej dispozície ako drevené zrubové domy. Tieto domy a domy realizované v posledných päťdesiatich rokoch sú spravidla dvojpodlažné so sedlovými strechami a využitým podkrovím, oplotené s nevyhnutnými hospodárskymi objektami.
Zástavbu sídla tvoria takmer výlučne rodinné domy a ani objekty občianskej vybavenosti nenarúšajú drobné merítko urbanistickej štruktúry a výškové zónovanie.
Stavebnotechnický stav budov je len priemerný. Dobré objekty predstavujú asi 60 %, vyhovujúce 30 %, nevyhovujúce 10 %. Nevyhovujúce objekty sú roztrúsené jednotlivo na plochách so staršou zástavbou. Ich asanáciu treba prehodnotiť z hľadiska možnosti využitia na rekreačné účely.
Dochádzkové vzdialenosti do zariadení občianskej vybavenosti, ktoré sa v obci nachádzajú v nedostatočnom počte a kvalite.
Funkcia výroby je zastúpená len areálom Poľnohospodárskeho družstva, ktoré prevádzkuje firma AGRO-RACIO s.r.o. L. Mikuláš. V areáli sa nachádza predajňa stavebnín, autoopravovňa a stolárska výroba.
Obec Galovany je zaradená medzi rekreačné obce II. kategórie, čo zodpovedá sice koncovej polohe sídla ale v dobrej dochádzkovej vzdialenosti od Liptovského Mikuláša, kvalite prírodného prostredia i možnostiam ďalšieho rozvoja chalupníckej rekreácie.

Zo športových zariadení sa v Galovanoch nachádza iba futbalové ihrisko severozápadnej časti zastavaného územia s možnosťou ďalšieho rozvoja.

Architektúra obce

Podobne ako sa menila štruktúra jednotlivých častí obce, menila sa i architektúra rodinných domov, ktoré sa vyvíjali vzávislosti od potrieb a možností obyvateľov. Vývoj smeroval od starších domov pozdĺžnej úzkej zrubovej alebo z časti murovanej konštrukcie so sedlovou strechou, väčšinou jednopodlažných so vstupom zboku v strede domu. Väčšina domov sa vyznačovalo prvkami ľudovej architektúry so stvárnením štítu, vstupov,okien a dverí. Novšia zástavba opúšťa tradičné princípy. Väčšinou sú to domy štvorcového pôdorysu so stanovými strechami s manzardami, nájdu sa aj domy s plochou strechou. V najnovšej výstavbe posledných rokov je vidief príklon k tradičným sedlovým strechám v domoch s obytným podkrovím.

Vegetácia v obci

Galovany majú zástavbu plošne rozloženú s celkom zaujímavým priestorovým riešením. Z toho vyplýva aj rozmiestnenie drevinovej vegetácie v obci. Najvýraznejšia línia zelene sa tiahne potokom Palúdžanka. Sprievodnú vegetáciu tvoria ju jedince vŕby krehkej a iných vŕb, osiky, jelše sivej ale aj smreka obyčajného.

V rámci verejných priestorov je vegetácia v centre obce, pri bývalej materskej škole apod. Veľkosťou významné sú aj niektoré stromy v súkromných záhradách. Najčastejšími druhmi tu sú lipa, jaseň štíhly, smrek obyčajný, smrekovec opadavý, apod. Poľnohospodársky areál má na okraji od štátnej cesty vysadený pás topoľov, ktoré čiastočne slúžia ako izolačná zeleň.

Záver

Obec Galovany sa radí medzi menšie obce v okrese. V obci prevláda obytná funkcia, s minimálnym podielom priemyselnej a poľnohospodárskej výroby.

V rámci formovania urbanistickej štruktúry obce je potrebné:

- obec formovať ako obytné, rekreačno-turistické centrum, udržiavať všetky kultúrne pamiatky, zvláštnosti a tradície.

V rámci požiadaviek na obnovu, prestavbu a asanáciu obce je potrebné:

-Vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrám, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.

A.2.5.2. Vymedzenie limít využitia územia

Územný plán obce Galovany je založený na princípe optimalizácie možností viacfunkčného využitia krajinného potenciálu. Dbá sa na zachovanie jeho ekologickej stability, diverzibility prírodných zložiek, obnoviteľnosti zdrojov a vysokej kvality životné ho i obytného prostredia.

- Limity využitia územia

Využitie zastavaného územia i ostatného územia katastra podmieňujú všeobecne záväzné normy a limity ochranného a ekologického charakteru i špecifické urbanistické limity a z nich odvodené regulatívy územného rozvoja, definované v ÚPN obce Vlachy.

Ako ochranné limity sa musia rešpektovať najmä: ochrana pôdneho fondu, ochrana ovzdušia, ochrana vôd, ochrana prírody a pamiatok, hygienické a bezpečnostné a iné ochranné pásma.

Ako ekologické limity sa v území uplatňujú hlavne kritéria pre zachovanie a skvalitnenie územného systému ekologickej stability, zachovanie a zlepšenie stavu životného a obytného prostredia, vyváženosť urbanizovaných plôch a prírodných častí, optimalizácia využívania poľnohospodárskej pôdy, lesov a zdrojov. Tieto limity majú primárny charakter a podmieňujú všetky antropologické činnosti v území.

Urbanistické limity vychádzajú z analýzy senzitívnosti a zraniteľnosti územia, zhodnotenia výkonnosti technických systémov ako je zásobovanie vodou a čistenie odpadových vôd. Syntetizujúcim výstupom je disponibilita funkčných plôch vhodných pre ďalší rozvoj a prahová hranica počtu obyvateľov, ktorí môžu v obci bývať a dotvárať priestorovú štruktúru obce.

A.2.5.3 Zásady ochrany a využitia kultúrnohistorických a prírodných hodnôt

Východiskový stav

Kultúrnohistorické hodnoty

Podľa najstarších dostupných materiálov obec sa vyvinula koncom 13. storočia v chotári obce Paludza. Majetok, na ktorom neskôr vznikla obec daroval v roku 1297 kráľ Ondrej III. Jánovi, zvanému Galicius. Darované pole bolo vyčlenené z majetku kráľovských sokoliarov. Na darovanom majetku si Ján Galicius postavil svoje obydlie a vznikla osada Galovany . Patrila do skupiny zemianskych samôt, preto nepoznáme veľa dokumentov o Galovanoch. Zostali samotou i v 16. storočí. Stála tu iba kúria drobných zemanov. Obec neskôr patrila postupne viacerým liptovským zemanom, ako napríklad Madočianskovcom (Madocsanyi), Plathyovcom (Plathy), či Čemickovcom (Csemiczky). Po zriadení notárskej inštitúcie z roku 1871 sa Galovany zlúčili s Paludzou. Spočiatku sa uvádzali obidva názvy slovensky Paludza a Galovany, maďarsky Nagypalugya és Gálfalu, neskôr sa uvádzal už len názov Paludza. Úsilia Galovancov z roku 1936 a 1938 o osamostatnenie a obnovenie pôvodnej obce s vlastnou správou boli neúspešné. Galovany boli miestnou časťou Paludze do konca roku 1948. Od 1 januára 1949 boli Galovany odčlenené od územia Paludze a opäť vznikla samostatná obec.

Na území obce sa nachádza Pamätník padlých v II. svetovej vojne a Pamätník bývalého artikulárneho kostola v Paludzi. Významnejšie súbory stavieb, ktoré by boli zahrnuté do zoznamu pamiatok, sa v obci nenachádzajú.

Z podkladov Krajského pamiatkového úradu Žilina, pracovisko Ružomberok vyberáme:

Zastavané územie obce Galovany ani jej časť nie je zapísaná v ÚZPF v registri pamiatkových rezervácií, resp. v registri pamiatkových zón. Historická zeleň sa v riešenom území nenachádza.

V tomto roku KPÚ Žilina realizoval v katastri obce Galovany obhliadku lokality „Pálenica ", kde pri stavebnej činnosti bola narušená doposiaľ neznáma archeologická lokalita. Táto nová lokalita bude v najbližšom období zaradená do centrálnej evidencie archeologických nálezísk SR.

S ohľadom na to, že na predmetnom území sa doteraz nerobil systematický archeologický prieskum, je odôvodnený predpoklad, že v katastri obce Galovany môžu vzniknúť ďalšie archeologické situácie, resp. nálezy.

V záväznej časti zásad a regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia je potrebné upozorniť na povinnosti vyplývajúce z § 30ods.1 pamiatkového zákona - všeobecné podmienky pri ochrane pamiatkového fondu, podľa ktorého je každý subjekt povinný správať sa tak, aby svojim konaním neohrozil základnú ochranu neodkrytých archeologických nálezísk a nespôsobil nepriaznivé zmeny ich stavu. Podľa §40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas terénnych úprav musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác, ihneď ohlásiť nález krajskému pamiatkovému úradu. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 pamiatkového.zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

Je nevyhnutné, aby do záväznej časti ÚPN bola zapracovaná podmienka, že pri akejkoľvek stavebnej a inej činnosti na území katastra Galovany, musí byť oslovený KPÚ Žilina, ktorého stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. Pri uplatňovaní územného plánu v praxi, pri príprave stavby a jej realizácii, bude v oprávnených prípadoch rozhodnutím KPÚ Žilina uplatnená požiadavka na zabezpečenie archeologického výskumu.

SYMBOLY OBCE

Obyvatelia sa v minulosti zaoberali poľnohospodárstvom, ktoré je podnes základným zdrojom obživy obyvateľov tejto obce, našlo svoj odraz aj v obecnom erbe. Najstaršie známe pečatidlo pochádza pravdepodobne zo začiatku 19. storočia. Je na ňom zobrazený poľnohospodársky motív, ktorý tvoria za pluhom prekrížené cepy, hrable, kosa a pluh. Kruhopis tvorí nápis : OBEC GALOW ANI.

Na základe žiadosti Obecného zastupiteľstva v roku 2002 vypracoval PhDr. Ladislav Vrteľ, Akademik Medzinárodnej Heraldickej akadémie v Paríži a tajomník Heraldického kolégia v Bratislave štúdiu - Erb obce Galovany, kde rozpracoval základné symboly obce, ktoré Heraldická komisia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky odporučila zapísať do Heraldického registra Slovenskej republiky pod signatúrou G - 31/03.

Erb obce

V modrom štíte skrížené náradie - zlatý pravošikmý obrátený cep, zlaté hrable, zlaté ľavošikmé kosisko zlatej sklonenej kosy - to všetko prekryté zlatým dvojkolesovým pluhom so striebornou radlicou. Znamenie je vložené do dolu zaobleného tzv. neskorogotického, či tiež španielskeho heraldického štítu.



Vlajka obce Galovany

Pozostáva zo siedmych pozdĺžnych pruhov vo farbách žltej (l/8), modrej (1/8), žltej (1/8), modrej (2/8), bielej (1/8), modrej (1/8), a bielej (1/8). Vlajka má pomer 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať obce Galovany

Je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopisom OBEC GALOVANY. Pečať má priemer 35 mm, čo je v súlade s domácimi zvyklosťami a predpismi o používaní pečiatok s obecnými symbolmi.

V obci pôsobia spolky, združenia a organizácie:

Dobrovoľnícky hasičský zbor
Slovenský červený kríž
Obecný futbalový klub - 50-ročná tradícia

Významné osobnosti obce:

Blažena Kostolná (1872-1962) – umelecká fotografka, ilustrátorka, karikaturistka a grafička

Prírodné hodnoty
Riešené územie patrí do fatransko-tatranskej oblasti, celku Podtatranská kotlina, podcelku Liptovská kotlina a oddielov Liptovské nivy a Galovianske háje.
V riešenom území sa nenachádza žiadne chránené územie podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. okrem ochranného pásma NAPANT, kde platí druhý stupeň ochrany a na zvyšku územia platí prvý stupeň ochrany prírody a krajiny.
Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach katastra – z tohto hľadiska najvýznamnejšie lokality pre ich výskyt sú priestory biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov – napr. mokraďné lokality, brehové porasty a nivy potokov, nelesná drevinová vegetácia s prechodmi do lesa a trávnych porastov. Zo živočíchov možno pripomenúť, že je chránená väčšina druhov vtákov, obojživelníkov, plazov. Takisto aj vzácne cicavce, hmyz a iné skupiny fauny.
Za genofondové plochy sa považujú plochy biotopov s genofondovo významnými druhmi. Na území katastra sem patria z najvýznamnejších: trsťové spoločenstvá (Phragmition communis), fragmenty horských jelšových lesov (zv. Alno-Ulmion, as. Alnetum incanae) a streidavo vlhké jednokosné lúky (Juncion effusi). Spoločenstvá sa nachádzajú aj v blízkosti obce.
V rámci katastra sa nenachádzajú chránené stromy v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny. Platí tu ale všeobecná ochrana drevín rastúcich mimo les dosahujúcich potrebné parametre, ktorá vyplýva takisto z uvedeného zákona.
Z prvkov územného systému ekologickej stability sú tu nasledovné:
Biocentrum nadregionálneho významu Liptovská Mara má vysokú ekologickú stabilitu. Vyskytuje sa tu viacero druhov rýb ako je pstruh jazerný, mrena, jalec, čerebľa, belica, podustva, šťuka, pstruh dúhový, sivoň, kapor, lieň, zubáč. Avifauna je takisto bohatá a tvorí ju niekoľko desiatok druhov s dominujúcou kačicou divou, lyskou čiernou a čajkou smejivou.
Miestny biokoridor je tok Paludžanky s priľahlými brehovými porastami a biotopmi, ktorá ústi do Galovianskej zátoky oddelenej od Liptovskej Mary diaľnicou a železnicou.
Interakčné prvky v katastri sú tvorené z prvkov nelesnej drevinovej vegetácie, lúk a pasienkov, sprievodných vodných biotopov a na biotopoch s prirodzenejším druhovým zložením .
Návrh
V rámci územného plánu je potrebné:
- ochraňovať cenné a zaujímavé prírodné, kultúrnych a architektonických diel, ktoré sú dôležité pre poznanie historickej komunity a pozdvihnutie kultúrneho povedomia obce,
- v územnom a stavebnom konaní týkajúcom sa všetkých líniových, ako aj veľkoplošných stavieb, v prípade takej stavebnej činnosti, ktorá predpokladá zemné práce, je potrebné osloviť KPÚ Žilina,
- v rámci akýchkoľvek zemných prác povinne ohlásiť prípadný archeologický nález podľa § 40 zákona č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, v súlade s § 127 zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

A.2.6. Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území najmä obytného územia, zmiešaného územia, rekreačného územia a kúpeľného územia, vrátane určenia prípustného, obmedzujúceho a zakazujúceho funkčného využitia

Obec Galovany má hlavnú
- **obytnú funkciu** s doplnkovými funkciami. Obytná zástavba, tvorená rodinnými domami, sa začala vyvíjať z pôvodnej malej skupinovej usadlosti pri potoku Palúdžanka. Postupne sa rozvíjala pozdĺž tohto, ktorý preteká cez zastavané územie a pozdĺž cesty III/018244. Novšia IBV je situovaná pri hlavnej komunikácii v obci. V rámci návrhu sa rozširuje obytná funkcia najmä v OU.01.až OU.09. a OU.13.
Doplnkové funkcie tvoria tieto funkcie
- funkcia obslužná, ktorú predstavujú objekty a zariadenia sociálnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti - občianska vybavenosť a služby sú sústredené do centra obce (obecný úrad, kultúrny dom, motlitebňa, klub dôchodcov, predajňa potravín, pohostinstvo), V rámci návrhu sa rozširuje funkcia občianskej vybavenosti najmä v OU.07., OU.08., OU.11. a OU.12.
- funkcia výrobná, ktorú predstavuje poľnohospodárska výroba a stolárska výroba. V rámci návrhu sa rozširuje výrobná funkcia najmä v VU.01. a VU.02.
- funkcia športu a rekreácie má priaznivý vplyv pre rozvoj obce, rozvoj cestovného ruchu, športový areál (futbalové ihrisko a šatne lokalizované v predajni potravín) v Galovanoch vyžaduje revitalizáciu. V rámci návrhu sa rozširuje funkcia športu a rekreácie najmä v RU.01., RU.02.
V rámci spracovania územného plánu je potrebné zachovať a rozvíjať všetky funkčné zložky, pričom ťažisko ostane v obytnej a rekreačnej funkcii.

Regulované priestory – funkčné a priestorové usporiadanie zastavaného územia obce Galovany (Viď. výkres č. 2 a 3):

označ.	Regulovaný priestor Názov	Funkcia				Výška zástavby	Zastavanosť v %
		Charakter územia	Záväzná	%	Smerná		
1	2	3	4	5	6	7	8
OÚ - OBYTNÉ ÚZEMIE							

1	**OU. 01 - Štvrte**	**obytné**	BI	80	DVS,PHS	2NP, 1NP+P*	30-40
2	**OU. 02 - Okálovskvô**	**obytné**	BI	80	DVS,PHS	2NP, 1NP+P*	30-40
3	**OU. 03 - Cigánka**	**obytné**	BI	80	DVS,PHS	2NP, 1NP+P*	30-40
4	**OU. 04 - Sekaliny**	**obytné**	BI	70	DVS,PHS	2NP, 1NP+P*	30-40
5	**OU. 05 - Stred**	**obytné**	BI	80	DVS,PHS	2NP, 1NP+P*	40-50
6	**OÚ.06 - Pustvô**	**obytné**	BI	70	DVS,PHS	2NP, 1NP+P*	40-50
7	**OÚ.07 - Pri obecnom úrade**	**obytné**	BI	70	DVS,PHS	2NP, 1NP+P*	50-60
8	**OÚ.08 - Oproti obecnému úradu**	**obytné**	BI	70	OV,DVS	2NP, 1NP+P*	50-60
9	**OÚ.09 - Kuťanci**	**obytné**	BI	75	DVS,PHS	2NP, 1NP+P*	50-60
10	**OÚ.10 - Pri družstve**	**obytné**	BI	75	DVS,PHS	2NP, 1NP+P*	50-60
11	**OÚ.11 - Štvrte - nový cintorín**	**obytné**	OV	80	ZV,ZI	1NP+P*	15
12	**OÚ.12 - Obrtle - starý cintorín**	**obytné**	OV	80	ZV,ZI	1NP+P*	5
13	**OÚ.13 - Betlanovo**	**obytné**	BI	50	RS,ZI	2NP, 1NP+P*	40-50
VÚ – VÝROBNÉ ÚZEMIE							
14	**VU. 01 - Areál družstva**	**výrobné**	P,V	70	TDV,ZI	2NP	60-70
15	**VU. 02 - Fotovoltaická elektráreň**	**výrobné**	V		-	1NP+P*	70-80
RÚ - REKREAČNÉ ÚZEMIE							
16	**RU. 01 - Futbalový areál**	**rekreačné**	RS	80	OV, ZV	2NP, 1NP+P*	20-30
17	**RU. 02 - Viacúčelový športový areál - výhľad**	**rekreačné**	~~RS~~	~~70~~	~~OV, ZV~~	~~1NP+P *~~	~~15-20~~
18	**RU.03 - Historický cintorín Paludza**	**rekreačné**	RS	30	OV, TDV	1NP+P*	15-20
19	**RU. 04 - Dechtáre**	**rekreačné**	OV	70	RS, ZV,	2NP+P*	50-60

- **P = podkrovie s jedným vloženým podlažím**

LEGENDA FUNKCIÍ:

BI Bývanie individuálne
BH Bývanie hromadné
OV Občianska vybavenosť - zariadenia maloobchodu a služieb bez vplyvu na okolie
RS Rekreácia (ubytovacie služby) a šport rekreačný
TDV Technická a dopravná vybavenosť – parkoviská, garáže, železničná stanica, čerpacie stanice, ČOV-ky, rozvodne
V Výroba a sklady – výrobné a skladové areály
DVS Drobná výroba a služby s obmedzeným vplyvom na okolie (prevádzkarne drobnej remeselnej výroby a služieb) (zámočníctvo, stolárstvo, kamenárstvo a pod.)
ZV Zeleň verejná
ZS Zeleň súkromná, sprievodná, brehová
ZI Zeleň izolačná
PHs Poľnohospodárske samozásobiteľstvo pri bývaní (zahrádka, chov hydiny, zajace)
PHf Poľnohospodárske agrofarmy pri bývaní (do 30 VDJ)
P Poľnohospodárska veľkovýroba

A.2.7. Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia, výroby a rekreácie

A.2.7.1. BÝVANIE

BYTOVÝ FOND

V obci Galovany v roku 2001 žilo 263 trvalo žijúcich obyvateľov v cca 80 bytoch, v roku 2012 v obci žilo 272 trvalo žijúcich obyvateľov v cca 126 bytoch. obec zaznamenáva v súčasnosti minimálny stavebný ruch, existujúce trvale obývané domy sú síce v zachovalom stave, rekonštrukcie si vyžadujú skôr neobývané domy a hospodárske objekty ale nových objektov pribúda veľmi málo.

Hromadná bytová výstavba - HBV

V obci je vybudovaný 1 bytový dom so šiestimi bytovými jednotkami. Bytový dom je postavený na začiatku obce.

Individuálna bytová výstavba - IBV

V obci prevažuje individuálna výstavba. Prevládajú samostatne stojace rodinné domy. Nová zástavba sa objavuje v jestvujúcich prelukách medzi domami alebo na miestach asanovaných objektov. Staršie objekty sú postupne rekonštruované majiteľmi na účely trvalého bývania, alebo na víkendové domy a chalupy. V obci sa nachádza i niekoľko zaujímavých sýpok, ktoré si vyžadujú rekonštrukciu.

Návrh

Galovany majú výhodnú polohu v blízkosti okresného mesta Liptovský Mikuláš (7 km) a zároveň leží mimo hlavného frekventovaného ťahu Žilina - Ružomberok - Liptovský Mikuláš – Poprad. Do budúcna sa predpokladá zvýšený záujem o bývanie v obci, najmä zo strany mestského obyvateľstva, ktoré sa chce usadiť v tichšom prostredí vidieckeho sídla.

Obec Galovany z demografického hľadiska javí ako obec prevažne a obytnou funkciou a perspektívne obytno - rekreačnou funkciou. Ekonomické a priestorové možnosti sú kladné.

Nárast počtu domov a bytov sa dosiahne

- regeneráciou, resp. prestavbou v súčasnosti neobývaných priestorov,
- prestavbou a modernizáciou súčasných bytov,
- novou výstavbou rodinných domov vo forme intenzifikácie súčasnej obytnej štruktúry,
- riešením naviazať na jestvujúcu zástavbu a navrhnúť plnohodnotné obytné prostredie v obci,
- vo vymedzenom území navrhnúť priestorové podmienky pre rozvoj bývania formou rodinných domov (samostatne stojace RD) a pre výstavbu samostatne stojacich rodinných domov uvažovať s veľkosťou pozemkov 800-1200 m^2,
- vymedzením plochy pre realizáciu bytového domu.

A.2.7.2. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Občiansku vybavenosť obce predstavuje široký komplex zariadení a účelovo upravených plôch, ktorých cieľom je uspokojovanie rôznych potrieb obyvateľov všetkých vekových kategórii. Občianska vybavenosť obce vo východiskovom období spracovania územného plánu uspokojivo pokrýva len základné potreby súčasných obyvateľov. Kapacitne nepostačuje v športe, kultúre a službách. Vybavenosť, dôležitá pre rozvoj cestovného ruchu je nepostačujúca.
Občiansku vybavenosť podľa charakteru činnosti delíme na

- **verejnú alebo sociálnu vybavenosť**, ktorá je zabezpečovaná z polohy štátu, resp. regiónu, obce a
- **komerčnú občiansku vybavenosť**.

2.7.2.1. SOCIÁLNA OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

A. ŠKOLSTVO

Východiskový stav
V obci nie je žiadna škola. Deti navštevujú základnú školu vo Svätom Kríži, stredné a odborné školy v Liptovskom Mikuláši.
Návrh

Reg.priestor.	Popis vybavenosti	Ukazovateľ	Štandard (úč.j. na 1000 obyv)	Súčasná kapacita	Potrebná kapacita	Navrhovaná kapacita
	A.ŠKOLSTVO A VÝCHOVA (1žiak= 50m2)					
-	Základná škola zabezpečuje ZŠ Svätý Kríž	počet žiakov na 1000 obyv.	185-190 žiakov 6650 m2 poz.	cca 20 žiakov - ZŠ Svätý Kríž	40 žiakov	20 žiakov

Možnosť rozšírenia základnej školy v Sv.Kríži sa javí nadstavbou jestvujúcich budov a využitím podkrovných priestorov.

B. ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Východiskový stav
V obci nie je zriadené zdravotné stredisko. Primárnu a odbornú zdravotnícku starostlivosť pre občanov zabezpečujú lekárske ambulancie v Liptovskom Mikuláši. Zo zdravotného strediska sa zabezpečujú aj návštevy odbornej zdravotnej starostlivosti u prestárlych občanov a v akútnych prípadoch.
V obci sa nenachádza ani zariadenie sociálnej starostlivosti.
Návrh

Reg.priestor.	Popis vybavenosti	Ukazovateľ	Štandard (úč.j. na 1000 obyv)	Súčasná kapacita	Potrebná kapacita	Navrhovaná kapacita
	B. ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNE SLUŽBY (1 zariadenie = 35 m2)					
-	Poliklinika v Lipt.Mikuláši , vyššiu zdravotnú starostlivosť poskytuje Nemocnica v Lipt. Mikuláši	počet zariad.	1	Poliklinika v Lipt.Mikuláši Nemocnica v Lipt. Mikuláši	-	-
V rodinných domoch	Súkromná ambulancia	počet zariad./zam.	-	-	2/4	2/4
	Spolu				2/4	2/4

V návrhovej etape bude postačovať existujúca zdravotnícka a sociálna starostlivosť. V návrhovej a výhľadovej etape s rastom počtu obyvateľov vzniknú súkromné ambulancie, predpokladáme hlavne vznik ambulancií všeobecného a zubného lekára.
Vzhľadom k postupnému zvyšovaniu sa vekového priemeru obyvateľstva je nevyhnutné komplexne riešiť oblasť sociálnej starostlivosti o starších a postihnutých občanov.

C. SPRÁVA A RIADENIE

Východiskový stav
Správu obce a administratívne úkony a služby pre občanov zabezpečuje obecný úrad. Obecný úrad je situovaný v centre obce, pri vedľajšej okružnej ceste. Objekt bol vybudovaný v r. 1946-48 pôvodne ako škola. V súčasnosti je v ňom okrem obecného úradu aj obecný byt.
Administratívu a správu zabezpečujú 3 zamestnanci. Obec má zriadenú webovú stránku www.galovany.ocu.sk. Stránka obsahuje základné informácie o obci, slúži aj na zverejňovanie dôležitých dokumentov obecného úradu. Informácie sa v obci prenášajú aj prostredníctvom obecného rozhlasu alebo zverejnením vo vývesnej skrinke umiestnenej pri autobusovej zastávke.

V obci nie je vybudovaný vnútorný tabuľový informačný systém.
- Ostatné služby (polícia, bankové a poisťovacie služby) zabezpečuje obec Ľubela a okresné mesto Liptovský Mikuláš.
Návrh

Reg.priestor.	Popis vybavenosti	Ukazovateľ	Štandard (úč.j. na 1000 obyv)	Súčasná kapacita	Potrebná kapacita	Navrhovaná kapacita
	C. SPRÁVA A RIADENIE (1miesto = 20 m2)					
1/E(OU.07)	Obecný úrad	počet prac.m.	3	3	4	1

V návrhovom období je potrebné rozšíriť počet zamestnancov obecného úradu o 1 zamestnanca .
V obecnom úrade je možné vybudovať turistickú iformačnú kanceláriu.
V obci nie je vybudovaný vnútorný tabuľový informačný systém. Bolo by vhodné inštalovať v intraviláne smerové tabule k rôznym inštitúciám a zariadeniam v obci, ktoré by návštevníkovi pomohli v orientácii. Tabule môžu obsahovať aj informácie o poskytovateľoch privátneho ubytovania.

D. OCHRANA PRED POŽIAROM

Východiskový stav
Tradícia dobrovoľnej požiarnej jednotky je v obci od roku 1949. Požiarna jednotka o počte 20 mužov, ktorá má k dispozícii požiarnu striekačku. Technický stav zariadenia je vyhovujúci a budova si vyžaduje komplexnú rekonštrukciu.

.
Návrh

Reg.priestor.	Popis vybavenosti	Ukazovateľ	Štandard (úč.j. na 1000 obyv)	Súčasná kapacita	Potrebná kapacita	Navrhovaná kapacita
	D. OCHRANA PRED POŽIAROM					
2/E(OU.10)	Požiarna zbrojnica	plocha(m2)	-	100m2	100m2	0

V návrhovom období nie je potrebné rozširovať objekt požiarnej zbrojnice, vzhľadom na štruktúra protipožiarnej ochrany v rámci okresu.

E.OSVETA

Východiskový stav
V obci Galovany sa nachádza knižnica s cca 2000 zväzkami.
Návrh

Reg.priestor.	Popis vybavenosti	Ukazovateľ	Štandard (úč.j. na 1000 obyv)	Súčasná kapacita	Potrebná kapacita	Navrhovaná kapacita
	E. OSVETA					
3/E(UO.07)	Knižnica obecná	m2 na obyv./zam	0,05 – 0,1 m2	40 m2/1 1600 zväzkov	40m2/1 2000 zväzkov	0/0 400 zväzkov
	spolu			1 zam	1 zam	0 zam

V návrhovom období nie je potrebné rozšíriť priestory, rozšíri sa len vybavenie knižnice. Postupne je potrebné dopĺňať knižný fond o nové tituly a občanom sprístupniť internetové služby v knižnici.

2.7.2.2. KOMERČNÁ OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

F.TELOVÝCHOVA A ŠPORT

Východiskový stav
V obci aktívne pracuje obecný futbalový klub(OFK Galovany), tretej triedy. K dispozícii je futbalové ihrisko pozostávajúce zo základnej plochy bez technickej a sociálnej vybavenosti a jeho rozmery sú minimálne.
V obci sa nachádza aj nová oddychová zóna pre deti s hojdačkami, a preliezkou so šmýkačkou.
Obec by chcela vybudovať športový areál s viacúčelovým ihriskom, ktoré by bolo využívané na tenis, volejbal, a v zime by slúžilo ako klzisko, nové šatne a ubytovňu (penzión).
Oblasť telovýchovy a športu môže byť obohatená o aktivity vhodné ako pre domácich obyvateľov, tak aj pre turistov. Ide o cykloturistiku s prípadnou možnosťou občerstvenia v letnej sezóne, odpočinkové miesta na pikniky, jazdu na koni, rybárstvo a požičovňou športových potrieb.
Pre tieto aktivity sa v katastri obce nachádzajú vhodné lokality, ktoré môžu byť navzájom doplnené a stanú sa súčasťou produktov športov, telovýchovy a cestovného ruchu v náväznosti na širší región.
Návrh

Označenie E-exist N-navrh (reg. priest)	Popis vybavenosti	Ukazovateľ	Štandard (úč.j. na 1000 obyv)	Súčasná kapacita	Potrebná kapacita	Navrhovaná kapacita

	F. TELOVÝCHOVA A ŠPORT					
4/E(RU.01)	Futbalové ihrisko OFK Galovany	počet	1 ks -90x45m	1 ks	1 ks	0
5/E(OU.06)	Šatne OFK Galovany (v predajni potravín)	počet	1 ks	1 ks	0	0
5/N(RU.01)	Šatne OFK Galovany	počet	0 ks	0 ks	1 ks	1 ks
6/E(OU.06)	Oddychová zóna pre deti	počet	1 ks	0	1 ks	1 ks
1/N(RU.02)	Viacúčelový športový areál, viď tab. Rekreácia zariadenia	výhľad	0	0	0	0

Obec nevyhnutne potrebuje obnovu existujúceho futbalového areálu – RU.01 Futbalový areál, nachádzajúci sa v severozápadnej časti zastavaného územia obce. Na existujúce futbalové ihrisko budú naväzovať podnikateľské aktivity - realizácia šatní a tribún. Navrhovaný RU 02 Viacúčelový športový areál, viď tab. Rekreácia zariadenia

G.KULTÚRNE ZARIADENIA

Východiskový stav

Občania si v obci pri kultúrnom dome vybudovali modlitebňu – Dom služieb božích (cca 20 miest), ktorý slúži od roku 1995. Obec Galovany je filiálkou cirkevného zboru ECAV na Slovensku Svätý Kríž – Lazisko.

V obci Galovany je k dispozícií Kultúrny dom z roku 1956. K dispozícií je hlavná sála s kapacitou 85 miest. Pri kultúrnom dome sa nachádza Klub dôchodcov s cca 15 miestami.

O kultúrno-spoločenské aktivity sa stará obecný úrad, miestne organizácie a aktívni občania. V kultúrnom dome sa poriadajú zábavy, predstavenia ochotníckych divadiel, kary, slúži aj ako centrum športu pre , ping- pong a kalanetiku.

KULTÚRNE PAMIATKY

Zastavané územie obce Galovany ani jej časť nie je zapísaná v ÚZPF v registri pamiatkových rezervácií, resp. v registri pamiatkových zón. Historická zeleň sa v riešenom území nenachádza.

Na území obce sa nachádza Pamätník padlých v II. svetovej vojne a Pamätník bývalého artikulárneho kostola v Paludzi. Významnejšie súbory stavieb, ktoré by boli zahrnuté do zoznamu pamiatok, sa v obci nenachádzajú.

Návrh

Reg. priestor	**Popis vybavenosti**	**Ukazovateľ**	**Štandard (úč.j. na 1000 obyv)**	**Súčasná kapacita**	**Potrebná kapacita**	**Navrhovaná kapacita**
	G. KULTÚRNE ZARIADENIA (1sedadlo = 25 m2)					
3/E(OU.07)	Kultúrny dom +Klub dôchodcov	sedadlo	60 – 105 sed./1000 obyv	85 sedadiel	85 sedadiel	0
7/E(OU.07)	Modlitebňa evan. cirkevného zboru - Dom služieb božích	miesta na sedenie	-	30 miest na sedenie	30 miest	0
8/E(OU.07)	Pamätník padlých v II.sv. vojne	ks	-	1	1	0
9/E(RU.03)	Pamätník bývalého artikulárneho kostola v Paludzi	ks	-			

V návrhovom období je potrebné

- sa starať o uvedené kultúrne objekty obce, pretože sú neoddeliteľnou časťou života v obci a pomáhajú formovať národné povedomie, estetické cítenie a
- podľa pamiatkového zákona § 40 v súlade s § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom poriadku v znení neskorších predpisov každý občan, ktorý objaví pri stavebnej činnosti akýkoľvek archeologický nález je povinný ho ohlásiť.

H. MALOOBCHOD

Východiskový stav

Obchodnú sieť v obci tvori 1 predajňa potravín, súčasne s rozličným tovarom vrátane predaja mäsových výrobkov.

Návrh

Reg. priestor	**Popis vybavenosti**	**Ukazovateľ**	**Štandard (úč.j. na 1000 obyv)**	**Súčasná kapacita**	**Potrebná kapacita**	**Navrhovaná kapacita**
	H. MALOOBCHOD (1predajňa=80m2					
10/E(OU.06)	Predajňa potravín	m^2 predaj. pl./zam.	129 – 194 m2/1000 obyv.	80 m2/2	80 m2/2	0
	spolu			2 zam	2 zam	0

V návrhovom období územný plán navrhuje riešiť 2 predajne v rámci rozvoja zastavaného územia novými rodinnými domami alebo vostavbou existujúcich rodinných domov.Realizácia nových prevádzok je podmienená rastom konkurencie uvedených služieb.

I.VEREJNÉ UBYTOVANIE

Východiskový stav

Ubytovanie v súkromí - Privát Galovany, Ing. Kubáň

V k.ú. Galovany sa nachádza Salaš Dechtáre s cca 10 lôžkami.

Návrh

Reg. priestor	**Popis vybavenosti**	**Ukazovateľ**	**Štandard (úč.j. na 1000 obyv)**	**Súčasná kapacita**	**Potrebná kapacita**	**Navrhovaná kapacita**

	I. VEREJNÉ UBYTOVANIE (1lôžko= 50 m2 alebo 150 m3)					
11/E(OU.07)	Privát Galovany	počet lôžok/zam	-	5/0	20/0	15/0
12/E(RU.04)	Saláš Dechtáre	počet lôžok/zam	-	10/1	10/1	0
	spolu			15/1 zam	30/1 zam	15/0

V návrhovom období územný plán uvažuje s 30 lôžkami s jedným zamestnancom.
Realizácia nových prevádzok je podmienená ekonomickým rastom obce a jej obyvateľov.

J.VEREJNÉ STRAVOVANIE

Východiskový stav

V obci je 1 prevádzka – krčma vedľa obchodu s 40 stoličkami.
V k.ú. Galovany sa nachádza Salaš Dechtáre s cca 80 stoličkami a vonkajšou terasou s cca 20 stoličiek.

Návrh

Reg.priestor	Popis vybavenosti	Ukazovateľ	Štandard (úč.j. na 1000 obyv)	Súčasná kapacita	Potrebná kapacita	Navrhovaná kapacita
	J. VEREJNÉ STRAVOVANIE (1 stolička= 25m2)					
13/E(OU.06)	Pohostinstvo	počet stoličiek/zam.	45 stoličiek na 1000 obyv	30stoličiek/2	30stoličiek/2	0
12/E(RU.04)	Saláš Dechtáre	počet stoličiek/zam.	45 stoličiek na 1000 obyv	100stoličiek/6	150/8	50/2
	spolu			8 zam	180 stoličiek/10 zam	2 zam

V návrhovom období územný plán uvažuje s cca 180 stoličkami s cca 10 pracovnými miestami.
Realizácia nových prevádzok je podmienená ekonomickým rastom obce a jej obyvateľov.

K. SLUŽBY

Východiskový stav

V obci má sídlo 21 podnikateľských subjektov. Evidovaných je 17 živnostníkov. Ide o drobné firmy a podnikateľské subjekty, ktoré zabezpečujú miestny obchod a služby pre občanov. Živnostníci sa uplatňujú hlavne v priemyselnej výrobe, v stavebníctve a vo veľko- a maloobchode. V obci sa nachádza výdajne miesto PB fliaš, GEVOS – stavebniny, Sklad HONDA, Stolárstvo, Čaluníctvo, stolárske práce, výroba a renovácia a Výhybňa Paludza .Obec spravuje a prevádzkuje dva cintoríny, starý a nový. Nový cintorín je pri vstupe do obce pri hlavnej ceste. Starý cintorín leží na svahu nad obcou, prístup je možný len po nespevnenom chodníku, dopravným prostriedkom vhodným na náročné terény. Historický cintorín, ktorý patril zatopenej obci Paludza, sa nachádza pri vodnej nádrži Liptovská Mara.

Návrh

Reg. prie stor	Popis vybavenosti	Ukazovateľ	Štandard (úč.j. na 1000 obyv)	Súčasná kapacita	Potrebná kapacita	Navrhovaná kapacita
	K. SLUŽBY (1prac. miesto = 15 m2)					
7/E(OU.07)	Klub dôchodcov	Počet miest na 1000 obyv.	12 – 14,4 miest	15 miest	20miest	0
14/E(OU.12)	Starý cintorín	10 m2 na hrob	84 – 105 hrobov 546-682 m2	3 296 m2	3 296 m2	0
15/E(OU.11)	Nový cintorín	10 m2 na hrob	84 – 105 hrobov 546-682 m2	2 595 m2	2 595 m2	0
16/E(RU.03)	Historický cintorín Paludza	10 m2 na hrob	84 – 105 hrobov 546-682 m2	4 075 m2	4 075 m2	0
17/E(OU.11)	Dom smútku	miesto v obrad. sieni na 1000obyv	15 – 25 miest 45-75 m2	30 miest	30 miest	0
18/E(OU.01)	Výdajne miesto PB fliaš	počet prevádzok/zam	-	1 zariad. /1 zam.	1 zariad. /1 zam	0
	Kaderníctvo a iné služby napr. pošta	počet prevádzok/zam	-	-	2 zariad./a´1 zam	2 zariad./a´1zam
	spolu				2 zam	2 zam

V návrhovom období územný plán navrhuje riešiť služby pre občanov(kaderníctvo, opravovne a pod), v rámci rozvoja zastavaného územia novými rodinnými domami alebo vostavbou existujúcich rodinných domov. Realizácia nových prevádzok je podmienená rastom konkurencie uvedených služieb.

I.FINANČNĚ SLUŽBY

Východiskový stav

V súčasnosti v obci sa nechádzajú žiadne bankové a poisťovacie služby.

Návrh

Reg. prie stor	Popis vybavenosti	Ukazovateľ	Štandard (úč.j. na 1000 obyv)	Súčasná kapacita	Potrebná kapacita	Navrhovaná kapacita
	L. FINANČNÉ SLUŽBY(1 zariadenie = 35 m2)					
	Banka (poisťovňa)	počet zariad.	-	-	1/1	1/1

Poznámka: E – existujúce objekty

N – navrhované objekty

V návrhovom období územný plán navrhuje riešiť prevádzky bankových služieb, príp. poisťovacích služieb v rámci zastavaného územia rodinnými domami alebo vostavbou existujúcich rodinných domov. Realizácia nových prevádzok je podmienená rastom konkurencie uvedených služieb.

Sociálnu infraštruktúru a občianske vybavenie je potrebné riešiť na základe prieskumov a rozborov a nasledovných zásad:
- vymedziť plochy občianskej vybavenosti,
- určiť štruktúru celkovej potreby základnej a vyššej sociálnej infraštruktúry a občianskeho vybavenia,
- rozvrhnúť rozmiestnenie jednotlivých zariadení,
- porovnať navrhované kapacity a plošné potreby podľa urbanistických ukazovateľov,
- stanoviť podmienky pre riešenie navrhovaného rozvoja v jednotlivých regulovaných priestoroch.

A.2.7.3 Výrobné územia

- Ťažba nerastných surovín

Ložiská nerastných surovín sa v k. ú. obce Galovany nenachádzajú.

- Poľnohospodárstvo a obhospodarovanie PP

Východiskový stav

Územie patrí do máloproduktívneho typu rastlinnej produkcie, okrsku so strednou intenzifikáciou a variety s malou trhovosťou. Štruktúra rastlinnej produkcie je pasienkársko-lúčno-zemiakárska. Najlepšou bonitou v katastri je bonita 5. Štruktúra živočíšnej produkcie je mäsovo-mliečna. Územie patrí do typu so strednou produkciou a okrsku so strednou intenzifikáciou.

Prehľad poľnohospodárskej pôdy v katastri obce Galovany

Celková výmera územia obce (m²)	**12 923 730**	**100,00%**
Poľnohospodárska pôda - spolu (m²)	**6 222 417**	**48,15%**
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	4 619 932	35,75%
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0	0,00%
Poľnohospodárska pôda - vinica	0	0,00%
Poľnohospodárska pôda - záhrada	75 957	0,59%
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	0	0,00%
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	1 526 528	11,81%
Nepoľnohospodárska pôda – spolu (m²)	**6 701 313**	**51,85%**
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	479 768	3,71%
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	5 443 915	42,12%
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	447 071	3,46%
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	330 559	2,56%

Z uvedeného vyplývajú nasledovné ukazovatele:
- poľnohospodárske využitie krajiny - pomer poľnohospodárskej pôdy k celkovej výmere územia – 48,15% podľa ÚHDP je v katastri ku koncu roku 2009 622,2417 ha poľnohospodárskej pôdy, z čoho je 461,9932 ha ornej pôdy (35,75% - stupeň zornenia) z celkovej výmery k.ú. a 152, 528 ha trvalých trávnych porastov(11,81% - stupeň zatrávnenia) z celkovej výmery k.ú.

Lesnatosť - podiel lesov z celkovej výmery katastrálneho územia 479,768ha (3,71%). Zastúpenie poľnohospodárskej pôdy s prevahou ornej pôdy je značné.

Kataster obce Galovany má pri svojej rozlohe 1 292 ha 48 % poľnohospodárskej pôdy, z ktorej je 74 % orná pôda, a zvyšok sú trvalé trávnaté porasty využívané na produkciu sena z kosných lúk a pastevnú činnosť dobytka, oviec. Rozloženie pôdneho fondu predstavuje využívanie územia hlavne na pestovanie poľnohospodárskych produktov. pasenie hovädzieho dobytka a dopestovanie krmu pre hospodársky dvor.

Poľnohospodársku výrobu v riešenom území zabezpečoval ŠM Liptovský Mikuláš. Na hospodárskom dvore, ktorý bol na začiatku obce, sa chovali ošípané a kravy. V súčasnej dobe je dvor zrušený a v jeho priestoroch sa nachádzajú viaceré firmy. Sezónne sa v chovajú ovce.

Poľnohospodárska výroba je v obci sústredená v areáli Poľnohospodárskeho družstva, umiestneným pri vstupe do obce od cesty I/18. V tomto areáli sa nachádza dva objekty s chovom oviec – 350 + 150 ks, senník, silážna jama, predajňa stavebnín GEVOS a prevádzka firmy LUNA (sklad, stolárstvo). Druhá stolárska výroba – čaluníctvo – výroba a renovácia sa nachádza aj na druhom konci zastavaného územia obce.

Poľnohospodársku výrobu v súčasnosti zabezpečuje AGRO – RACIO s.r.o. Lipt. Mikuláš. Poľnohospodárska produkcia je zameraná na pasenie dobytka, oviec a pestovanie zemiakov, repky olejnej a obilia.

Agro-Racio, s.r.o obhospodaruje nasledovnú výmeru poľnohospodárskej pôdy v katastri Gálovany:

- TTP: 148 ha
- Orná pôda: 443 ha z toho - zemiaky 70 ha, pšenica 188 ha, raž 20 ha, repka olejná 55 ha, krmoviny 70 ha,
- kukurica na siláž 40 ha

V súčasnosti je potrebné opraviť výhony, ktoré križujú miestne komunikácie a vodné toky a hospodárske dvory, ktoré zostanú alebo ich časti dotvoriť izolačnou zeleňou zo strany od obytných častí a komunikácie.
Domáce obyvateľstvo sa venuje záhradkárstvu a na obrábaných plochách pestuje poľnohospodárske produkty pre samozásobovanie.
Pre poľnohospodárstvo môžeme doporučiť zásady ekologického hospodárenia na pôde, ku ktorým patrí:
- podnik musí mať uzavretú sústavu hospodárenia s dostatočne veľkým zaťažením živočíšnej výroby najmä z hľadiska produkcie maštaľného hnoja
- minimalizácia alebo úplné vylúčenie vonkajších vstupov
- monitoring znečistenia pôd nežiadúcimi cudzorodými látkami
- v rastlinnej výrobe uplatňovanie pestrej skladby plodín, dodržiavanie všeobecne platných osevných postupov ako predpokladu účinného spôsobu regulácie výskytu burín
- konzervácia kŕmnych plodín iba prirodzenou cestou
- potreba zmenšovania honov ako predpokladu pre zabránenie infekčného tlaku chorôb a škodcov
- výber nových odrôd schopných úspešne obstáť v konkurencii s burinami
- potreba vypracovania špeciálnej pestovateľskej technológie, v ktorej bude možné uplatňovať iba určité druhy povolených hnojív a pesticídov
- špecifická potravinárska výroba, ktorá bude garantovať nemožnosť miešania produktov alternatívneho a konvenčného poľnohospodárstva
- distribúciu a obchod budú zabezpečovať špecializované organizácie, tovar bude označený certifikátom a preverený štátnou inštitúciou
- optimalizácia dávok živín
- obmedziť hnojenie dusíkom na jeseň na minimum a nehnojiť na holú pôdu a sneh
- obmedziť celkové dávky dusíkatých hnojív

Poľnohospodárstvo prechádza výraznými transformačnými zmenami vlastníckych pomerov a následne foriem hospodárenia. V súčasnosti nie je možné identifikovať, akú po dobu budú mať tieto základné odvetvia.
Budúca urbanizácia a organizácia štruktúry obce bude závislá od zamestnanosti obyvateľov a prevládajúcej forme budúcej poľnohospodárskej výroby. Veľký dôraz je možné klásť na prvovýrobu a pasenie hospodárskych zvierat.
V pôvodnej, aj v novších častiach obce bez podstatnejšieho zásahu je možné rozvíjať finálnu poľnohospodársku výrobu/ napr. výroba syrov, výroba perníkov, konzervovanie lesných plodov a pod./ a nevýrobné služby, vrátane turizmu. Podmienkou je však vybudovanie technickej vybavenosti najmä dopravnej a energetickej. Turizmus môže byť zameraný hlavne rodinný pobyt a rôzne formy agrorekreácie a agroturistiky.

- Priemyselná výroba a výrobné služby

Východiskový stav
PRIEMYSELNÁ VÝROBA
V obci Galovany sa nachádza Slnečná fotovoltaická elektráreň, bývalý areál Poľnohospodárskeho družstva, v ktorom sa nachádza GEVOS – stavebniny, Senník a sil. Jama - AGRO-RACIO s.r.o L. Mikuláš, Sklady HONDA a Ovčín - AGRO-RACIO s.r.o. Lipt. Mikuláš.
Slnečná fotovoltaická elektráreň – v súčasnosti je zrealizovaná časť G1 a na časť G2, G3, G4 a G5 je vydané stavebné povolenie. Fotovoltaická elektráreň Galovany G2 995 kW bude slúžiť na výrobu elektrickej energie.
Dotknutý priestor pre výstavbu fotovoltaickej elektrárne sa nachádza v extraviláne obce Galovany, mimo zastavaného územia obce, parcely číslo 4-28/1, 4-28/2 a 4-31. Plocha a tvar pozemku vyhovujú pre výstavbu slnečnej elektrárne. Plochy sú evidované v KN ako orná pôda. Doteraz bola plocha takto aj využívaná.
Fotovoltaická elektráreň bude pracovať bez akejkoľvek stálej obsluhy. Pre prevádzku nie je nutné zriaďovať sociálne zariadenie a nie je tu riešené zásobovanie pitnou vodou a následne likvidácia odpadových vôd.
Doprava servisných a montážnych pracovníkov do priestoru fotovoltaickej elektrárne je riešená po existujúcej komunikácii a tiež novovybudovanej spevnenej komunikácii s možnosťou parkovania priamo pred objektom.
Samotné stavebné práce nie sú veľkého rozsahu a majú charakter jednoduchej stavby. Zriadenie fotovoltaickej elektrárne spočíva predovšetkým v inštalácii 74 ks polí so 48 FV panelmi a potrebného zariadenia. FV panely sú usporiadané v radoch, naklonené pod uhlom 36° a orientované na juh. V objekte bude umiestnená nová trafostanica a dispečing s kontrolným zariadením. Objekt elektrárne bude po obvode oplotený oceľovým plotom, vstup do objektu bude zabezpečený oceľovou dvojkrídlovou bránou.
Získaná elektrická energia bude dodávaná do siete VN. FVE je elektrické zariadenie podľa vyhl. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky 718/2002 Z.z., príloha č. 1, časť III. písmeno B.)
FV panely jednotlivých zostáv budú umiestnené na pozemku s rozlohou 27515m2 v radách podľa výkresovej dokumentácie. Vo FV systéme budú použité fotovoltaické panely s výkonom 280Wp. FV panely budú montované na oceľové pozinkované konštrukcie z valcovaných profilov a oceľových vaní naplnených štrkom.
Pre objekt elektrárne bude použitý kioskový typ trafostanice s rozmermi 4,91mx2,80mx3,55m (nad úrovňou terénu 2,85m). Umiestnená bude na pevnom rovnom podklade (betónová plocha). V trafostanici budú umiestnené rozvádzač VN, rozvádzač NN,

transformátor 1000kVA. Vyrobená el. energia bude z kioskovej TS FVE do distribučnej siete dodávaná cez novú samostatnú prípojku VN.
Oplotenie fotovoltaickej elektrárne je navrhnuté z oceľových trúbkových profilov, ktoré sú kotvené k základovým pätkám, oceľového pletiva výšky 2m a ostnatého drôtu. Vzdialenosť stĺpikov je cca 3m, celková dĺžka oplotenia cca 449,4m, zavetrené budú rohové stĺpiky, stĺpiky brány a stĺpiky oplotenia každých cca 21m. Vstupná brána je navrhnutá dvojkrídlová, šírky 4m. Všetky oceľové konštrukcie budú proti korózii chránené žiarovým pozinkovaním.
V zastavanom území obce sa nachádzajú dve stolárstva, vodojem a výhybňa Paludza.
Návrh

Označenie E-exist N-navrh (reg. priest)	Popis vybavenosti	Ukazovateľ	Štandard (úč.j. na 1000 obyv)	Súčasná kapacita	Potrebná kapacita	Navrhovaná kapacita
19/E(VU.01)	Poľnohospodársky dvor - družstvo					
	GEVOS - stavebniny	počet zam.	-	5	5	0
	Senník a sil. Jama - AGRO-RACIO s.r.o L. Mikuláš	počet zam.	-	5	5	0
	Sklady HONDA	počet zam.	-	2	4	2
	Ovčín - AGRO-RACIO s.r.o. Lipt. Mikuláš	počet zam.	-	20	25	5
20/E(OU.10)	Stolárstvo	počet zam.	-	1	2	1
	Čalunictvo, stolárske práce, výroba a renovácia	počet zam.	-	3	5	2
	Vodojem Galovany 250 m3	počet zam.	-	0	0	0
	Slnečná fotovoltaická elektráreň	počet zam.		0	0	0
	Výhybňa Paludza	počet zam.		2	2	0
00/N(VU.01)	Zberný dvor	počet zam.		0	2	2
	spolu			36 zam	46 zam	10 zam

Poznámka: E – existujúce objekty
N – navrhované objekty

V územnom pláne navrhujeme:
- bývalý Poľnohospodársky dvor (VU.01) revitalizovať na ekologickú výrobu,
- zrealizovať Zberný dvor – VU.01,
- rozšíriť zber separovaného odpadu – umiestniť nádoby na zber separovaného odpadu rovnomerne v obci.

Požiadavky z hľadiska rozvoja výroby :
- vo výrobe je potrebné docieliť rovnováhu medzi fyzický (investíciami do technológií) a ľudským potenciálom,
- zabezpečiť zdravotné, sociálne, vzdelanostné, kultúrne a športové potreby obyvateľov a pracovné príležitosti pre nich, zosúladiť programov vzdelanosti a znižovania nezamestnanosti a vytvárať pracovné miesta, hlavne v oblasti cestovného ruchu a rekreácie.
- v poľnohospodárskej výrobe sa orientovať na finálne spracovanie výrobkov/ pečenie chleba, výroba mliekárenských a mäsových výrobkov, konzervovanie lesných plodov a pod./,
- modernizovať jestvujúce výrobné prevádzky a orientovať výrobu na vlastný výrobný program,
- podporiť vznik drobných prevádzok výrobných služieb, remeselnej a tradičnej výroby - vznik nových pracovných miest,
- podporovať rozvoj rekreácie, agroturistiky a a turizmu - vznik nových pracovných miest.

-Lesohospodárska výroba

Východiskový stav
Lesy tvoria asi 3,7 % z celkovej výmery katastra. Organizačne patria do LHC Demänová. Nachádzajú sa tu lesy hospodárske a ochranné. Súčasné drevinové zloženie je zmiešané s prevládajúcimi ihličňanmi. V hospodárskych lesoch prevládajú ihličňany ako smrekovec, borovica sosna, smrek obyčajný s výsadbou jedle a buka. V ochranných lesoch, ktoré sú pri brehoch Liptovskej Mary je veľmi pestré drevinové zloženie - nájdeme tu borovicu lesnú, smrek obyčajný, smrekovec opadavý, smrek sivý, dub letný, javor horský, duglasku tisolistú, vejmutovku, lipu malolistú, čremchu strapcovitú, topoľ kanadský, borovicu čiernu a z krovín šípku, vŕbu purpurovú a iné.
V katastri obce Galovany má lesný pozemok rozmery 479 768 m^2, čo predstavuje len 3,71 % z rozlohy obce a až 42,12 % z celkového výmeru katastra tvoria vodné plochy. Rozmer lesných pozemkov je minimálny a dostačujúci vzhľadom k zastavanej ploche, ktorá má rozlohu 447 071 m^2, čo predstavuje 3,46 % z celkovej plochy. Tento pomer lesných pozemkov, ornej pôdy a trvalo trávnatých porastov nesie so sebou sprievodný znak dostatku zelene a možnosti rekultivovať oddychové zóny pre potrebné aktivity v rámci cestovného ruchu. V lesnom hospodárstve za ostatné roky prebiehala reprivatizácia, ktorá bola spojená so značnými problémami v zabezpečovaní pestovateľskej a lesoochranárskej činnosti u nových súkromných vlastníkov.
Lesy v katastri obce Galovany tvoria smrekové a vrbinové porasty. Lesy obhospodarujú Štátne lesy SR a vytvorené spoločenstvo súkromných vlastníkov pod názvom Komposesorát - združenie urbárnikov a komposesorátnikov v Galovanoch.
Hospodárenie lesov bude sa rozvíjať podľa Zákona NR SR 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a platných predpisov o hospodárení v lesoch.
Lesy plnia významné verejnoprospešné funkcie, sú tvalo obnoviteľným zdrojom suroviny so širokým využitím, čím vytvárajú veľký rozvojový potenciál Liptova. Oblasť lesnícva nezahŕňa len ochranu, pestovanie stromov a ťažbu dreva, ale aj jeho spracovanie v oblasti priemyslu a remesiel a s tým spojené aktivity ako doprava, obchod a pod. Rozvoj lesného hospodárstva smerovaný na obnoviteľnosť zdrojov, vytvára dodatočné pracovné príležitosti, čím sa stáva dôležitým prvkom rozvoja regiónu.

V prípade ak budú navrhovanými aktivitami územným plánom obce Galovany dotknuté lesné pozemky, je potrebné akceptovať zásady ochrany lesných pozemkov stanovené v § 5 ods. ! , ods. 2 zákona o lesoch a predložiť územný plán obce v časti lesné pozemky s náležitosťami stanovenými v § 4 Vyhlášky MP SR č. 12 / 2009 Z.z. o ochrane lesných pozemkov pri územnoplánovacej činnosti a pri ich vyňatí a obmedzení z plnenia funkcií lesov. Ďalej je potrebné dohliadať na zásady drobenia lesných pozemkov, stanovené v § 11 zákona o lesoch a v § 21 až 24 zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov.

Návrh

Hospodárenie lesov bude sa rozvíjať podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Zb. o ochrane prírody a krajiny a zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení platných predpisov.

Regulatívy pre lesné hospodárstvo:

- ochranné pásmo lesa 50 m od hranice LP (§10 zák. č. 326/2005 Z.z.)
- ochrana lesa (§28 zák. č. 326/2005 Z.z.a §§41- 46 zák. č. 453/2006 Z.z.)
- platný LHP - lesný hospodársky plán

- Odpadové hospodárstvo

Východiskový stav

Likvidácia tuhého komunálneho odpadu (TKO)je zabezpečená Obcou Svätý Kríž, drobná prevádzka, ktorá odváža odpad na ďalšiu separáciu a spracovanie. Časť nespracovaného odpadu je vyvážaná na regionálnu skládku v Partizánskej Ľupči.

V obci sa už niekoľko rokov organizuje separácia zberu formou triedenia odpadu.

Občania separujú plasty, sklo, papier, železo. Na území obce sa nachádzajú tzv. čierne skládky.

Návrh

Požiadavky z hľadiska odpadového hospodárstva:

- odstrániť čierne skládky,
- spracovávanie biologických odpadov
- systematické vykonávanie separovaného zberu využiteľných odpadov
- realizáciu dotrieďovacích zariadení na separovaný zber druhotných surovín
- skvalitnenie systému separovaného zberu plastov
- plné využívanie odpadov vzniknutých v stavebníctve
- neustále vytvárať podmienky pre ukladanie zvyškového komunálneho odpadu na vyhovujúce skládky

A.2.7.4. Rekreácia a cestovný ruch, kúpeľníctvo

Východiskový stav

Základným podkladom pre spracovanie ÚPN-O Galovany je **Územný generel cestovného ruchu**, vypracovaný v roku 2008 Ing, arch. Tomanom, rešpektuje a podrobnejšie rozpracováva uvedené dokumenty :

- Regionalizácia cestovného ruchu v Slovenskej republike“
- Nová stratégia rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013,
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2007 - 2013,
- Územný plán Veľkého územného celku Žilinského kraja v znení platných Zmien a doplnkov,
- územné plány miest a obcí,

Tento územno plánovací podklad spresňuje do podrobnosti regionálnej a mikroregionálnej mierky záväzné a smerné časti KURS 2001, najmä určuje skladobné jednotky rekreačno – turistických území:

- rekreačné územné celky (mikroregióny založené na prepojení viacerých rekreačných priestorov so spoločným motivačným prvkom),
- rekreačné záujmové územia väčších miest slúžiace najmä na koncom týždňové rekreácie ich obyvateľov,
- územné celky rekreačného turizmu, ktoré sú perspektívnym územím s potenciálom využitia pre rekreáciu a turizmus,

Ďalej definuje v súlade s KÚRS 2001 ale aj s územno plánovacou dokumentáciou nižších stupňov tranzitné trasy dopravy rekreačného zamerania a rekreačné dopravné trasy celo regionálneho, mikroregionálneho a miestneho významu. Dopĺňa ich o navrhované cyklotrasy celoštátnej a regionálnej úrovne.

Dokument Ministerstva hospodárstva SR „Regionalizácia cestovného ruchu v Slovenskej republike“ (Ústav turizmu, s.r.o., 2005) zhodnocuje potenciál pre rozvoj cestovného ruchu v jednotlivých regiónoch Slovenska. Priestor Žilinského kraja člení na štyri regióny:

- Severopovažský región (okres Bytča, Žilina, Čadca, Kysucké Nové Mesto)
- Turčiansky región(okres Martin, Turčianske Teplice)
- Oravský región (okres Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín)
- **Liptovský región (okres Liptovský Mikuláš, Ružomberok**)

Liptovský región

Región Liptova disponuje naj komplexnejšou ponukou rôznych, a to aj pobytových produktov a to celoročne.

Podľa regionalizácie CR má región z hľadiska strednodobého aj dlhodobého horizontu medzinárodný význam. Významný je podiel domáceho a príjazdového turizmu. Z druhov turizmu je zastúpený dlhodobý pobytový turizmus, krátkodobý pobytový turizmus a

jednodenná návštevnosť. Hlavnými formami v regióne sú Horský zimný turizmus, Horský letný turizmus, Turizmus na báze termálnych vôd, Kúpeľný turizmus, Obchodný turizmus, Vidiecky turizmus a Poznávací turizmus. Aktivity s najvyšším dlhodobým potenciálom sú zjazdové lyžovanie a lyžiarska turistika, letný pobyt v horskom prostredí, pešia turistika, pobyt na vidieku, pobyt pri termálnej vode, vodné športy a poznávanie kultúrneho dedičstva.
Hlavnými cieľovými plochami letného turizmu sú Západné Tatry, Nízke Tatry, Chočské vrchy a VD Liptovská Mara. Zimným cieľovým územím sú Dolina Revúcej, Žiarska, Bocká a Demänovská dolina.
Najvýznamnejšie lyžiarske strediská sú ***** Skipark Ružomberok, Jasná – Nízke Tatry sever,
*** Čertovica STIV, Žiarce – Pavčina Lehota, Opalisko – Závažná Poruba, Vyšná Boca – Bačova Roveň, ďalšie lyžiarske areály resp. zjazdovky sú v Liptovských Revúcach, na Magurke, v Liptovskom Jáne, Liptovskej Porúbke, Nižnej Boci, Važci, Račkovej, Žiarskej a Jaloveckej doline a na Hutách.
Na území sa nachádza Liptovská Mara s rozlohou 27 km^2. Vodné plochy, termálne kúpaliská, aquaparky s celoročnou prevádzkou sa nachádzajú v Bešeňovej, Tatralandii a v Liptovskom Jáne. Liečebné kúpele, zamerané na ženské choroby sú v Lúčkach.
Medzi významnejšie ponuky kultúrno-historického charakteru možno zaradiť „živý skanzen“ vo Vlkolínci, zapísaný do kultúrneho dedičstva UNESCO, Múzeum liptovskej dediny v Pribyline, Liptovské Múzeum v Ružomberku ako aj folklórny festival vo Východnej. Ďalšie možnosti skôr pre domáci cestovný ruch ponúka Národopisné múzeum a Maša – expozícia baníctva a hutníctva v Liptovskom Hrádku, hrad Likava, dom Čierny orol a Múzeum Janka Kráľa, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Centrum Kolomana Sokola, Galéria P.M.Bohúňa a Dom fotografie v Liptovskom Mikuláši, Archeologické múzeum v prírode na Liptovskej Sielnici - Havránku, Galéria Ľ. Fullu v Ružomberku.
Významnými prírodnými atrakciami sú Demänovská jaskyňa slobody, Demänovská ľadová jaskyňa a Važecká jaskyňa.
Z uvedeného vyplýva, že región Liptova je na slovenské pomery nadmieru vybavený strediskami na pobytový turizmus a to z celoročného hľadiska, pretože lyžiarske strediská sú zároveň bázou pre letné pobyty, pešiu turistiku, rovnako termálne kúpaliská sú taktiež v celoročnej prevádzke. Tieto strediská je možné ďalej rozširovať, a to tak v budovaní a skvalitňovaní ubytovacej kapacity, ako aj horských dopravných zariadení a doplnkových športových služieb.
Oblasť je však naďalej vhodná na zakladanie nových komplexných stredísk s celoročnou prevádzkou, napr. priestor Liptovská Osada – Liptovská Lúžna, Partizánska Ľupča, Dúbrava, podhorie Západných Tatier, severozápadný breh Liptovskej Mary. Prínosom by mohla byť i obnova kúpeľných stredísk v Ľubochni (v nadväznosti na Skipark v Ružomberku) a v Korytnici (v blízkosti Donovalov).
Podľa údajov Štatistického úradu SR sa v roku 2006 v regióne nachádzalo 229 ubytovacích zariadení cestovného ruchu s kapacitou 11369 lôžok. Skladba ubytovacích zariadení hotely 39, penzióny 34, turistické ubytovne 31, chatové osady 5 ostatné hromadné ubytovania 66. V roku 2006 bolo využitie ubytovacej kapacity 35,9%, a priemerný počet prenocovaní je 3,8. Podiel zahraničných turistov je 58,0% s dobou pobytu 3,7. V okrese Liptovský Mikuláš je 80,7% ubytovacích kapacít regiónu.
Región administratívne tvoria dva okresy Liptovský Mikuláš a Ružomberok s 81 obcami, z toho tri majú štatút mesta (Liptovský Hrádok, Liptovský Mikuláš a Ružomberok). Urbanizačná os aglomerácii je tvorená riekou Váh. Rekreačné krajinné celky (mikroregióny) tvoria:

- Ružomberok a okolie- východiskové centrum Ružomberok
- Kraľovianska úžina - východiskové centrum Ľubochňa
- Dolina Revúcej - východiskové centrum Liptovská Osada
- **Liptovský Mikuláš a okolie - východiskové centrum Liptovský Mikuláš**
- Liptovská Mara a Kvačany- východiskové centrum Liptovský Mikuláš
- Západné Tatry - východiskové centrum Liptovský Mikuláš
- Biely a Čierny Váh – Boce - východiskové centrum Liptovský Hrádok
- Nízke Tatry – Západ - východiskové centrum Partizánska Ľupča

- Liptovský Mikuláš a okolie
Liptovský Mikuláš – administratívno správne centrum okresu. PRZ Liptovský Mikuláš – v lokalitách Palúdzka, Mútnik, Nicovo, Iľanovo a Ploštín má hlavnú funkciu prímestskej rekreácie. V rámci rozvoja je uvažovaná dostavba vybavenosti vo všetkých lokalitách a nová výstavba v lokalite Stošice a Bodice. Plochy CR a rekreácie zasahujú do OP NAPANT a nCHVÚ Nízke Tatry.
SRT Liptovská Ondrašová je medzinárodného významu. Hlavnou formou je Pobytový turizmus pri termálnej vode. Rozvoj územia je navrhovaný dostavbou vybavenosti a novou výstavbou v SRT.
AGL.RÚ Demänová – lokalita Jamy je celoštátneho významu. Hlavnými formami CR sú Letný pobytový v horách, Zimný pobytový v horách a doplnkovou Vidiecky turizmus. Rozvoj územia je navrhovaný dostavbou vybavenosti a novou výstavbou. Plochy CR a rekreácie zasahujú do OP NAPANT, nCHVÚ Nízke Tatry a PHO zdrojov pitných vôd.
Pavčina Lehota - AGL.RÚ Demänová – SRTS Pavčina Lehota je celoštátneho významu. Hlavnými formami CR sú Letný pobytový v horách, Zimný pobytový v horách. Po zrealizovaní zámeru výstavby kúpaliska na báze termálnych vôd ako doplnková forma Pobytový pri termálnej vode. Rozvoj územia je navrhovaný novou výstavbou v SRTS. Plochy CR a rekreácie zasahujú do OP NAPANT, nCHVÚ Nízke Tatry a PHO zdrojov pitných vôd.
Demänovská dolina – AGL.RÚ Demänovská dolina – SRTS Tri Studničky – SRT Jaskyne – ZR Repiská – SRTS Lúčky – SRTS Záhradky – SRTS Jasná - je medzinárodného významu. Hlavnými formami CR sú Letný pobytový v horách a Zimný pobytový v horách. Potenciálom rozvoja je dostavba vybavenosti a nová výstavba v SRTS, SRT a výstavbou OHDZ prepojenie so strediskom CR Chopok - Juh. Plochy CR a rekreácie zasahujú do OP NAPANT, NAPANT, nCHVÚ Nízke Tatry a PHO zdrojov pitných vôd.

Závažná Poruba – SRT Opalisko je regionálneho významu. Hlavnými formami CR sú Letný pobytový v horách, Zimný pobytový v horách a doplnkovou Vidiecky turizmus. Rozvoj je uvažovaný ako dostavba SRT a využitie ako PRZ pre Liptovský Mikuláš. Plochy CR a rekreácie zasahujú do OP NAPANT, NAPANT a nCHVÚ Nízke Tatry.
Liptovský Ján – AGL.RÚ celoštátneho významu tvorí SRTS(LK) Liptovský Ján – SRT(RK) Jánska dolina – LK Svätojánske kúpele. Hlavnými formami CR sú Letný pobytový v horách, Zimný pobytový v horách, Pobytový pri termálnej vode, Kúpeľný turizmus a doplnkovou Poznávací turizmus. Potenciál rozvoja je v dostavbe vybavenosti a novej výstavbe v SRTS, SRT a LK. Plochy CR a rekreácie zasahujú do OP NAPANT, NAPANT, nCHVÚ Nízke Tatry a PHO zdrojov pitných vôd.

Možnosti rozvoja CR v Galovanoch(zdroj PHSR obce Galovany**)**
Dlhodobá stagnácia vývoja obce ako aj nevyjasnená koncepcie rozvoja využitia vodného diela Liptovská Mara, územia podhoria Nízkych Tatier ako aj prepojenia s oblasťou Západných Tatier mali za následok, že rozvoj cestovného ruchu v obci bol skoro nulový. V obci je 8 neobývaných domov, z toho 6 určených na rodinnú rekreáciu, ktoré sa využívajú len sporadicky na víkendovú rekreáciu, prípadne cez prázdniny a len výnimočne v zimnom období. Časť týchto objektov chátra z titulu nezáujmu vlastníkov alebo nevysporiadaných vlastníckych vzťahov.
Svojou polohou sa obec dostala do trasy južného prepojenia cez Dechtáre, Gôtovanskú a Galoviansku zátoku, ktoré ďalej pokračuje do predhoria Nízkych Tatier a následne do vysokohorského centrálneho pohoria. Hneď vedľa obce sa nachádza vodná nádrž Liptovská Mara, ktorá ponúka oddych a rekreáciu a možnosti pre rybárčenie. V obci nie sú zaevidované priváty pre potencionálnych návštevníkov Liptova. Miestny cestovný ruch je možné v letnom i zimnom období rozvíjať vo vzájomnom prepojení s existujúcimi okolitými strediskami.
Novovytvorená koncepcia cestovného ruchu spočíva v prepojení Západných a Nízkych Tatier, kde spojovacím článkom v krajine je vodné dielo Liptovská Mara, ktorá sa za roky existencie začlenila do krajiny a utvorila nové vzťahy v krajinnom obraze medzi dvoma Národnými Parkami. V oblasti Liptovského Mikuláša je rozvinutý cestovný ruch vďaka lyžiarskemu centru Jasná- Nízke Tatry, aquaparku Tatralandia a niekoľkým termálnym kúpaliskám, ktoré sú v okolí. Tu sa otvára priestor aj pre obec Galovany, ktorá z týchto hľadísk môže byť veľmi zaujímavou lokalitou. Bude však potrebné dobudovať technickú a sociálnu infraštruktúru obce, rozvinúť obchod a reštauračné služby a privátne ubytovanie. V prvej fáze je vhodným predpokladom využitie neobývaných rodinných domov na chalupárstvo s možnosťou ponuky ubytovania. Pre spropagovanie cestovného ruchu bude potrebné vydať viaceré typy a druhy propagačných materiálov, rozmiestniť v katastri obce informačné tabule s turistickými mapami, zriadiť informačnú kanceláriu a umiestniť informácie o možnostiach cestovného ruchu na webovej stránke obce.
NÁVRH
Predpoklady pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu v danom území sú obmedzené ale dochádzková vzdialenosť obce od regionálnych rekreačných areálov je priaznivá. Jedná sa o využitie existujúcich prírodných daností v širších vzťahoch riešeného územia Liptova ako regiónu s veľmi dobrými podmienkami pre rozvoj rekreácie a cest. ruchu. Obec Galovany sa nachádza v blízkosti mesta L. Mikuláš a tvorí jeho rekreačné zázemie. L. Mikuláš a jeho okolie sa zaraďuje do 1. významovej kategórie. Je hlavným nástupným centrom Liptova do priľahlých turistických oblastí Nízkych a Západných Tatier. Reálnosť predpokladov je spojená s blízkosťou geotermálneho vrtu Ráztoky a jeho širokými možnosťami použitia hlavne na termálne kúpalisko, ktoré by predĺžilo krátku sezónu. Ďalším predpokladom rozvoja sú potenciály troch vidieckych sídiel. Hlavne vybudované kapacity ubytovania v rekreačných zariadeniach na súkromí. Časť starších domov v obciach sa využíva ako rekreačné chalupy a byty. Možnosti aktuálnych foriem rekreácie a CR sú oveľa väčšie a ich skutočne komerčné využitie sa len rozbieha. Prestavbou neobývaných domov sa odkrýva možnosť uspokojiť rozvoj záujmu o chalupárenie a agroturistiku. Krajina v okolí je veľmi atraktívna a dáva predpoklad na rozvoj pešieho a cyklistického pohybu po trasách existujúcich, ale nutné predpokladať aj rozvoj nových trás a cieľov na miesta vyvýšením v okolí obcí.
Okrem prírodných predpokladov pre úspešný rozvoj turizmu hovoria i kultúrno-historické predpoklady a tradície spojené s ochotou prezentovať sa pred okolím.
V riešenom území sa nachádza vodná plocha vodného diela L. Mara. Na športové a rekreačné využitie je vhodná iba západná časť pre športových rybárov, v lete na slnenie a kúpanie v zátoke.
Územný plán zhodnotil tunajšie podmienky na rekreačné využitie v zime a v lete a stanoviť kapacity športových zariadení a návštevnosť z optimálneho využitia riešeného územia.

Navrhovaný rozvoj rekreačných priestorov v k.ú. obce Galovany

P. č	Rekreačný priestor, útvar			Význam/účel	Krajinný a funkčný typ	Rozloha(ha)		Kapacity-chaty (objekty) /lôžka/stoličky/zamestnanci		Denná návštevnosť E/N
	Obec, kat.ú.	ID	Názov			súčasná	Navrhovaná	súčasnosť	+ návrh	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Galovany	RU.01/E	Futbalový areál	L fut.ihrisko bufet	II			0	1/0/20/2	100/200
2	Galovany	RU.02/N	Viacúčelový športový areál **- výhľad**	L ~~viacúčelové ihriská~~ ~~prev.objekt~~ ~~bufet~~ ~~tur. ubytovňa~~	II			0	~~2/20/30/2~~	~~0/200~~

3	Galovany	RU.03/N	Historický cintorín Paludza	L 2 altánky	II			1 pamätník 0	1 pamätník+ 2altánky+ekol. WC/0/0/0	1 10/100
4	Galovany	RU.04/E	Dechtáre	L Motorest	II			5/10/100/6	5/10/150/8	300/400
5	Galovany	OU.13 a obec	Ubytovanie v súkromí	L	II			1/5/0/0	4/20/0/0	
			Spolu					**7/15/100/6**	**13/30/170/10**	**310/700**

E - existujúce, N - navrhované

1.Význam

M Medzinárodný význam
NR Nadregionálny význam
R Regionálny význam
L Lokálny význam

2. Krajinný a funkčný typ

I Nížinný, pre kúpanie a vodné športy
II Podhorský, pre rekreáciu a vodné športy
III Horský, pre rekreáciu, turistiku a zimné športy

Poznámka:
RU.03 – len dynamická rekreácia bez stálych objektov, len altánky a ekol. WC

V návrhu územného plánu je potrebné využiť miestne podmienky reprezentované:
- VD L. Mara s Galovianskou zátokou,
- zachovalá typická štruktúra rodinných domov, možnosť starých domov využívať na chalupárenie,
- meniace sa podmienky vlastníctva poľn. pôdy vytvárajú podmienky vzniku agroturistiky,
- areál futbalového ihriska a navrhovaný viacúčelový športový areál,
- oddychový areál pri pamätníku a historickom cintoríne Paludza,
- motorest-salaš Dechtáre pri diaľnici D1.

V návrhovom období územný plán uvažuje s 9 rekreačnými objektmi s 30 lôžkami, 170 stoličkami s 10 pracovnými miestami najmä v OU. 13, RU.01., RU.03. a RU.04. V súkromí vznikne cca 20 lôžok.

A.2.8. Vymedzenie zastavaného územia obce

A.2.8.1. Súčasné zastavané územie

V súčasnosti je zastavané územie obce Galovany legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia obce. Táto hranica zodpovedá stavu k 1.1.1990. Vzťahujú sa na ňu zábery poľnohospodárskej pôdy.

A.2.8.2. Navrhované územie na zástavbu

V územnom pláne je navrhnutá úprava hraníc zastavaného územia obce. Súčasné a navrhované hranice zastavaného územia obce sú interpretované v grafickej časti územného plánu. Predpokladané možné rozšírenie zastavaného územia obce je vymedzené plochami vhodnými na zástavbu. Zastavané územie obce sa rozšíri pre rozvoj primárnej (obytnej) funkcie o nové lokality, vhodné na realizáciu individuálnej bytovej výstavby v lokalitách najmä v OU.03 a OU.13.
Výrobná funkcia sa bude rozvíjať v regulovanom priestore VU.01 Areál družstva.
Rekreácia a cestovný ruch sa javí ako ďalšie reálne východisko pre rozvoj obce. Uvažujeme s rozvojom rekreácie v nových regulovaných priestoroch - dynamická rekreácia v RU.03 Historický cintorín – Paludza a v RU.04 – Dechtáre, ktoré sa nachádzajú na brehu vodnej nádrže Liptovská Mara.

A.2.9. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

PRÍRODA

V riešenom území sa nenachádza ochranné pásmo v rámci prvkov územnej ochrany prírody a krajiny. Teda na celom území platí prvý stupeň ochrany prírody a krajiny podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z.
V rámci katastra sa nachádzajú viaceré prvky územného systému ekologickej stability, pre ktoré sa však ochranné pásma nevymedzujú.

TECHNICKÉ ZARIADENIA

Z hľadiska hygienického a technického v riešenom území je potrebné rešpektovať tieto ochranné pásma:

Ochranné pásma vodohospodárskych vedení a zariadení

Na ochranu verejných vodovodov a verejných kanalizácií pred poškodením sa vymedzuje podľa § 19 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach pásmo ochrany :
- 1,5 m na obidve strany od vonkajšieho obrysu potrubia pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,
- 2,5 m pri priemere nad 500 mm

Ochranné a bezpečnostné pásma energetických zariadení

Ochranné a bezpečnostné pásma energetických zariadení stanovuje zákon č.251/2012 Z.z. o energetike ,v znení neskorších predpisov.

Ochranné pásma elektroenergetických zariadení
Na ochranu elektroenergetických zariadení sa podľa §19 uvedeného zákona zriaďujú ochranné pásma v rozsahu :
- 10 – 35 m obojstranne od krajného vodiča u vonkajších elektrických vedení pri napätí od 1 kV až nad 400 kV (pre napätie 220 kV je ochranné pásmo 20 m ,110 kV je ochranné pásmo 15 m od krajného vodiča a pre napätie 22 kV 10m od krajného vodiča, pre napätie 400V je ochranné pásmo 25 m od krajného vodiča),
- v ÚPN VÚC Žilinského kraja (vo výhľade) sa uvažuje s koridorom pre VNN, šírky 80 m, za účelom realizácie 2x 400 kV vedenia.
- 1 obojstranne u kábelových elektrických vedení,
- 10 m od konštrukcie transformovne z VN na NN

Cestné a železničné ochranné pásma:
Pre jednotlivé druhy komunikácií určuje šírku ochranných pásiem mimo zastavaného územia Vyhláška č. 35/1984 Zb. v §15 nasledovne:
- diaľnica 100 m od osi krajného pruhu,
- 50 m kolmo od osi vozovky cesty I. triedy,
- cesta III. triedy má ochranné pásmo 20 m kolmo od osi vozovky,
- železnica má ochranné pásmo 60 m od osi krajnej koľaje.

Ostatné ochranné pásma
- cintoríny majú ochranné pásmo 50 m,
- ochranné pásmo lesa v šírke 50 m,
- izolačná zeleň okolo výrobných a športových areálov,
- poľné hnojiská majú ochranné pásmo 100 m,

-Ochranné pásmo vodných tokov v šírke 10 m od brehovej čiary vodohospodársky významného vodného toku Paludžanka obojstranne i ochranné pásmo vodnej nádrže Liptovská Mara, ktoré je vymedzené kótou mimoriadne prípustnej katastrofálnej hladiny 566,34 m n. m. Bpv. V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.

A.2.10. Návrh na riešenie záujmov obrany štátu a požiarnej ochrany, civilnej ochrany a ochrany pred povodňami

Zariadenia požiarnej ochrany
Východiskový stav
Tradícia dobrovoľnej požiarnej jednotky je v obci od roku 1949. Požiarna jednotka o počte 20 mužov, ktorá má k dispozícii požiarnu striekačku. Technický stav zariadenia je vyhovujúci a budova si vyžaduje komplexnú rekonštrukciu.
V územnom pláne sa bude uvažovať s modernizáciou, prípadne, podľa potrieb rozrastajúcej sa obce, s prístavbou jestvujúcej požiarnej zbrojnice.
Je potrebné spracovať dokumentáciu požiarnej ochrany obcí a oboznámiť občanov s nebezpečenstvami, ktoré vznikajú zakázanou činnosťou najmä v čase nepriaznivej požiarno - bezpečnostnej situácie a je potrebné zvýšiť kvalitatívnu stránku preventívneho pôsobenia obcí a odborného rastu členov kontrolných skupín.
V územnom pláne sa určil rozvod vody v navrhnutých lokalitách tak, aby bolo možné umiestniť v normovej vzdialenosti podzemné hydranty. Zakreslené sú aj hlavné vodné toky.

Zariadenia civilnej ochrany
Spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva riešiť podľa zákona č.42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,

nehnuteľnosti neumiestňovať do:
a) územia vymedzeného hranicou 50- ročnej resp. 100 ročnej vody z miestnych vodných tokov,
b) zosuvného územia,

Protipovodňové opatrenia
Východiskový stav
Vodné toky sú jedným z najlepších indikátorov kvality životného prostredia v krajine. Vodné plochy sú v katastri hojne zastúpené vďaka prítomnosti Liptovskej Mary. dve veľké plochy majú odlišný charakter. Liptovská Mara má vyrovnanejší režim a stabilnejšie prostredie pre faunu a flóru.
Celé územie patrí do povodia rieky Váh. Najvýznamnejším vodným tokom pretekajúcim katastrom aj priamo obcou je Paludžanka prameniaca pod Poľanou v Nízkych Tatrách. Menšie a väčšinou občasné vodné toky pramenia aj na území katastra tvoria pravo- a ľavostranné prítoky Paludžanky. Menej významným tokom v rámci katastra je Andický jarok tvoriaci východnú hranicu katastra s Benicami. Toky majú údolný charakter s kolísavou vodnosťou.
Návrh
V rámci tvorby územného plánu t.j. návrhu vhodných území na zástavbu je potrebné dodržiavať nasledovné regulatívy:
- neodlesňovať územia, v maximálnej miere čo najviac zadržať vodu zo zrážok na území,
- zachovať brehovú zeleň, ktorá má stabilizačný význam,
- zastavané územia je možné chrániť hrádzami, ktorých budovanie nie je ideálnym riešením,

- neumiestňovať objekty v inundačnom území vodných tokov,
- nerealizovať mosty, lávky, mostíky a rôzne prevody potrubí cez vodné toky v nevhodných úsekoch vodného toku,
- neuskladňovať voľne stavebný materiál v blízkosti vodného toku

Návrh protipovodňovej ochrany a odtokových pomerov
V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami. Objekty v rozvojových lokalitách, ktoré sú situované v blízkosti vodných tokov, navrhované ako súvislá zástavba, priemyselné a poľnohospodárske areály žiadame umiestniť nad hladinu Q_{10}o - ročnej veľkej vody, navrhované objekty v oblastiach s rozptýlenou bytovou a priemyselnou zástavbou, súvislou chatovou zástavbou umiestniť nad hladinu Q_{50}-ročnej veľkej vody.
Potenciálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových lokalít si musí žiadateľ investor zabezpečiť na vlastné náklady, vrátane príslušnej projektovej dokumentácie. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.
Dôležitú úlohu v problematike povodní hrá Slovenský hydrometeorolický ústav, ktorý zabezpečuje meteorologické, klimatologické a hydrologické merania a ich vyhodnotenia. Zároveň buduje povodňový varovný a predpovedný systém POVAPSYP. Činnosť povodňovej ochrany vyplýva hlavne zo zákona NR č. 184/2002 Z. z. o vodách.

A.2.11. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

A.2.11.1. Ochrana prírody.

- územná ochrana prírody
V riešenom území sa nenachádza žiadne chránené územie podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. okrem ochranného pásma NAPANT, kde platí druhý stupeň ochrany a na zvyšku územia platí prvý stupeň ochrany prírody a krajiny. Takisto sa tu nenachádzajú žiadne územia európskeho významu.
-chránené druhy (druhová ochrana)
Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach katastra – z tohto hľadiska najvýznamnejšie lokality pre ich výskyt sú priestory biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov – napr. mokraďné lokality, brehové porasty a nivy potokov, nelesná drevinová vegetácia s prechodmi do lesa a trávnych porastov. Zo živočíchov možno pripomenúť, že je chránená väčšina druhov vtákov, obojživelníkov, plazov. Takisto aj vzácne cicavce, hmyz a iné skupiny fauny.
-ochrana genofondových zdrojov

Za genofondové plochy sa považujú plochy biotopov s genofondovo významnými druhmi. Na území katastra sem patria z najvýznamnejších: trsťové spoločenstvá (Phragmition communis), fragmenty horských jelšových lesov (zv. Alno-Ulmion, as. Alnetum incanae) a streidavo vlhké jednokosné lúky (Juncion effusi). Spoločenstvá sa nachádzajú aj v blízkosti obce.
-ochrana drevín
V rámci katastra sa nenachádzajú chránené stromy v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny. Platí tu ale všeobecná ochrana drevín rastúcich mimo les dosahujúcich potrebné parametre, ktorá vyplýva takisto z uvedeného zákona.

A.2.11.2. ÚSES.

Z prvkov územného systému ekologickej stability sú tu nasledovné:
Biocentrum nadregionálneho významu Liptovská Mara má vysokú ekologickú stabilitu. Vyskytuje sa tu viacero druhov rýb ako je pstruh jazerný, mrena, jalec, čerebľa, belica, podustva, šťuka, pstruh dúhový, sivoň, kapor, lieň, zubáč. Avifauna je takisto bohatá a tvorí ju niekoľko desiatok druhov s dominujúcou kačicou divou, lyskou čiernou a čajkou smejivou.
Miestny biokoridor je tok Paludžanky s priľahlými brehovými porastami a biotopmi, ktorá ústi do Galovianskej zátoky oddelenej od Liptovskej Mary diaľnicou a železnicou.
Interakčné prvky v katastri sú tvorené z prvkov nelesnej drevinovej vegetácie, lúk a pasienkov, sprievodných vodných biotopov a na biotopoch s prirodzenejším druhovým zložením .

A.2.11.3. Ekostabilizačné opatrenia

Slúžia na stabilizáciu krajiny prírodnými, technickými aj organizačnými prostriedkami. Jedná sa predovšetkým o:
- rešpektovanie a nenarušovanie prirodzene odlišných typov biotopov, ktoré sa malej miere vyskytujú v rámci väčších obhospodarovaných plôch (napr. vlhké, podmáčané a mokraďné biotopy v poľnohospodárskej a lesnej krajine),
- zachovanie existujúcej a umožnenie doplnenia sprievodnej vegetácie vodných tokov aj okolia poľných ciest pre vytvorenie lepšej štruktúry a hygieny krajiny
- rešpektovanie pobytových biotopov cicavcov a hniezdnych biotopov a času hniezdenia vtákov v rámci obhospodarovania lesov, lúk a pasienkov (vylúčenie ťažby dreva a kosby v kritických obdobiach – najmä v jarných mesiacoch, kosiť neskôr a nie systémom od okraja lúky smerom dovnútra)
- dodržiavanie právnych noriem ochrany prírody a noriem upravujúcich hospodárenie v prírode z iného dôvodu (ochrana vodných zdrojov, ochrana pôdy)
- uplatňovanie princípov ekologického hospodárenia v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve

- odstránenie rozsiahlych výsypov odpadov v okolí Liptovskej Mary spôsobených rybármi ako „milovníkmi“ prírody. Preplnené vrecia odpadov sa hromadia v lesných porastoch len pár metrov od veľmi atraktívnych brehových scenérií. Menšie výsypy odpadov boli pozorované aj v iných častiach katastra – v blízkosti obce.
-rozčleniť veľké a súvislé lány poľnohospodárskych polí ornej pôdy znižujúce estetickú hodnotu krajiny a zvyšujúce náchylnosť na eróziu
- opticky a hlukovo redukovať vysoko frekventované dopravné koridory v blízkosti Liptovskej Mary odrezávajúce obec od jej brehov
- uplatňovanie princípov ekologického hospodárenia v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve,
využívanie alternatívnych zdrojov energií.

A.2.12. Návrh verejného dopravného a technického riešenia

1. Napojenie obce na nadradenú dopravnú sieť
Katastrálnym územím obce Galovany, v severnej časti, prechádza trasa diaľnice D1 v peáži so železničnou traťou č. 180 Žilina – Vrútky – Kraľovany – Ružomberok – Liptovský Mikuláš – hranica Žilinského a Prešovského kraja). Ďalej riešeným územím prechádza cesta prvej triedy I/18. Cesta tretej triedy III/018244, ktorá tvorí kompozičnú od obce Galovany, začína v križovatke s cestou prvej triedy I/18 (Ružomberok - Liptovský Mikuláš) okres Liptovský Mikuláš; končí v obci Galovany okres Liptovský Mikuláš. Dĺžka cesty III/018244 je v zmysle údajov Cestnej databanky Bratislava: 1,010 km. Miestopisný priebeh cesty III. triedy (stav k 01.01.2009) a údaje o cestnej sieti je možné získať na centrálnej evidencii Slovenskej správy ciest Bratislava (cestná databanka).
2. Organizácia dopravy v obci, dopravný systém
Základnú komunikačnú os riešeného územia tvorí cesta III/018244, ktorá patrí svojou funkciou k zbernej aj obslužnej komunikácii územia. Cesta nie je tranzitná - smeruje ku Galovianskej zátoke, ktorá je súčasťou vodnej nádrže Liptovská Mara. Šírkové usporiadanie predmetnej komunikácie mimo obce je v kategórii C 7,5/70. Z hľadiska stavebno-technického je cesta vo vyhovujúcom stave. Nedostatkom sú niektoré pripojenia vedľajších komunikácií, ktoré tvoria bodové dopravné závady. Komunikačný skelet riešeného územia doplňuje sieť obslužných a prístupových komunikácií, ktoré sú vo väčšine prípadov svojou smerovou, šírkovou i výškovou úpravou v nevyhovujúcom stave. Šírky uvedených komunikácií sa pohybujú v mierkach 3-6 m podľa priestorových možností.
Sieť miestnych komunikácií má dĺžku 4,589 km. Popri väčšine miestnych komunikáciách sú zrealizované odtoky dažďovej vody. V zastavanom území obce nie sú vybudované chodníky popri cestách. Požiadavka vybudovať chodníky sa javí prioritná. Podľa možností a daných parametrov bude potrebné vybudovať súbežný chodník, najmä popri hlavnej ceste vedúcej stredom obce.
Základný komunikačný systém obce používaný dnes zostane zachovaný aj do budúcnosti, naďalej zostane hlavnou komunikáciou obce cesta III/018244. Predpokladaný rozvoj obce sa odrazí hlavne na potrebe dobudovať komunikačnú sieť obce do systému obslužných komunikácií, ktorá zabezpečí obsluhu celého riešeného územia.
3. Rozbor prepravných vzťahov a ich objemov
Keďže cesta III/018244 nepatrí medzi cesty, ktoré sa svojím významom zaraďujú medzi cesty, na ktorých Slovenská správa ciest vykonáva pravidelné sčítania dopravy, každých päť rokov a sčítanie dopravy v obci nebolo vykonané v blízkej minulosti ani z iných dôvodov, nie sú k dispozícii základné podklady pre výpočet dopravných charakteristík a prognózy dopravy v obci.
Očakávané zmeny v oblasti dopravy nie sú dostatočným dôvodom na zásadné zvýšenie intenzity dopravy, alebo radikálnu zmenu vnútorných vzťahov. Počet obyvateľov (cca 300 obyvateľov), rozloženie pracovných príležitosti, počet odchádzajúcich denne za prácou (cca 120 osôb) a počet ekonomicky aktívnych obyvateľov predznamenávajú, že intenzita na hlavnej ceste III/018244 sa bude vo výhľade pohybovať pod hranicou klasifikovanou z pohľadu životného prostredia za "dobrú", tj. že nepresiahne denne hodnotu 250 vozidiel za 24 h.
4. Funkčné členenie a kategorizácia ciest
Funkčné členenie komunikačnej siete bolo navrhnuté podľa STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií, kap.3-6.
Cesta III/018244 bola pri prechode obcou klasifikovaná ako zberná komunikácia funkčnej triedy B3, s funkciou dopravno – obslužnou a s priamou dopravnou obsluhou.
Ostatné komunikácie pre motorovú dopravu zabezpečujúce pohyb vozidiel vnútri obce sú zatriedené medzi obslužné komunikácie funkčnej triedy C2 a C3.
Komunikácia funkčnej triedy B3 tvorí základnú komunikačnú kostru, na kttorú sú ostatné obslužné komunikácie napojené.
Komunikácia funkčnej triedy B3 je navrhnutá ako komunikácia kategórie MZ8,5(8,0)/50, cesty funkčnej triedy C2 sú navrhnuté ako komunikácie kategórie MOK7/40 a ostatné obslužné komunikácie C3 sú kategórie MOK6/40.
Kategória MZ8/50 je dvojpruhová, obojsmerná, miestna komunikácia, ktorá má dva jazdné pruhy šírky 3,00 m a dva vodiace pružky šírky 0,50 m. Po jednej strane je vedený chodník min.šírky 1,50 m. Kategória MOK7/30 je dvojpruhová obojsmerná miestná komunikácia s krajnicami, vozovka má dva jazdné pruhy šírky 2,75 m a dve nespevnené krajnice šírky 0,75 m. Komunikácia kategórie MOK6/40 je obojsmerná miestná komunikácia s krajnicami, vozovka má dva jazdné pruhy šírky 2,75 m a dve nespevnené krajnice šírky 0,25 m.
5. Hromadná doprava
Na výkonoch v hromadnej doprave osôb sa v obci podieľa jeden druh prepravy: autobusová doprava.
Autobusovú dopravu zabezpečuje SAD Liptovský Mikuláš, autobusy sa pohybujú po cestel/18, na ktorej majú 1 zástavku a po ceste III/018244, na ktorej majú aj 2 zastávky. Na konci zastavaného územia je otočka. Situovanie zastávok zodpovedá 400 m izochróne dostupnosti. Zastávku pri otočke je potrebné doriešiť.

6. Cyklistická doprava a peší pohyb

Cyklistická doprava

Cez obec, po ceste III/ 018244, je možné zrealizovať cykloturistickú trasu smerom ku Galovianskej zátoke pri vodnej nádrži Liptovská Mara a zokruhovať ju po poľnej ceste smerom ku gôtovianskej zátoke a pri poľnom hnojisku smerom južným ponad starý cintorín až ku ceste I/18 a naspäť do Galovian.

Prírodné podmienky a konfigurácia terénu vytvárajú prirodzený rámec pre rozvoj tohoto druhu dopravy. Nízka intenzita dopravy umožňuje využívať cyklistom aj cestu III/018244. Z tohoto pohľadu je skôr dôležitá technická kvalita komunikácie ako budovanie nových, samostatných komunikácií pre cyklistov.

Okrem komunikácií umožňujúcich pohyb v rámci obce, resp. jej jednotlivých časti, je vzhľadom na polohu sídla dôležitejšie umožniť pohyb cykloturistom pohybujúcim sa v okolí priehrady.

Krajom obce prechádza cykloturistická trasa MTB publikovaná v "Podrobnej cykloturistickej mape Orava,Liptov, Horehronie"pod č. 16 ako trasa "Okolo Liptovskej Mary, do Malatinej" a ako č.17 "Okolo Liptovskej Mary". Cyklotrasa č.17 vychádza z Liptovského Mikuláša, cez Benice a Galovany do Svätého Kríža, Dúbravy a Ľubely, cez Krmeš, Vlachy a Vlašky a po okraji vodnej nádrže do Bobrovníka, cez Lipt.Sielnicu a Lipt.Trnovec späť do Lipt.Mikuláša.

Peší pohyb

Peší pohyb v rámci obce je veľmi dôležitý, chôdza predstavuje najprirodzenejší spôsob premiestňovania sa a preto bude dôležitou otázkou budúcnosti vytvoriť adekvátne podmienky pre tento druh pohybu. V tomto prípade nie je mierkou intenzita dopravy, ale rozhodujúcim argumentom je bezpečnosť chodca.

Súčasťou realizácie chodníkov v obci by mali byť aj opatrenia znižujúce rychlosť automobilovej dopravy, hlavne v prípade cesty III/018244, ktorá svojím smerovým vedením vytvára vhodné podmienky na nedodržiavanie dopravného značenia.

Cieľom riešenia by mala byť sieť chodníkov, vrátane komunikácií s ukludnenou dopravou, na ktorej by sa chodec cítil bezpečne.

7. Statická doprava, parkovanie a odstavovanie vozidiel

Plochy pre statickú dopravu sú v zmysle STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií, členené na plochy odstavné a parkovacie. Odstavné sa budujú hlavne pre obyvateľov obce a slúžia na odstavenie vozidiel po dobu ich nepoužívania, doba ich využitia presahuje 8 h.

Parkovacie plochy sa budujú hlavne pre návštevníkov vybavenosti, ich využitie sa člení na krátkodobé a dlhodobé, krátkodobé pre návštevníkov, dlhodobé pre zamestnancov.

Rozhodujúce parametre pre návrh parkovacích plôch sú:

očakávaný stupeň automobilizácie ... 1 : 3

veľkosť obce ... do 20 000 obyvateľov

poloha riešeného územia

delba prepravnej práce medzi IAD a ostatnou dopravou ... 35 : 65

Počet parkovacích miest musí zodpovedať nárokom definovaným v uvedenej STN 736110, čl.16.3 a tab.20, preto pri umiestňovaní novej vybavenosti, alebo pri zmene funkcie jestvujúcej vybavenosti je nevyhnutné posúdiť potrebu podľa citovanej normy.

Potreba parkovacích miest v obci:

Existujúce

- Pri obchode (OÚ.06) ... 15 p.m.
- Pri obecnom úrade(OU.07) ... 2 p.m.

Navrhované

- Pri novom cintoríne(OU.11) ... 15 p.m.
- Pri bytovke (OU.04) ... 13 p.m.
- Pri historickom cintoríne(RU.03) ...24 p.m.
- Pri viacúčelovom športovom areáli(RU.02) ... spolu 20 p.m.
- Pred železničným tunelom ...7 p.m.

Ostatné odstavné plochy slúžiace IBV budú vybudované na vlastných pozemkoch, pri rod. domoch.

Parkovacie plochy pre ihriská a pre cintoríny, ktoré nie sú potrebné každý deň by sa mohli vybudovať ako zatrávnené, použitím zatrávňovacích panelov.

8. Ostatné druhy dopravy

Letecká doprava

Letiská medzinárodného významu sú: Krakow, vzdialený cca 200 km, Bratislava 270 km a Viedeň 350 km. Letiskom regionálneho významu pre dopravu je letisko Žilina, vzdialené 90 km a (podľa VÚC Žilinský kraj) a letisko Lisková, vzdialené 15 km je letiskom regionálneho významu.

Železničná doprava

Zastávky medzinárodného významu sú v Liptovskom Mikuláši, vzdialenom 7 km na trati Žilina – Košice od obce Galovany.

V rámci rekonštrukcie železničnej trati C – E 40 (ČR – Čadca – Žilina – Poprad – Košice – Čierna nad Tisou, ktorá prechádza k.ú. obce Galovany, sa uvažuje s úpravou existujúcej trasy vyrovnaním blúkov a vybudovaním tunela na území obce Galovany. Z pohľadu perspektívy je potrebné chrániť územný koridor železničnej trate, aby bolo možné zvýšiť traťovú rýchlosť na 120 až 140 km/h.

Kombinovaná doprava

Terminál medzinárodného významu zaradený do siete AGTC je v Žiline (cca 90 km), terminál štátneho významu je v Liptovskom Mikuláši (cca 7 km), oba na železničnej trati C – E 40 (ČR – Čadca – Žilina – Poprad – Košice – Čierna nad Tisou).

Lodná doprava
Lodná doprava má na Liptove miestny význam v rekreačnom využití. Plavba po vodnej nádrži Liptovská Mara počas letnej sezóny je jednou z najväčších ponúkaných atrakcií pre návštevníkov regiónu. Z móla pri Salaši Dechtáre odchádza v letných mesiasoch výletná loď MARTINEX OMEGA 2 na hodinovú plavbu po vodnej nádrži Liptovská Mara s dvoma prestávkami – pri kostolíku a v Liptovskom Trnovci. Kapacita lode je 50 ľudí.

7. Dopravné zariadenia
V obci sa nenachádzajú žiadne dopravné zariadenia Najbližšia benzínová čerpacia stanica sa nachádza v Liptovskom Mikuláši. Najbližšie opravovne automobilov sa nachádzajú v Liptovskom Mikuláši.

9. Vplyv dopravy na územie obce, ochranné a hlukové pásma
Hlavným producentom negatívnych účinkov dopravy, hlavne zvýšeného hluku je v riešenom území cesty I/18 a železničná trať č.180, ktorých účinky sa zrátavajú. Našťastie v prípade cesty prvej a medzi osídlením a komunikáciami ochranné pásmo, ktoré dokáže čiastočne eliminovať hluk, ktorý cesta produkuje. Pre výhľad by ale bolo vhodné ochranné pásmo vysadiť kombinovanou zeleňou, stromami a kríkmi, aby sa predpokladaný vzrast intenzity dopravy a tým aj hluku minimalizoval.
Železničná trať sa nachádza mimo zastavaného územia, preto neohrozuje obytné územie.
Priamo v obci je hlavným producentom hluku cesta III/018244. Poloha cesty ako aj rozsah obytnej zástavby v jej bezprostrednej blízkosti je historicky daný a zostane aj naďalej zachovaný, preto nie je možné v súvislosti s hlukom uvažovať s uplatnením urbanistických, ale ani technických prostriedkov na zníženie hladiny hluku. Je evidentné, že časť obce nachádzajúcej sa v priamom kontakte s uvedenou cestou bude zasiahnutá hlukom presahujúcim povolenú hladinu hluku pre obytné prostredie. Našťastie intenzita dopravy nie je taká vysoká, aby bol problém s hlukom v obci výrazne obťažujúci.
Na ochranu ciest a premávky na nich mimo zastavaného územia, alebo územia určeného k zastavaniu slúžia cestné ochranné pásma definované v Zákone o pozemných komunikáciách (Zákon č.135/61 zb. V znení zák.č.524/03 Z.z.). V prípade obce Galovany prichádzajú do úvahy ochranné pásma diaľnice – 100m, cesty I. triedy – 50 m, železničnej trate – 60 m a cesty III triedy – 20 m mimo zastavané územie obce.

Navrhovaná dopravná koncepcia zabezpečí
- realizáciu chodníkov okolo cesty cesty III/ 018244,
- rekonštrukciu ostatných miestnych komunikácii a autobusových zastávok,
- realizáciu navrhovaných miestnych komunikácií, chodníkov a parkovísk,
- vybudovanie cyklistických trás, šírkové usporiadanie cyklistických trás je potrebné realizovať v zmysle STN 73 6110,
- rešpektovať železničnú trate č. 180 Žilina – Vrútky – Kraľovany – Ružomberok – Liptovský Mikuláš – hranica Žilinského a Prešovského kraja.
- pri plánovaní inžinierskych sieti (nové vedenia, prípojky k jestvujúcim alebo novovybudovaným objektom) viesť mimo cestný pozemok, v intraviláne min. 2,0 m za hranicou cestného pozemku, v extraviláne s dodržaním ochranného pásma,
- Inžinierske siete neviesť v telese cesty a mostných objektoch,
- kríženie inžinierskych sietí s komunikáciou požadujeme riešiť zásadne formou pretláčania, kolmo na os komunikácie, kde potrubie (káble,....) bude uložené v celej šírke cesty v chráničke, ktorá bude presahovať min. 1,0 m na obe strany za okraj komunikácie, min. hĺbku pretlaku požadujeme 1,2 m pod niveletou vozovky. Pri riešení vjazdov k objektom nesmie byť narušený odvodňovací systém cesty. Pri riešení pešej dopravy rešpektovať jestvujúci prejazdný profil komunikácie, v prípade budovania nových komunikácii (prepojenie s obcami - dopravná dostupnosť) a ich plánovaného zaradenia do cestnej site, s odovzdaním príslušnému budúcemu vlastníkovi (cesty I. - III. triedy, resp. MK) je nutné postupovať v zmysle platného Technického predpisu TP 03/2004 - Usporadúvanie cestnej siete - účinnosť od 01.01.2004, ktoré vydalo Ministerstvo dopravy,, pôšt a telekomunikácii SR, sekcia cestnej infraštruktúry,
-navrhované križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi.
Zo stanoviska OÚ L. Mikuláš, odbor CDaPK sa doplnilo:
1. cesta č. III/018244 je v správe OÚ L. Mikuláš, odbor CDaPK,
2. Dopravná časť ÚPN je riešená na základe výhľadovej intenzity dopravy v súlade s platnými normami STN a v našej štátnej správe.
3. Pri rozšírení zastavaného územia pri rozvoji obce boli v návrhu posúdené dotknuté pozemné komunikácie (navrhované aj existujúce) vrátane križovatiek v širšom území vzhľadom na nárast intenzity dopravy.
4. Rešpektoval v návrhu existujúce šírkové usporiadanie cesty č. III/018244 a jej cestné ochranné pásmo (20 m od osi vozovky), ktoré je už vyznačené v návrhu ÚPD.
V zmysle § 30 leteckého zákona je nutné prerokovať s Leteckým úradom Slovenskej republiky nasledujúce stavby:
- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písmeno a)),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b)),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods. 1 písmeno c)),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písmeno d).

A.2.12.2. Vodné hospodárstvo

1. Východiskový stav vodného hospodárstva

Územie obce Galovany Jasenica má vybudovaný obecný verejný vodovod . Vodovod je napojený z vodojemu 250m^3 , ktorý je zásobovaný zo skupinového vodovodu Svätý Kríž .

Prívodné potrubie

Vodovod obce je v správe Liptovskej vodárenskej spoločnosti a.s. Liptovský Mikuláš. Z vodovodu obce je napojené aj rekreačné územie Dechtáre a výhybňa Palúdza. Pohostinstvo Dechtáre okrem zdroja pitnej vody ešte aj zdroj úžitkovej vody – vlastnú studňu.

Rekreačná oblasť Dechtáre majú z prívodu akumuláciu vody vo svojom vodojeme s objemom 100m^3.

V súčasnosti je v obci čiastočne vybudovaná splašková kanalizácia/ je vybudovaná len v severnej časti hlavnej ulice / s odvádzaním splaškových vôd do ČOV obce umiestnenej pri ceste smerom ku Galovianskej zátoke. Kapacita ČOV je 300 EO .

Dažďové vody sú odvádzané do dažďovej kanalizácie do vodného toku Palúdžanka.

Odtokové pomery a protivodňová ochrana územia- obcou preteká potok Palúdžanka a vlieva sa vodnej nádrže Liptovská Mara v Galovianskej zátoke.

Ochranné pásmo významného vodného toku Palúdžanka je 10m od brehovej čiary a vodnej nádrže Liptovská Mara kóta 566,34 m.n.m čo je mimoriadne prípustná katastrofická hladina vodnej nádrže.

Vodný tok Palúdžanka a vodná nádrž Liptovská Mara sú v správe SVP a.s Piešťany.

2. Hydrotechnické výpočty zásobovania vodou pre navrhované územia:

Výpočet potreby vody je prevedený podľa Úpravy vyhlášky č.684/2006 čiastka 261 MP SR z r. 2006 .

Potreba vody na obyvateľa- priemerná : 145 l/deň

2.1.a. Výpočtová potreba vody pre obyvateľstvo ,rekreáciu a občiansku vybavenosť

Tab. č. A1 Počet domov a bytov navrhovaných regulovaných priestoroch

súvislosť s počtom obyvateľov - E-3,0 N-3,5 obyv./1 byt (ÚPN-O Galovany)

	Počet									Počet obyvateľov			Potreba vody
	Existujúce			Návrh			Spolu						
P.č.	Domy	Ostat.	Byty	Domy	Ostat.	Byty	Domy	Ostat.	Byty	Exist.	návrh	Spolu	m3/deň
OBYTNÉ ÚZEMIE (OU)													
OU.01	27	0	32	12	0	12	39	0	44	96	42	138	20,010
OU.02	9	0	9	30	0	30	39	0	39	27	105	132	19,140
OU.03	1	0	1	31	0	31	32	0	32	3	109	112	16,240
OU.04	1	0	1	9	0	14	10	0	15	3	49	52	7,540
OU.05	6	0	6	7	0	7	13	0	13	18	25	43	6,235
OU.06	17	1	16	4	0	4	21	1	20	48	14	62	8,990
OU.07	22	3	19	1	0	1	23	3	20	57	4	61	8,845
OU.08	8	0	8	0	0	0	8	0	8	24	0	24	3,480
OU.09	6	0	6	0	0	0	6	0	6	18	0	18	2,610
OU.10	17	2	28	11	0	11	28	2	39	84	39	123	17,835
OU.11	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0,000
OU.12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,000
OU.13	0	0	0	24	12	12	24	12	12	0	42	42	6,090
VÝROBNE ÚZEMIE (VU)													117,015
VU.01	9	9	0	1	1	0	10	10	0	0	0	0	
VU.02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
REKREAČNÉ ÚZEMIE (RU)													
RU.01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
RU.02	~~2~~	~~2~~	~~0~~	~~1~~	~~1~~	~~0~~	~~3~~	~~3~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	výhľad
RU.03	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	
RU.04	4	4	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0	
SPOLU	130	22	126	132	15	122	262	37	248	378	427	805	

Priemerná denná potreba vody pre obyvateľstvo :

Q_{dp} = 117,015 m^3/deň = 1,354 l/s.

maximálna potreba vody pre obyvateľov:

$Q_{d\,max} = Q_{dp} \,.\, k_d$ = 234,03 m^3/deň = 2,708 l/s

hodinová maximálna potreba vody pre obyvateľstvo

$$Q_{hod.\,max.} = \frac{117\,015}{} \,.\, 2 \,.1{,}8 = 17\,552{,}25 \text{ l/h}$$

24

2.1.b. Potreba vody pre sociálnu vybavenosť / školstvo, správa/: m3/deň

Výpočet potreby vody je prevedený podľa Úpravy vyhlášky č.684/2006 čiastka 261 MP SR z r. 2006 .
Potreba vody na žiaka základnej školy 25 l/deň/žiak,60l/deň na učiteľa/, 60 l/deň, na admin.pravovníka
Priemerná denná potreba vody
Qd = 1,84 m3/deň = 0,02129 l/s.
maximálna potreba vody pre vybavenosť:
Qd max = 1,84 . 2 = 3,68 m3/deň = 0,04259 l/s
hodinová maximálna potreba vody

$$Q_{hod.max.} = \frac{1\,840}{24} \cdot 2 \cdot 1{,}8 = 275{,}999 \text{ l/h}$$

2.1.c. Potreba vody pre komerčnú vybavenosť/ osveta , služby, telovýchova, verejne ubytovanie a stravovanie , služby /: m3/deň

Výpočet potreby vody je prevedený podľa Úpravy vyhlášky č.684/2006 čiastka 261 MP SR z r. 2006 :
Priemerná potreba vody na pracovníka správy, služieb, kultúry, služieb / prevádzky bez znečistenia / činí 60 l/deň,so znečistením 80l/deň/prac. na ubytovanie – lôžko 150l/os/deň, na cvičenca- športovca 60l/deň ,v stravovaní cca 300 l/zam./deň, kultúrnych zariadeniach 5 l/os/deň pri využívaní 1x týždenne
Priemerná denná potreba vody
Qd = 9,739 m3/deň = 0,1127 l/s.
maximálna potreba vody pre občiansku vybavenosť:
Qd max = 9,739 . 2 = 19,478 m3/deň = 0,225 l/s
hodinová maximálna potreba vody

$$Q_{hod.max.} = \frac{9\,739}{24} \cdot 2 \cdot 1{,}8 = 1\,460{,}84 \text{ l/h}$$

2.1.d. Potreba vody pre výrobu a technickú vybavenosť: m3/deň

Priemerná denná potreba vody
Qd = 3,6 m3/deň = 0,04166 l/s.
maximálna potreba vody:
Qdmax = 3,6 . 2 = 7,2 m3/deň = 0,0833 l/s

hodinová maximálna potreba vody

$$Q_{hod.max.} = \frac{3\,600}{24} \cdot 2 \cdot 1{,}8 = 540{,}0 \text{ l/h}$$

DENNÁ POTREBA VODY SPOLU VÝHĽAD:

Spolu denná výpočtová potreba vody pre :	**Priemerná potreba vody(m^3/deň)**	**Maximálna potreba vody (m^3/deň)**
Obyvateľstvo	117,015 m^3/deň = 1,354 l/s	234,03 m^3/deň = 2,708 l/s
Sociálna vybavenosť	1,84 m3/deň = 0,02129 l/s	3,68 m3/deň = 0,04259 l/s
Komerčná vybavenosť	9,739 m3/deň = 0,1127 l/s	19,478 m3/deň = 0,225 l/s
Výroba, priemysel a technickú vybavenosť	3,6 m3/deň = 0,04166 l/s	7,2 m3/deň = 0,0833 l/s
Potreba vody -výhľad obce	**132,194 m^3/deň = 1,53 l/s**	**264,388 m^3/deň = 3,06 l/s**

3. Vodné zdroje

Vodojem ,ktorý zásobuje verejný vodovod obce je zásobovaný zo skupinového vodovodu Svätý Kríž.
Vodovod obce je napojený z vodojemu s objemom 250 m^3 .
Z vodovodu obce je napojené aj rekreačné územie Dechtáre a výhybňa Palúdza. Pohostinstvo Dechtáre okrem zdroja pitnej vody ešte aj zdroj úžitkovej vody – vlastnú studňu.

4. Akumulácia vody

Vodovod obce je napojený z vodojemu s objemom 250m^3 . Max. hladina vo vodojeme je na kóte 621,1, m.n.m, kóta min. hladiny vodojemu je 617,8 m.n.m.
Prívodne potrubie do vodojemu PVC tl. DN 100 požaduje správca preložiť. Z vodovodu obce je napojené aj rekreačné územie Dechtáre a výhybňa Palúdza. Rekreačná oblasť Dechtáre majú z prívodu akumuláciu vody vo svojom vodojeme s objemom 100m^3.

5. Vodovodná sieť

Prívodne potrubie do vodojemu PVC tlakových DN 100, požaduje správca preložiť z dôvodu poruchovosti v zosuvnom teréne.
Vodovod v obci má dĺžku 5 km , počet odberných miest – 100 ks.
Existujúci vodovod je gravitačný . Zväčša je vodovod zokruhovaný a je vybudovaný z PVC tlakových rúr o DN 110 .
Vodovod je v správe Liptovskej vodárenskej spoločnosti a.s. Liptovský Mikuláš .

5.1.Navrvované riešenie vodovodu

5.1.a Navrhované riešenie akumulácie vody

STN 73 66 50 a aj Úpravy vyhlášky č.684/2006 čiastka 261 MP SR z r. 2006 doporučuje, aby bola zabezpečená akumulácia vo výške 60 - 100 % z dennej potreby vody.

Posúdenie vodojemu :

DENNÁ POTREBA VODY SPOLU VÝHĽAD:

Spolu denná výpočtová potreba vody pre :	Priemerná potreba vody(m^3/deň)	Maximálna potreba vody (m^3/deň)
Obyvateľstvo	117,015 m^3/deň = 1,354 l/s	234,03 m^3/deň = 2,708 l/s
Sociálna vybavenosť	1,84 m3/deň = 0,02129 l/s	3,68 m3/deň = 0,04259 l/s
Komerčná vybavenosť	9,739 m3/deň = 0,1127 l/s	19,478 m3/deň = 0,225 l/s
Výroba, priemysel a technickú vybavenosť	3,6 m3/deň = 0,04166 l/s	7,2 m3/deň = 0,0833 l/s
Potreba vody -výhľad obce	**132,194 m^3/deň = 1,53 l/s**	**264,388 m^3/deň = 3,06 l/s**

Uvedené potreby vody neprekračujú min. požadovanú potrebu súčasnej akumulácie 60% , preto netreba zvýšenie akumulácie .

5.1.b Navrhované riešenie vodovodnej siete :

Do navrhovaných lokalít sa vybuduje vodovod a to :rozšírením existujúcej vodovodnej siete .

Vodovod bude prevedený z tlakových rúr plastových HDPE DN 100. V lokalitách ,kde sa dá verejný vodovod po miestnych komunikáciách zokruhovať navrhujeme tento vodovod zokruhovať v ostatnej zástavbe bude vodovod vetvový.

Vodovod bude zároveň spĺňať požiadavku na hasenie vodou podľa vyhlášky 699/ 2004 s osadením hydrantov DN 100 na potrubí , ktoré budú osadené aj na konci vetiev a budú slúžiť aj ako kalník alebo vzdušník.

Na potrubiach vetiev budú osadené v mieste napojenia napojeniach posúvače so zemnými súpravami - pre uzatvorenie jednotlivých vetiev pri poruchách a údržbe.

6. Kanalizácia

Kanalizácia splašková

V súčasnosti je v obci dobudovaná verejná kanalizácia s odvádzaním splaškových vôd do ČOV obce Galovany umiestnenej pri ceste smerom ku Galovianskej zátoke.

Kapacita ČOV je 300 EO. Kanalizácia v obci a ČOV je v správe obce.

Rekreačná oblasť Dechtáre má vybudovanú splaškovú kanalizáciu so svoju ČOV.

Kanalizácia v obci a ČOV je v správe obce.

Kanalizácia dažďová

Dažďové vody sú odvádzané do dažďovej kanalizácie do vodného toku Palúdžanka.

6.1 Návrh splaškovej kanalizácie :

V ÚP navrhujeme vybudovanie novej splaškovej kanalizácie do navrhovaných regulovaných priestorov.

Kanalizácia bude napojená na existujúcu kanalizáciu .Na kanalizačnom potrubí sa vybudujú kanalizačné prefabrikované sútokové šachty.

Verejná splašková kanalizácia bude prevedená z rúr kanalizačných PVC-U, poprípade Maincor Ultra Rib, Pipelife Pragma +ID DN 300. Aj v rekreačnej oblasti Dechtáre bude rozšírenie kanalizácie , ktorá sa napojí na vybudovanú kanalizáciu a bude nutne posúdenie súkromnej ČOV .

6.2. Návrh dažďovej kanalizácie :

Daž. vody z komunikácií z novo navrhovanej zástavby sa odvedú dažďovou kanalizáciou / s prečistením – zbavené ropných látok ,poprípade so zadržiavaním zvýšeného prítoku – spomaľovanie odtoku v retenčných nádržiach / do potoka cez výustné objekty . V niektorých RP budú dažďové vody odvádzané do existujúcej dažďovej kanalizácie.

Dažďová kanalizácia bude prevedená z rúr kanalizačných PVC-U, poprípade Maincor Ultra Rib, Pipelife Pragma +ID DN 200 a 300.

Dažďové vody zo striech navrhovanej zástavby budú podľa možností zachytávané do vsakovacích blokov.

7. Výpočet množstva a znečistenia pre ČOV

DENNE MNOŽSTVÁ SPLAŠKOVÝCH VÔD SPOLU VÝHĽAD:

Spolu denné výpočtove množstvo splaškových vôd vody pre:	Priemerné množstvo splaškových vôd(m^3/deň)	Maximálne množstvo splaškových vôd (m^3/deň)
Obyvateľstvo	117,015 m^3/deň = 1,354 l/s	234,03 m^3/deň = 2,708 l/s
Sociálna vybavenosť	1,84 m3/deň = 0,02129 l/s	3,68 m3/deň = 0,04259 l/s
Komerčná vybavenosť	9,739 m3/deň = 0,1127 l/s	19,478 m3/deň = 0,225 l/s
Výroba, priemysel a technickú vybavenosť	3,6 m3/deň = 0,04166 l/s	7,2 m3/deň = 0,0833 l/s
Množstvo splaškových vôd -výhľad obce	**132,194 m^3/deň = 1,53 l/s**	**264,388 m^3/deň = 3,06 l/s**

EO - podľa návrhu splaškových vôd = 1 823

Prísun znečistenia na ČOV po dobudovaní kanalizácie obce aj pre navrhované lokality:

Denný prísun znečistenia BSK_5 – 109,380 kg/deň
Denný prísun znečistenia RL – 227,875 kg/deň
Denný prísun znečistenia NL – 100,265 kg/deň
Denný prísun znečistenia $CHSK_{CR}$ – 218,760 kg/deň
S týmto množstvom splaškových vôd a prísunom znečistenia je potrebné počítať na prítoku do ČOV z obce po dobudovaní .

8. Návrh protipovodňovej ochrany a odtokových pomerov

Pri výstavbe bude dodržiavané ochranné pásmo významného vodného toku Palúdžanka 10m od brehovej čiary a vodnej nádrže Liptovská Mara kde kóta je 566,34 m.n.m čo je mimoriadne prípustná katastrofická hladina vodnej nádrže.
Pri zausťovaní dažďových vôd do potokov bude prečistenie vôd – zbavené ropných látok ,poprípade so zadržiavaním zvýšeného prítoku – spomaľovanie odtoku v retenčných nádržiach .
V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami. Objekty v rozvojových lokalitách, ktoré sú situované v blízkosti vodných tokov, navrhované ako súvislá zástavba, priemyselné a poľnohospodárske areály žiadame umiestniť nad hladinu Q_{10}o - ročnej veľkej vody, navrhované objekty v oblastiach s rozptýlenou bytovou a priemyselnou zástavbou, súvislou chatovou zástavbou umiestniť nad hladinu Q_{50}-ročnej veľkej vody.
Potenciálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových lokalít si musí žiadateľ investor zabezpečiť na vlastné náklady, vrátane príslušnej projektovej dokumentácie. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov
Rešpektovať zákon o vodách č.364/2004 Z.z., zákon č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 73 6822, STN 75 2102 atď.., Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z. a NV SR č.269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.
Na navrhovaných lokalitách v ďalších stupňoch PD riešiť technické opatrenia na zadržanie zrážkových vôd so spevnených plôch minimálne na úrovni zodpovedajúcej prirodzenej retencii jestvujúceho prostredia (retencia dažďovej vody, retenčné nádrže, infiltrácia dažďových vôd a pod.).
Stavby na území s trvalo zvýšenou hladinou podzemných vôd osádzať s úrovňou suterénu min 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov
Akúkoľvek investorskú činnosť, ako i výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma, žiadame odsúhlasiť so správcom vodného toku.

A.2.12.3. Energetika

ZÁSOBOVANIE EL. ENERGIOU

Súčasny stav

1.1. Vedenie VN

Obec Galovany je napojená na el. energiu vzdušnou VN linkou, ktorá prechádza východným okrajom obce. Napojená je z elektrickej 22 kV z rozvodnej stanice.
Východo-západným smerom katastra obce prechádzajú 3 VVN linky. Nadzemné elektrické 220 kV vedenie V273 Sučany - Lemešany, 400 kV vedenie V045 Čierny Váh – Liptovská Mara a V407 Liptovská Mara – Spišská Nová Ves
V katastrálnom území obce sú 4 existujúcich trafostaníc (TS). Všetky sú napojené zo vzdušnej VN linky ako koncové TS.
Zoznam 22 kV/0, 4 kV transformačných staníc:
TS 1 - Družstvo
TS 2 - Stred
TS 3 - Križovatka
TS 4 - Salaš Dechtáre

1.2. Vedenie NN

Exist. NN rozvody obce, napojený z uvedených TS, sú prevážne vzdušné a závesnými káblami. Domové prípojky sú prevažne vzdušným vedením, čiastočne závesnými káblami, resp. káblovým zvodom.

1.3. Vonkajšie osvetlenie

Po stožiaroch NN vedenia sú prevedené aj rozvody vonkajšieho obecného osvetlenia, napojeného z rozvádzačov RVO pri trafostaniciach.

Zhodnotenie súčasného stavu

Súčasne rozvody postačujú len pre terašiu zástavbu. Pre plánovanú výstavbu je potrebné vybudovať nové VN a NN kabelové rozvody a príslušné TS.

Návrh zásobovania el. energiou

Projektové podklady

situácia
požiadavky autora

2.2. Spoločné elektrotechnické údaje

Rozvodná sústava NN : 3 PEN ~ 50 Hz, 230/400 V / TN-C
VN : 3 ~ 50 Hz, 22 kV / IT
Ochrana pred zásahom el. prúdom:

Ochrana pred zásahom elektr. prúdom bude podľa STN 33-2000-4-41.
Stupeň dôležitosti dodávky el. energie : č.3 v zmysle STN 34 1610.
Dodávku el. energie nie je potrebné zaisťovať zvláštnymi opatreniami
a môžu byť pripojené na jediný zdroj (prívod).

Energetická bilancia:

Pre výpočet nárastu odberu el. energie je počítané s nasledovnými hodnotami pre elektrifikáciu stupňa “B” a "C".

rodinný dom (RD), počítané s 50% el. vykurovaním	12 kW
rekreačný dom	8 kW
obchodná vybavenosť a služby s 50% el. vykurovaním podľa plošnej výmery -	90 W/m^2
	4 kW/ lôžko
Výrobne územie, zastavané 30% plochy	120 W/m^2

Počet domov a bytov navrhovaných regulovaných priestoroch
súvislosť s počtom obyvateľov - E-3,0 N-3,5 obyv./1 byt (ÚPN-O Galovany

	Návrh			Spolu		
P.č.	Domy	Ostat.	Byty	Príkon Pi (kW)		Príkon Pp (kW)
OBYTNÉ ÚZEMIE (OU)						
OU.01	12	0	12	144	0,6	86
OU.02	30	0	30	440	0,5	220
OU.03	31	0	31	372	0,5	186
OU.04	9	0	14	179	0,6	107
OU.05	7	0	7	84	0,6	50
OU.06	4	0	4	48	0,7	34
OU.07	1	0	1	12	1,0	12
OU.08	0	0	0	0	0,0	0
OU.09	0	0	0	0	0,0	0
OU.10	11	0	11	132	0,6	79
OU.11	0	0	0	0	0,0	0
OU.12	0	0	0	0	0,0	0
OU.13	24	12	12	240	0,5	120
VÝROBNE ÚZEMIE (VU)						
VU.01	1	1	0	150	0,8	120
VU.02	0	0	0	0	0,0	0
REKREAČNÉ ÚZEMIE (RU)						
RU.01	0	0	0	0	0,0	0
RU.02	~~1~~	~~1~~	~~0~~	~~8~~	~~0,8~~	~~6~~ výhľad
RU.03	1	1	0	8	0,8	6
RU.04	0	0	0	0	0,0	0
SPOLU	132	15	122	1817		1028

Súčasný príkon novej výstavby $P_p = P_i \times b = 1028 \times 0,8 = 822$ kW

Zdroje el. energie a VN vedenie

Plánovaná výstavba je rozdelená do blokov, pre ktoré je potrebné vybudovať nové VN a NN kabelové rozvody a príslušné TS. Na nahrhovaný stav zástavby navrhujem vybudovať 2 nové TS a existujúce rekonštruovať podľa potrieb výstavby, čím bude v riešenom území celkovo 6 transformátorových staníc. Napojené budú novým káblovým prívodom intravilánom obce.

Prehľad navrhovaných transformátorových staníc (TS)

názov	blok	typ
TS 5	lokalita „OU 03“	kiosková
TS 6	lokalita „OU 10“	kiosková
TS 7	lokalita „RU 03“	kiosková

Ochranné pásma

Pre jednotlivé vzdušné VN a VVN vedenie v zmysle Zákona č. 656/2004 Z.z. - §36 je nasledovný rozsah ochranných pásiem vzdušného vedenia:

- VVN 400 kV – 25 m od krajného vodiča na každú stranu,
- VVN do 110 kV – 20 m od krajného vodiča na každú stranu vedenia
- VN do 35 kV – 10 m od krajného vodiča na každú stranu vedenia

Pre izolované vonkajšie VN 22 kV vedenie je určené ochranné pásmo 2 m na každú stranu vedenia. VN kábel uložený v zemi má ochranné pásmo 1m na každú stranu vedenia.
V ochrannom pásme vonkajšieho el. vedenia a pod vedením je zakázane:
a) zriaďovať stavby a konštrukcie,
b) pestovať porasty s výškou presahujúcou 3m, vo vzdialenosti
presahujúcej 5m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno porasty pestovať do takej výšky, aby pri páde sa nemohli dotknúť el. vedenia.
c) uskladňovať ľahko horľavé a výbušne látky,
d)vykonávať iné činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť el. vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky,
V ochrannom pásme podzemného vedenia a nad týmto vedením je zakázane:
a) zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzanie trvalého porastu a jazdiť osobitne ťažkými mechanizmami,
b)vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa el. vedenia zemné práce a činnosti, ktoré by mohli ohroziť el. vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť jeho prevádzky, prípadneby podstatne sťažili prístup k nemu,

2.5. Sekundárna NN sieť

Objekty budú na el. energiu pripájané zo sekundárnej kabelovej NN siete. Tie budú umiestnené v chodníkoch a zelených pásoch jednotlivých nových ulíc, v súbehu s ďalšími inžinierskými sieťami. V zástavbe RD budú situované po jednej strane cesty, so spoločným prívodom pre 2 RD.
Sekundárna NN sieť bude kablová, mrežová, napájaná z uvedených TS. Tým sa dosiahne prepojenie napájacích distribučných TS, dosiahne sa vylepšenie parametrov existujúcej NN siete a napájanie z viacerých strán.
Ochranné pásma
Vonkajšie vzdušné vedenie NN sa nechráni ochrannými pásmami. Ochranné pásmo zemných kábelových nn vedení v zmysle Zákona č. 656/2004 Z.z. je stanovené 1 m na každú stranu vedenia.

2.6. Vonkajšie osvetlenie

Nové komunikácie bude osvetľovaná sústavou vonkajšieho osvetlenia, napojeného zo samostatných rozvádzačov RVO pri distribučných TS, prepojených s regulačným systémom obce. Stožiarové svietidlá budú osadené energeticky úspornými výbojkami. Rozvody budú v trase kabelových NN rozvodov.

NAPOJENIE NA TELEKOMUNIKAČNÉ A INFORMAČNÉ SIETE

1.Súčasný stav

1.1.Telekomunikačné zariadenia

Obec Galovany je pripojená na telef. ústredňu UTO Liptovský Mikuláš cez MTO v Svätom Kríži. Prívodný kábel je vedený popri št. ceste č. I/18, kde je rozvedený s prechodom na vzdušné vedenia. Vlastný rozvod po obci je realizovaný vzdušným vedením a závesnými káblami. Kapacita je v súčasnosti postačujúca.
Riešené územie je pokryté signálom mobilných operátorov (ORANGE, T – mobile, O2).
Príjem TV signálu je zabezpečený televíznym vysielačom Liptovská Mara a Liptovský Mikuláš. Káblová televízia nie je k dispozícii.
V obci je 5,3 % domácností pripojených na internet, vrátane obecného úradu (rok 2006). Verejné pripojenie k dispozícii nie je.
Miestny rozhlas je v obci v dĺžke 1800m. Rozvod je realizovaný vonkajším vedením, pripojeným z budovy obecného úradu.

2.Navrhované vonkajšie oznamovacie rozvody

V trasách NN káblových rozvodov budú položené nové metalické (optické) káble miestnej telekomunikačnej a dátovej siete podľa poskytovateľa tejto služby. V trase VO budú uložené aj káble ozvučenia obecným rozhlasom. Rozvody budú smerované do centa obce, kde je Obecný úrad s rozhlasovou ústredňou.

A.2.12.4. Plyn

Obec nie je plynofikovaná.

A.2.12.5. Teplo

Obec Galovany nemá centrálne kotolne a rozvody tepla.

A.2.13. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie, prípadne hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Koncepcia starostlivosti o životné prostredie vychádza z uplatnenia zákona o ochrane prírody a krajiny (č. 543/2002 Z.z.) a iných záväzných dokumentov ochrany prírody a životného prostredia. Jedná sa hlavne o vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability, ktoré je verejným záujmom a o zabezpečenie priaznivého stavu biotopov európskych chránených území. Priaznivým stavom je stav, keď predmet ochrany je v súlade s cieľmi ochrany určenými v dokumentácii ochrany prírody a krajiny pre dané územie.

A. 2.13.1. Stav životného prostredia v regióne.
Región Liptova bol v minulosti známy viacerými väčšími priemyselnými podnikmi s významnou produkciou emisií. Výrazne sa oproti minulosti znížila produkcia plynných aj tekutých polutantov. Stav v regióne je vcelku ustálený vyskytuje sa tu priemysel drevospracujúci, elektrotechnický, potravinársky, strojársky, nábytkársky. Vykurovacia základňa je kombinovaná – plynová, elektrická aj tuhé palivá. Väčšie čistiarne odpadových vôd pracujú v Liptovskom Mikuláši – na ktorú sa postupne napájajú aj iné obce. V hospodárení s odpadmi sa prešlo prevažne na systém regionálnych skládok.

Z celoslovenského hľadiska patrí riešené územie z pohľadu priemernej ročnej koncentrácie hlavných polutantov k stredne zasiahnutým (NO_2 15-20µgm^{-3}, SO_2 10-15µgm^{-3}), priemerná ročná depozícia dusíka z domácich a zahraničných zdrojov je medzi 600-700 mg N.m^{-2}, depozícia síry je 2000-2500 mg S.m^{-2}. Podzemné vody z hľadiska agresivity môžu patriť k slabo, stredne a j silne agresívnym. Riziko ohrozenia zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami je pomerne nízke. Koncentrácia ekvivalentného uránu v území je na stredných hodnotách 2 – 3 ppm. Celková prírodná rádioaktivita je priemerná – od cca 10 do 14 ur, prognóza radónového rizika je nízka. Stupeň znečistenia riečnych sedimentov patrí k nízkym z hľadiska Slovenska (okolo 0,5-1,0 Cd). Seizmické ohrozenie je na stredných hodnotách (0,80-0,99 ms^{-2} špičkového zrýchlenia).
Náchylnosť územia na zosuvy je stredná, oblasť je stredne ohrozená vodnou eróziou a potenciálna ohrozenosť pôd v rámci riešeného územia je slabá. Zdravotný stav lesov je v rámci slabo poškodených. Riziko kontaminácie rastlinnej produkcie ťažkými kovmi je pomerne vysoké.

Región Liptova bol v minulosti známy viacerými väčšími priemyselnými podnikmi s významnou produkciou emisií. Výrazne sa oproti minulosti znížila produkcia plynných aj tekutých polutantov. Stav v regióne je vcelku ustálený vyskytuje sa tu priemysel drevospracujúci, elektrotechnický, potravinársky, strojársky, nábytkársky. Vykurovacia základňa je kombinovaná – plynová, elektrická aj tuhé palivá. Väčšie čistiarne odpadových vôd pracujú v Liptovskom Mikuláši – na ktorú sa postupne napájajú aj iné obce. V hospodárení s odpadmi sa prešlo prevažne na systém regionálnych skládok.

A.2.13.2. Zásady funkčného, hlavne hospodárskeho a rekreačného využívania územia vo vzťahu k ekologickej únosnosti územia (Súčasná krajinná štruktúra - SKŠ)

Zásady funkčného využívania územia vyplývajú z funkčného členenia záujmového územia na relatívne homogénne plochy. Na uvedených plochách bude platiť rovnaký súbor podmienok funkčného využívania. Súbor funkcií, ktoré plôšky plnia je daný jednak historickým využívaním a jednak požiadavkami uplatnenými v rámci časového horizontu spracovávaného územného plánu.

Existujúce činnosti a využívanie plôch v rámci katastra sú kvôli jednoduchosti zobrazenia na mape delené na základe súčasnej a v niektorých prípadov navrhovanej štruktúry krajiny do nasledovných oblastí:
OP-01: nelesná drevinová vegetácia (NDV) a trvalé trávne porasty, ochranné pásmo NAPANT, interakčný prvok, genofondové lokality
OP-02: nelesná drevinová vegetácia (NDV) a trvalé trávne porasty, ochranné pásmo NAPANT, interakčný prvok
OP-03: orná pôda veľkoplošná, územie ochranného pásma NAPANT
OP-04: orná pôda veľkoplošná
OP-05: orná pôda maloplošná
OP-06: trvalé trávne porasty, interakčný prvok
OP-07: nelesná drevinová vegetácia (NDV do 50%) a trvalé trávne porasty, interakčný prvok
OP-08: nelesná drevinová vegetácia (NDV) nepôvodná medzi železnicou a diaľnicou
OP-09: nelesná drevinová vegetácia (NDV) pôvodná, interakčný prvok
OP-10: ochranné lesy okolo Liptovskej Mary
OP-12: koridory vodných tokov, interakčné prvky
OP-11: lesy hospodárske
OP-13: koridor vodného toku – miestny biokoridor Palúdžanka s prítokmi
OP-14: mokraďné a podmáčané lokality, interakčné prvky, genofondové lokality
OP-15: Paludžanská zátoka, miestny biokoridor
OP-16: biocentrum nadregionálneho významu – Liptovská Mara
OP-17: fotovoltická elektráreň a orná pôda veľkoplošná
OP-18: návrh železnice, orná pôda veľkoplošná, ochranný les

Prehľad kombinácií funkcií plôch v rámci katastra udáva nasledovná tabuľka.

	OP NP	USES	USES	USES	USES	LES	LES	NDVp	NDVn	TTP	TTP	OrPv	OrPm	VT	MO	VP	ME	TV	poznámka
	OP NAPANT	NR BC Liptovská Mara	M BK Palúdžanka	genofondové lokality	interakčný prvok	ochranný les	hospodársky les	NDV pôvodné	NDV nepôvodné	NDV+TTP	TTP	orná pôda veľkoplošná	orná pôda maloplošná	vodné toky + brehové porasty	mokrade a podmáčané	vodná plocha	meliorácie	technická vybavenosť	
OP.01	+			+	+			+			+								OP NAPANT, IP, genofond, NDV, TTP
OP.02	+									+	+								OP NAPANT, NDV, TTP
OP.03	+											+					+-		OP NAPANT, orná pôda, +- meliorácie
OP.04												+					+-		orná pôda veľkoplošná +- meliorácie
OP.05													+						orná pôda maloplošná
OP.06					+						+								IP, lúky a pasienky
OP.07					+					+									IP, lúky a pasienky, NDV (do cca 50%)
OP.08									+										NDV medzi železnicou a diaľnicou - nepôvodné
OP.09					+			+											IP, NDV pôvodné (trnka, lieska)
OP.10					+	+													OL okolo Mary (nepôvodné)
OP.11					+		+												IP, HL
OP.12					+									+					IP, vodné toky, brehové porasty
OP.13			+											+					BKm, vodný tok Palúdžanka, brehové porasty
OP.14				+	+										+				IP, genofond, mokrade
OP.15			+													+			BKm, vodná plocha - Paludžanská zátoka
OP.16		+														+			BcNr, Liptovská Mara
OP.17												+						S, N	fotovoltická elektráreň (stav, návrh), orná pôda
OP.18						+						+						N	železnica - návrh

A.2.13.3. Návrh opatrení na elimináciu alebo obmedzenie stresových prvkov v krajine

Stresové javy v riešenom území sú v zmysle krajinnoekologického chápania viacerých druhov. K prírodným patria erózno-denudačné javy, ktoré sú tu podporené veľkou energiou reliéfu. Čiastočne k stabilizácii prispieva aj sprievodná krovitá a stromová zeleň v krajine.

Zo sekundárnych stresových javov je v súčasnosti najvýznamnejším silný vplyv dopravných koridorov deliacich riešené územie na dve časti. Frekventované koridory pôsobia hlukom, vibráciami a exhalátmi. Osídlenie je našťastie pomerne dobre situované a prirodzene do značnej miery chránené voči hluku.

K tzv. stresovým javom patria aj neregulované formy vysýpania odpadov v rámci katastra, no najmä v blízkosti Liptovskej Mary alebo priamo do vodných tokov. Okrem postihov, ktoré za takéto počínanie možno uložiť je potrebné rozvinúť aj systém environmentálnej výchovy na zdôraznenie súvislostí čistoty prírody, estetického vnímania krajiny a aj dopadu na ekonomické ukazovatele cez turistiku a agroturistiku.

Ekologické problémy v katastri s návrhom ich riešenia je možno vyjadriť v nasledovnej tabuľke:

Problém / konflikt záujmov	Návrh riešenia
rekreačné využitie brehov Liptovskej Mary a blízkosť cestných a železničných koridorov (diaľnica, železnica)	Cestné a železničné koridory možno čiastočne odrušiť líniami zapojenej vysokej a strednej vegegácie, v krajnom prípade vybudovaním protihlukových bariér, súčasne to upraví aj lokálnu scenériu krajiny
rekreačné využitie brehov Liptovskej Mary a znečisťovanie brehov rybármi	Fyzicky realizovať kontroly všetkých zodpovedných – lesná stráž, rybárska stráž, stráž ochrany prírody s uplatnením sankcií pri nájdení odpadov pri kempujúcich rybároch
Výsypy odpadov do korýt vodných tokov	Zvýšiť osvetu obyvateľstva s dôrazom na možné vplyvy na iných ľudí a ďalšie generácie
Potenciálny záber pôdy na genofondových lokalitách rastlín	Vynechať genofondové plochy z návrhu záberu plôch na výstavbu aj z dôvodu nevhodnosti na bývanie najmä kvôli podmáčaným pôdam a výskytu geopatogénnych zón.

A.2.14. Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území znehodnotené ťažbou.

V riešenom území sa nenachádza chránené ložiskové územia ani prieskumné územia pre ťažbu nerastných surovín.

A.2.15. Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu,

Východiskový stav

Ochrana prírody

- územná ochrana prírody

V riešenom území sa nenachádza žiadne chránené územie podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. okrem ochranného pásma NAPANT, kde platí druhý stupeň ochrany a na zvyšku územia platí prvý stupeň ochrany prírody a krajiny. Takisto sa tu nenachádzajú žiadne územia európskeho významu.

-chránené druhy (druhová ochrana)

Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach katastra – z tohto hľadiska najvýznamnejšie lokality pre ich výskyt sú priestory biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov – napr. mokraďné lokality, brehové porasty a nivy potokov, nelesná drevinová vegetácia s prechodmi do lesa a trávnych porastov. Zo živočíchov možno pripomenúť, že je chránená väčšina druhov vtákov, obojživelníkov, plazov. Takisto aj vzácne cicavce, hmyz a iné skupiny fauny.

-ochrana genofondových zdrojov

Za genofondové plochy sa považujú plochy biotopov s genofondovo významnými druhmi. Na území katastra sem patria z najvýznamnejších: trsťové spoločenstvá (Phragmition communis), fragmenty horských jelšových lesov (zv. Alno-Ulmion, as. Alnetum incanae) a streidavo vlhké jednokosné lúky (Juncion effusi). Spoločenstvá sa nachádzajú aj v blízkosti obce.

-ochrana drevín

V rámci katastra sa nenachádzajú chránené stromy v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny. Platí tu ale všeobecná ochrana drevín rastúcich mimo les dosahujúcich potrebné parametre, ktorá vyplýva takisto z uvedeného zákona.

-ochrana upravených skládok

V katastrálnom území obce Galovany(ďalej len „predmetné územie") sú evidované dve upravené/odvezené skládky tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo odporúča uvedené skládky odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii.

-ochrana územia pred zosuvmi

V predmetnom území sú evidované zosuvné územia tak, ako sú zobrazené v ÚPN. Ministerstvo žiada evidované zosuvné územia vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii.

Z prvkov územného systému ekologickej stability sú tu nasledovné:

Biocentrum nadregionálneho významu Liptovská Mara má vysokú ekologickú stabilitu. Vyskytuje sa tu viacero druhov rýb ako je pstruh jazerný, mrena, jalec, čerebľa, belica, podustva, šťuka, pstruh dúhový, sivoň, kapor, lieň, zubáč. Avifauna je takisto bohatá a tvorí ju niekoľko desiatok druhov s dominujúcou kačicou divou, lyskou čiernou a čajkou smejivou.

Miestny biokoridor je tok Paludžanky s priľahlými brehovými porastami a biotopmi, ktorá ústi do Galovianskej zátoky oddelenej od Liptovskej Mary diaľnicou a železnicou.

Interakčné prvky v katastri sú tvorené z prvkov nelesnej drevinovej vegetácie, lúk a pasienkov, sprievodných vodných biotopov a na biotopoch s prirodzenejším druhovým zložením .

Významné krajinné štruktúry

Charakteristickým krajinárskym fenoménom katastra obce Galovany je jeho umiestnenie v Liptovskej kotline s pahorkatinovým charakterom a plocha vodnej nádrže Liptovská Mara. Negatívom sa javia súvislé veľkoplošné lány ornej pôdy, žiadajúce si rozumné rozčlenenie. Krajinu samozrejme dotvárajú prvky druhotnej štruktúry ako typ osídlenia, typ obhospodarovania apod.

Ekologicky významné segmenty
Ekologicky najvýznamnejšie lokality katastra sú zachytené v rámci kategórií ochrany prírody ale najmä prvkov ÚSES – územného systému ekologickej stability všetkých stupňov.
Estetické vnímanie krajiny
Možno charakterizovať ako pôsobenie usporiadania prírodnej scenérie na určitom území z hľadiska estetického vnímania (podľa Forman, Godron: Krajinná ekologie). Veľkosť takéhoto priestoru je v zásade veľmi rôznorodá. Ak vychádzame z praktického postoja, musíme zobrať do úvahy jednak základnú konfiguráciu terénu, z ktorej vyplýva viditeľnosť určitého územia a na druhej strane rôznorodosť a atraktívnosť takto videnej krajiny. Estetika, hoci je v konečnom dôsledku subjektívna, má samozrejme svoje vlastné kritériá podľa ktorých sa dá rámcovo vyjadriť kvalita daného objektu t.j. v našom prípade krajiny.
Krajinu v priestore katastra Galovany možno charakterizovať ako esteticky priemerne atraktívnu. Významné prvky sú Liptovská Mara aj samotná pahorkatinová krajina, patrí sem aj typ vidieckeho osídlenia a miestami aj spôsob obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy – úzkopásmové polia. V priestore katastra sa dajú nájsť atraktívne pohľady na krajinu, ktoré však dotvárajú okolité pohoria.

A.2.16. Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy na stavebné a iné zámery

Návrh ÚPN obce Galovany – Zábery poľnohospodárskej pôdy na stavebné a iné zábery - je spracovaná v textovej, tabuľkovej a výkresovej časti v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o intergrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a Spoločných metodických usmernení pre spracovanie záberov poľnohospodárskej pôdy na stavebné a iné nepoľnohospodárske účely.
Základné východiskové podklady:
- komplexný urbanistický návrh
- BPEJ, prevzaté z Pozemkového úradu v Liptovskom Mikuláši
- hranice zastavaného územia k 1.1.1990
- mapový podklad v M 1:5000, 1:2000
- súpis parciel a užívateľov
- údaje Katastrálneho úradu v Liptovskom Mikuláši
- Zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy č. 220/2004 Z.z.
- Zákon č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevenciia kontrole znečisťovania životného prostredia.

2.16.1. Zdôvodnenie navrhovaného urbanistického riešenia
V rámci ÚPN obce Galovany okrem využitia voľných plôch v súčasnosti zastavanom území obce, uvažuje sa o riešení rozvoja obce aj mimo zastavané území.
Potrebný záber pre rozšírenie plôch pre individuálnu bytovú výstavbu, občiansku vybavenosť, výrobné plochy, plochy pre rekreáciu a rozšírenie ostatných plôch vyplýva z predpokladaného demografického rozvoja, ktorý bude súvisieť s rozvojom obce, rozvojom rekreácie, cestovného ruchu, agroturistiky a ekologicky nezávadnej výroby v Galovanoch a jej okolí.
Využitie poľnohospodárskej pôdy bude do značnej miery podmienené vlastníkmi pôdy a solventnosťou občanov.

2.16.2. Zhodnotenie prírodných podmienok
Geomorfologické členenie, tvar a reliéf územia.
Severná časť územia katastra Galovian (Liptovská Mara a pás územia priliehajúci k nej z južnej strany) patrí podľa Mazúra a Lukniša (1986) do geomorfolického celku Podtatranskej kotliny, podcelku Liptovskej kotliny a časti Liptovské nivy. Južná časť územia patrí do častí Galovianske háje. Celkovo sú súčasťou Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty.
Z morfoštruktúrneho hľadiska sa v severnej kotlinovej časti jedná o negatívnu morfoštruktúru vodnej plochy reprezentujúcu priekopovú prepadlinu a kotlinovú depresiu, z typologického hľadiska vrásovo-blokovú fatransko-tatranskú morfoštruktúru. Smerom na juh sa jedná o reliéf priekopových prepadlín a morfotektonických depresií na polygenetických sedimentoch slabo spevnených až sypkých štruktúr so slabým uplatnením litológie.
Z morfoskulptúrneho hľadiska ide o reliéf akumulačno-erózny na proluviálno-fluviálnej kotlinovej pahorkatine.
Geologické a inžiniersko - geologické pomery.
Bezprostredné podložie na celom území katastra tvorí paleogén vnútorných Karpát – zlepence, pieskovce, vápence, vápnité ílovce a brekcie(flyš) hutianskeho súvrstvia.
Inžiniersko-geologické rajóny sú zastúpené nasledovne:
Rajón flyšoidných hornín (Sf) ,
Rajón deluviálnych sedimentov (D),
Rajón náplavov terasovitých stupňov (T),
Rajón údolných riečnych náplavov (F).
Pôdne pomery.
Pôdnymi typmi v katastri sú najmä hnedé pôdy a hnedé pôdy oglejené na flyšových sedimentoch, nivné pôdy, ilimerizované pôdy. Pôdne druhy sú hlinité, ílovito-hlinité, hlinito-piesočnaté, stredne až silno skeletnaté. Najúrodnejšie pôdy v katastri patria do 5. skupiny.

2.16.3. Štruktúra územia

Z údajov Štatistického úradu v Žiline, Správa katastra Liptovský Mikuláš, je štruktúra plôch v katastrálnom území obce Galovany v r. 2009 nasledovná:

Celková výmera územia obce (m²)	**12 923 730**	**100,00%**
Poľnohospodárska pôda - spolu (m²)	**6 222 417**	**48,15%**
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	4 619 932	35,75%
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0	0,00%
Poľnohospodárska pôda - vinica	0	0,00%
Poľnohospodárska pôda - záhrada	75 957	0,59%
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	0	0,00%
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	1 526 528	11,81%
Nepoľnohospodárska pôda – spolu (m²)	**6 701 313**	**51,85%**
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	479 768	3,71%
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	5 443 915	42,12%
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	447 071	3,46%
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	330 559	2,56%

Z uvedeného vyplývajú nasledovné ukazovatele:

- poľnohospodárske využitie krajiny - pomer poľnohospodárskej pôdy k celkovej výmere územia – 48,15% podľa ÚHDP je v katastri ku koncu roku 2009 622,2417 ha poľnohospodárskej pôdy, z čoho je 461,9932 ha ornej pôdy (35,75% - stupeň zornenia) z celkovej výmery k.ú. a 152, 528 ha trvalých trávnych porastov(11,81% - stupeň zatrávnenia) z celkovej výmery k.ú.

Lesnatosť - podiel lesov z celkovej výmery katastrálneho územia 479,768ha (3,71%). Zastúpenie poľnohospodárskej pôdy s prevahou ornej pôdy je značné.

2.16.4. Kvalita poľnohospodárskej pôdy

Pôdy sa vyvinuli na príslušnom podloží, ku ktorému geneticky prináležia. V riešenom území možeme nájsť v nive Váhu nivné pôdy na nekarbonátových sedimentoch, na rovinách oglejené pôdy na rozličných substrátoch, hnedé pôdy na flyšových sedimentoch a flyšových substrátoch, na svahoch hnedé pôdy nasvahoch svahových hlín a rendziny hnedé na výrazných svahoch vápencov a dolomitov.

Zo stanoviska Hydromeliorácií, š.p. Bratislava sa doplnila informácia:

Na lokalite č. 29 (RU.02), časti lokalít č. 5(OU.1, OU.2), č. 7(OU.2), č.8 (OU.2). č.9 (OU.2), č.10 (OU.3), č.11 (OU.3), č.12 (OU.3) a č.21 (OU.13), č.23 – č.27 (OU.13) je vybudované detailné odvodnenie PP drenážnym systémom nám neznámeho vlastníka, podľa situácie v M 1: 5 000.

2.16.5. Vyhodnotenie záberov plôch poľnohospodárskej pôdy, dotknutých urbanistickým riešením ÚPN-obce Galovany

Podľa § 13 zákona 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy sa pri každom obstarávaní a spracúvaní územnoplánovacej dokumentácie, projektov pozemkových úprav a iných návrhov podľa osobitných predpisov musí dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami ochrany podľa §12. Tento ukladá najmä, že poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. Ten, kto navrhne nepoľnohospodárske použitie poľnohospodárskej pôdy je povinný chrániť poľnohospodársku pôdu zaradenú podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny uvedenej v prílohe zákona č.3, a riešiť alternatívne umiestnenie stavby na poľnohospodárskej pôde za hranicou zastavaného územia obce so zreteľom na ochranu najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd a takisto vyhodnotiť dôsledky pre poľnohospodársku pôdu pre každú alternatívu.

V riešenom území sa nachádzajú pôda zaradené do 4. kvalitatívnej skupiny uvedenej v prílohe zákona č. 220/2004. V návrhu Územného plánu obce Galovany boli riešené zábery poľnohospodárskej pôdy na plánované stavebné a iné zámery Zábery PP sa nezasahujú do meliorovaných pôd.

Pre prehľadnosť zábery poľnohospodárskej pôdy sú rozčlenené na regulované priestory. V každom regulovanom priestore sa nachádza niekoľko záberov, ktoré sú zdokumentované v tabuľkovej forme.

REGULOVANÉ PRIESTORY A LOKALITY V RÁMCI ZASTAVANÉHO ÚZEMIA A V RÁMCI ROZŠÍRENIA ZASTAVANÉHO ÚZEMIA

A. OBYTNÉ ÚZEMIE (OU)

OU. 01 – Štvrte sa nachádza v juhovýchodnej časti zastavaného územia obce, medzi štátnou cestou I/18 a cestou III/018244. Plochu tvorí 5 lokalít, určených na výstavbu12 rodinných domov a Ulicu K1. Výmera záberov PP lokality je 2,1927 ha, v kultúre orná pôda. Pôda je zaradená do BPEJ č.1090362, ktorej prislúcha bonitná trieda č.8.

OU. 02 – Okálovskô sa nachádza v severovýchodnej časti zastavaného územia, južne od vzdušného koridoru VN elektrického vedenia, mimo zastavaného územia obce. Lokalita je určená na výstavbu 30 rodinných domov alebo rekreačných domov. Výmera záberov PP lokality je 0,9000 ha, v kultúre orná pôda, záhrada a TTP. Pôda je zaradená do BPEJ č. 0963212, ktorej prislúcha bonitná trieda č.7.

OU. 03 – Cigánka sa nachádza severovýchodne od zastavaného územia, nad vzdušného koridoru VN elektrického vedenia. Lokalita je určená na výstavbu 31 rodinných domov. Výmera záberov PP lokality je 0,3601 ha, v kultúre orná pôda a TTP. Pôda je zaradená do BPEJ č.0963212, 0806002, ktorej prislúcha bonitná trieda č. 7 č. 5.

OU. 04 – Sekaniny sa nachádza v strede zastavaného územia. Lokalita je určená na výstavbu 8 rodinných domov, bytový dom – 6bj a Ulicu K2. Výmera záberov lokality je 0,5260 ha, v kultúre orná pôda a TTP. Pôda nie je zaradená do BPEJ.
OU. 05 - Stred sa nachádza v strede zastavaného územia, západne západne od cesty III/018244. Lokalita je určená na výstavbu 7 rodinných domov. Výmera záberov lokality je 0,22100 ha, v kultúre orná pôda, TTP. Pôda nie je zaradená do BPEJ.
OU. 06 – Pustvô sa nachádza v strede zastavaného územia, juhovýchodne od obecnéhoúradu. Lokalita je určená na výstavbu 4 rodinných domov . Výmera záberov PP lokality je 0,1200 ha, v kultúre záhrada, TTP. Pôda nie je zaradená do BPEJ .
OU. 07 - Pri obecnom úrade sa nachádza v strede zastavaného územia. Lokalita je určená na výstavbu 2 rodinných domov. Výmera záberov PP lokality je 0,0600 ha, v kultúre orná pôda. Pôda nie je zaradená do BPEJ .
OU. 10 - Vyšné lúky sa nachádza južne od zastavaného územia obce, severne od Poľnohospodárskeho dvora, západne od cesty III/058244. Lokalita je určená na výstavbu 11 rodinných domov . Výmera záberov PP lokality je 0,0300 ha, v kultúre orná pôda, záhrada a TTP. Pôda je zaradená do BPEJ č.0963212, ktorej prislúcha bonitná trieda č. 7.
OU. 13 – Betlanovo sa nachádza juhozápadne od zastavaného územia, za vodným tokom Paludžanka., mimo zastavaného územia obce. Lokalita je určená na výstavbu 24 rodinných domov alebo rekreačných domov a Ulicu K3 a chodník. Výmera záberov PP lokality je 0,9801 ha, v kultúre TTP. Pôda je zaradená do BPEJ č.0906002, 0969412 a 0982672, ktorej prislúcha bonitná trieda č.6, 7 a 9.
B. VÝROBNÉ ÚZEMIE (VU)
VU. 02 - Fotovoltaická elektráreň sa nachádza mimo zastavané územie obce, severovýchodne od zastavaného územia,severozápadne od existujúcej fotovoltaickej elektrárne. Lokalita je určená na rozšírenie plochy na výrobu energie. Výmera lokality je 1,8982 ha, v kultúre orná pôda. Pôda je zaradená do BPEJ č.0857302, ktorej prislúcha bonitná trieda č.5.
C. REKREAČNÉ ÚZEMIE (RU)
RU. 02 - Viacúčelový športový areál - vylúčený v rámci prerokovania návrhu, ostáva ako výhľad
RU. 03 - Historický cintorín Paludza sa nachádza mimo zastavaného územie obce, severne od zastavaného územia, smerom k vodnej nádrži Liptovská Mara. Lokalita je určená na výstavbu záchytného parkoviska pre rybárov a návštevníkov historického cintorína Paludza. Výmera lokality je 0,03000 ha, v kultúre orná pôda. Pôda je zaradená do BPEJ č.0865242, ktorej prislúcha bonitná trieda č.6.
Celkový záber pôdy pre navrhované aktivity je 14,1799 ha.
Výmera záberov poľnohospodárskej pôdy predstavuje 6,1875 ha.
Výmera záberov poľnohospodárskej pôdy v zastavanom území predstavuje 1,0610 ha.
Výmera záberov poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia predstavuje 5,1265 ha.
Poľnohospodárska pôda dotknutá zábermi je zaradená do 5 - 9 skupiny BPEJ podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a zmeny zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene niektorých zákonov.
Okrem zásad uvedených v horeuvedenom texte je najdôležitejšou činnosťou pri zábere poľnohospodárskej pôdy vykonanie skrývky humusového horizontu pôdy a zabezpečenie starostlivosti o pôdu.
Plocha záberov je zdokumentovaná
- **V tabuľkovej forme -** Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde navrhovaných v rámci územnoplánovacej dokumentácie - **Tabuľka J5**
- **Vo výkresovej forme -** Plocha záberov PP je zdokumentovaná vo V**ýkrese č. 7** - Výkres záberov poľnohospodárskej pôdy na stavebné a iné zámery v mierke M 1:5000

A.2.16.a. Vyhodnotenie záberov lesných pozemkov na stavebné a iné zámery

V katastrálnom území obce Galovany sa uvažuje s modernizáciou existujúcej železničnej trate, ktorá je situovaná na lesných pozemkoch (lesný pozemok osobitného určenia – ochranný les okolo vodnej nádrže Liptovská Mara).
V súčasnosti je platné rozhodnutie o umiestnení stavby vydaného Mestom Liptovský Mikuláš pod č. ÚRaSP2008/05770-TA1, zo dňa 31.12.2018 na akciu Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek Liptovský Mikuláš – Poprad Tatry, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 04.03.2009.
Podľa informácii fy REMING CONSULT, a.s. , ktorá zabezpečuje inžiniersku a projektovú činnosť pre Železnice SR, zábery lesných pozemkov sú spracované a predstavujú plochu 9 500 m2 v k.ú. Galovany.
V katastrálnom území obce Galovany sa v rámci návrhu okrem horeuvedenej modernizácie existujúcej železničnej trate neriešili nové aktivity v na lesných pozemkoch.
V zmysle § 5 ods. 1 z .č. 326/2005 Z.z. o lesoch možno využívať lesné pozemky na iné účely ako plnenie funkcií lesov len ak príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva. Obvodný lesný úrad po predchádzajúcom stanovisku dotknutých orgánov štátnej správy, rozhodne o ich dočasnom vyňatí alebo trvalom vyňatí z plnenie funkcií lesov, alebo o obmedzení využívania funkcií lesov na nich. Taktiež je potrebné rešpektovať požiadavky z hľadiska ochrany lesných pozemkov pri ich využívaní na iné účely ako na plnenie funkcií lesov (jedná sa o zásady ochrany lesných pozemkov taxatívne uvedené v ustanovení § 5 ods. 2 z. č. 326/2005 Z.z .o lesoch).
Regulatívy pre lesné hospodárstvo:
- Súhlas OÚ Pozemkový a lesný odbor v Liptovskom Mikuláši s návrhom územného plánu nenahrádza vyňatie z lesných pozemkov v zmysle § 5 § 7 zákona o lesoch. Pri realizácii modernizácie železničnej trate je potrebné postupovať v zmysle uvedeného.

- hospodárenie lesov bude sa rozvíjať podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Zb. o ochrane prírody a krajiny a zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení platných predpisov,
- ochranné pásmo lesa 50 m od hranice LP (§10 zák. č. 326/2005 Z.z.)
- ochrana lesa (§28 zák. č. 326/2005 Z.z.a §§41- 46 zák. č. 453/2006 Z.z.)
- platný LHP - lesný hospodársky plán

17. Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska enviromentálnych ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov

Východiskový stav

Existujúce činnosti a využívanie plôch v rámci katastra budú kvôli jednoduchosti zobrazenia na mape delené na základe súčasnej štruktúry krajiny do nasledovných oblastí: lesné hospodárstvo, dreviny a kroviny vo voľnej krajine, lúčne a pasienkové, hospodárstvo, špeciálne plochy (rašeliniská, mokrade, podmáčané plochy, vodné plochy, brehové porasty), orná pôda, záhrady a cintoríny, urbanizmus (bývanie , poľnohospodárska výroba, iná výroba, cestovný ruch, šport) a narušené plochy (skládky zemín, poľné hnojiská)

Hlavné socioekonomické záujmy v území sú nasledovné: lesné hospodárstvo, poľnohospodárstvo, doprava, urbanizmus, cestovný ruch, vodné hospodárstvo, poľovníctvo a ochrana prírody a krajiny,.

Návrh

Navrhované využívanie plôch vychádza väčšinou zo súčasného určenia plôch, v prípade ekologickej nevhodnosti budú navrhované regulatívy na elimináciu nežiadúcich činností resp. čo najväčšie zníženie ich pôsobenia.

Limity:

Lesné hospodárstvo – zaradenie lesov do príslušnej kategórie a hospodárskeho súboru lesných typov na základe prírodných daností

Poľnohospodárstvo – úrodnosť, dostupnosť, sklonovitosť, obrábateľnosť pozemkov, druh pozemkov

Vodné hospodárstvo – kvalita vodného zdroja, hydrogeologické pomery, smer prúdenia podzemnej vody, výskyt prvkov ohrozujúcich vodné zdroje v hydrologickom povodí

Ochrana prírody – v území platí všeobecný limit prvého stupňa ochrany prírody a krajiny zo zákona

Urbanizmus – pomery reliéfu, základových pôd a podložia, expozícia k svetovým stranám, lokalizácia pri prístupovej ceste, zdroje energií a možnosti riešenia odpadového hospodárstva

Cestovný ruch – atraktivita prostredia, čistota prostredia, dostupnosť, úroveň a šírka služieb

Poľovníctvo a rybárstvo – úživnosť revíru, stavy poľovnej zvere a predátorov, uplatňovanie iných funkcií lesa

Doprava a energetika – terénne pomery, prítomnosť chránených území na trase línií

Funkcia tvorby krajiny – významnosť prvku z hľadiska vzťahu dominantnosti a vzácnosti v krajine

Funkcia biodiverzity – rôznorodosť rastlinných a živočíšnych druhov a ich biotopov

Regulatívy:

Lesné hospodárstvo – platný lesný hospodársky plán so stanoveným tvarom lesa, obnovnou dobou, spôsobom a formou hospodárenia, obnovným a cieľovým druhovým zložením; nutné je dodržiavanie hygieny porastov, snažiť sa o aplikáciu ekologických metód v lesnom hospodárstve Poľnohospodárstvo – uplatnenie vhodnej intenzity hospodárenia podľa prírodných hodnôt lokality, snažiť sa o aplikáciu ekologického poľnohospodárstva – nepoužívanie chemického hnojenia, nepoužiť strojovú techniku pri obhospodarovaní podmáčaných plôch na lúkach a pasienkoch – uplatňovanie individuálneho prístupu

Vodné hospodárstvo – podmienky stupňa pásma hygienickej ochrany vodného zdroja

Ochrana prírody – obzvlášť citlivo treba pristupovať v prípadoch plôšok zaradených medzi mokraďné, vodné, drevinné a iné vzácne biotopy, ktoré významne prispievajú k diverzite krajiny napriek tomu, že nepatria medzi chránené územia. Tu je nevyhnutný individuálny prístup podľa druhu možného vplyvu.

Urbanizmus – jednotlivé stavebné a environmentálne normy

Cestovný ruch – zámery a koncepcie cestovného ruchu, ľudský potenciál pre poskytovanie služieb

Poľovníctvo a rybárstvo – umožniť existenciu predátorov, poľovné právo vykonávať len ako doplnok a pomoc prirodzenému režimu ekosystémov oblasti

Doprava a energetika – odborové koncepcie

Funkcia tvorby krajiny – zachovanie prvku v rámci krajinnej štruktúry, neničiť brehové porasty

Funkcia biodiverzity – vo väčšine prípadov ponechať prirodzenému vývoju v rámci existujúceho typu krajinnej štruktúry, neodvodňovať umelými zásahmi do pôdy, nevyrubovať krovitú a stromovú vegetáciu, individuálne možno umožniť regulované zásahy pod dohľadom štátnej ochrany prírody

Záver

Environmentálne aj legislatívne limity budú spracované pre každú zložku komplexnej jednotky katastra, takým spôsobom, že pre celú jednotku bude platiť súhrn limitov a regulatívov podľa prítomnosti zložiek, funkcií a záujmov, viď . Záväznú časť, kapitola 2.18.1. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania celého riešeného územia.

A.2.18. Návrh záväznej časti

V zmysle Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v platnom znení, súčasťou územného plánu je Záväzná časť Územného plánu obce Galovany, ktorá obsahuje návrh regulatívov územného rozvoja s presne formulovanými zásadami priestorového usporiadania a funkčného využitia územia vyjadrené vo forme regulatívov, obsahujúcich záväzné pravidlá, ktoré stanovujú opatrenia v území, určujú podmienky využitia územia a umiestňovania stavieb.
Prírodno-ekologický potenciál mikropriestoru obce Galovany dáva predpoklady pre optimálne fungovanie obce do roku 2050 s veľkosťou do 800 obyvateľov s možnosťou trvalého ubytovania, 30 lôžok prechodného ubytovania, 170 stoličiek s návštevnosťou 700 návštevníkov v zime aj v lete.

Návrh organizácie KÚ obce Galovany, a % zastúpenie

Popis	Východiskový stav (2008) v ha	Návrh v ha	Spolu v ha
1	2	3	4
Katastrálne územie	**1 292,3730**	-	**1 292,3730**
Skutočne zastavané územie (zastavané+ostatné)	77,7071	**27,4385**	105,1456
%	6,02	-	8,13
Mimo zastavané územie	1 215,4100	-	1 187,2274
%	93,98	-	91,87
	100,0000	-	100,0000

Prognózovaný vývoj obyvateľov , domov a bytov v obci Galovany do 2050

Rok	2001	2012	2020	2050
Počet obyvateľov	263	378*	378 + 180= 558	558 + 247 = 805
Počet domov	103	130	130 + 65 = 195	195 + 183 = 378
Počet bytov	80	126	126 + 60 = 186	186+ 62 = 248
Obývanosť/obyv/byt/	3,29	3,00	3,00	3,30

Poznámka:
Počet existujúcich obyvateľov uvedených v tabuľke (matematický výpočet) nie je totožný s počtom obyvateľov podľa údajov Štatistického úradu Žilina
*v skutočnosti k 31.12.2012 v obci žilo 272 obyvateľov

2.18.1. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania celého riešeného územia

Územný plán obce Galovany dokumentuje predstavu formulovania hmotovo - priestorovej štruktúry jednotlivých komplexných jednotiek katastrálneho územia obce, zásad funkčného využitia, charakteru urbanistickej kompozície, dotváranie jednotlivých priestorov a spolupôsobenie prírodných faktorov v súlade so zadaním.
Riešené katastrálne územie obce Galovany je rozdelené na:

I. Zastavané územie obce

Obec Galovany zaujíma medzi obcami špecifické postavenie z hľadiska sídelného typu, ktorý je dobrým predpokladom pre rozvoj bývania, rekreácie a cestovného ruchu. V súčasnosti je zastavané územie legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia obce. Táto hranica zodpovedá stavu k 1.1.1990. Vzťahujú sa na ňu odvody a zábery poľnohospodárskej pôdy. Súčasné hranice zastavaného územia obce jeú interpretované v grafickej časti návrhu územného plánu.
Zastavané územie obce je rozdelené na

A - obytné územie,
B - výrobné územie,
C - rekreačné územie.

Pre prehľadnejšie určenie regulatívov urbanizované zastavané územie obce Galovany bolo rozdelené na nasledujúce regulované priestory:

A. OBYTNÉ ÚZEMIE (OU)

1. **OU. 01 - Štvrte**
2. **OU. 02 - Okálovskô**
3. **OU. 03 - Cigánka**
4. **OU. 04 - Sekaniny**
5. **OU. 05 - Stred**
6. **OU. 06 - Pustvô**
7. **OU. 07 - Pri obecnom úrade**
8. **OU. 08 - Oproti obecnému úradu**
9. **OU. 09 - Kuťanci**
10. **OU. 10 - Vyšné lúky**
11. **OU. 11 - Štvrte - nový cintorín**
12. **OU. 12 - Obrtle - starý cintorín**
13. **OU. 13 - Betlanovo**

B. VÝROBNÉ ÚZEMIE (VU)

1. **VU. 01 - Areál družstva**
2. **VU. 02 - Fotovoltaická elektráreň**

C. REKREAČNÉ ÚZEMIE (RU)

1. **RU. 01 - Futbalový areál**
2. **RU. 02 - Viacúčelový športový areál - výhľad**
3. **RU. 03 - Historický cintorín Paludza**
4. **RU. 04 - Dechtáre**

Rozdelenie zastavaného územia a regulatívy vzťahujúce sa k týmto regulovaným priestorom sú zdokumentované na výkrese č. 2 – 6 v M 1:10 000 a vo výkrese č.3 v M 1:2000.

Zásady a regulatívy územie zastavaného územia obce:

A. 0BYTNÉ ÚZEMIE (OU)

A 1. Regulovaný priestor OU.01 – Štvrte

OHRANIČENIE RP		Vo východnej časti zastavaného územia obce, medzi cestou I/18 a cestou III/018244
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie, poľnohospodárska pôda
	Navrhované záväzné	Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI),
	Navrhované prípustné	Drobná výroba a služby (DVS) Poľnohospodárske samozásobiteľstvo pri bývaní (zahrádka, chov hydiny, zajace) PHs
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA - PODLAŽNOSŤ	súčasná	2NP(1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím)
	navrhovaná záväzná	2NP
PARCIÁLNE REGULATÍVY		V rámci hospodárskej časti parciel je možné realizovať drobné stavby ako hospodárske objekty. Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku. Pri zlučovaní zástavby viacerých parciel dodržať odstupové vzdialenosti medzi objektmi. Zachovať ráz regionálnej architektúry. Z hospodárskych činností je možné vykonávať iba činnosti, pri vykonávaní ktorých nebude narušovaná, alebo znehodnocovaná obytná funkcia.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		VS 1.1. ,VS 1.3., VS 2.1., VS 2.2., VS 2.3., VS 2.4.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		N.OU.01.1 – OCHRANNÉ PÁSMO POZDĹŽ EL. VEDENIA VN N.OU.01.2 – OCHRANNÉ PÁSMO TRAFOSTANICE
POZNÁMKA		-

A 2. Regulovaný priestor OU.02 – Okálovskvô

OHRANIČENIE RP		Vo východnej časti zastavaného územia obce, medzi cestou I/18 a cestou III/018244
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie, poľnohospodárska pôda
	Navrhované záväzné	Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI),
	Navrhované prípustné	Drobná výroba a služby (DVS) Poľnohospodárske samozásobiteľstvo pri bývaní (zahrádka, chov hydiny, zajace) PHs
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA - PODLAŽNOSŤ	súčasná	2NP(1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím)
	navrhovaná záväzná	2NP
PARCIÁLNE REGULATÍVY		V rámci hospodárskej časti parciel je možné realizovať drobné stavby ako hospodárske objekty. Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku. Pri zlučovaní zástavby viacerých parciel dodržať odstupové vzdialenosti medzi objektmi. Zachovať ráz regionálnej architektúry. Z hospodárskych činností je možné vykonávať iba činnosti, pri vykonávaní ktorých nebude narušovaná, alebo znehodnocovaná obytná funkcia.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		VS 1.1. ,VS 1.3., VS 2.1., VS 2.2., VS 2.3., VS 2.4.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		N.OU.02.1 – OCHRANNÉ PÁSMO POZDĹŽ EL.VEDENIA VN, VVN
POZNÁMKA		-

A 3. Regulovaný priestor OU. 03 – Cigánka

OHRANIČENIE RP		Severne od zastavaného územia obce, východne od RU.02
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie, poľnohospodárska pôda
	Navrhované záväzné	Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI),
	Navrhované prípustné	Drobná výroba a služby (DVS) Poľnohospodárske samozásobiteľstvo pri bývaní (zahrádka, chov hydiny, zajace) PHs
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA - PODLAŽNOSŤ	súčasná	2NP(1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím)
	navrhovaná záväzná	2NP
PARCIÁLNE REGULATÍVY		V rámci hospodárskej časti parciel je možné realizovať drobné stavby ako hospodárske objekty. Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku. Pri zlučovaní zástavby viacerých parciel dodržať odstupové vzdialenosti medzi objektmi. Zachovať ráz regionálnej architektúry. Z hospodárskych činností je možné vykonávať iba činnosti, pri vykonávaní ktorých nebude narušovaná, alebo znehodnocovaná obytná funkcia.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		VS 1.1. , VS 1.2., VS 1.3., VS 2.1., VS 2.2., VS 2.3., VS 2.4., VS 2.5. .
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		N.OU.03.1 – OCHRANNÉ PÁSMO POZDĹŽ EL. VEDENIA VN N.OU.03.2 – OCHRANNÉ PÁSMO TRAFOSTANICE N.OU.03.3 - OCHRANNÉ PÁSMO VODNÝCH TOKOV
POZNÁMKA		-

A 4. Regulovaný priestor OU. 04 – Sekaniny

OHRANIČENIE RP		Západne od cesty III/01244, medzi RU.02 a RU.01
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie, poľnohospodárska pôda
	Navrhované záväzné	Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI),
	Navrhované prípustné	Drobná výroba a služby (DVS) Poľnohospodárske samozásobiteľstvo pri bývaní (zahrádka, chov hydiny, zajace) PHs
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA - PODLAŽNOSŤ	súčasná	2NP(1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím)
	navrhovaná záväzná	2NP
PARCIÁLNE REGULATÍVY		V rámci hospodárskej časti parciel je možné realizovať drobné stavby ako hospodárske objekty. Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku. Pri zlučovaní zástavby viacerých parciel dodržať odstupové vzdialenosti medzi objektmi. Zachovať ráz regionálnej architektúry. Z hospodárskych činností je možné vykonávať iba činnosti, pri vykonávaní ktorých nebude narušovaná, alebo znehodnocovaná obytná funkcia.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		VS 1.2., VS 1.3., VS 2.1., VS 2.2., VS 2.4.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		N.OU.04.1 – OCHRANNÉ PÁSMO POZDĹŽ EL. VEDENIA VN, VVN N.OU.04.2 - OCHRANNÉ PÁSMO VODNÝCH TOKOV
POZNÁMKA		-

A 5. Regulovaný priestor OU. 05 – Stred

OHRANIČENIE RP		V strede zastavaného územia obce, medzi OU.04 a OU.02.
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie, poľnohospodárska pôda
	Navrhované záväzné	Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI),
	Navrhované prípustné	Drobná výroba a služby (DVS) Poľnohospodárske samozásobiteľstvo pri bývaní (zahrádka, chov hydiny, zajace) PHs
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA - PODLAŽNOSŤ	súčasná	2NP(1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím)
	navrhovaná záväzná	2NP

PARCIÁLNE REGULATÍVY	V rámci hospodárskej časti parciel je možné realizovať drobné stavby ako hospodárske objekty. Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku. Pri zlučovaní zástavby viacerých parciel dodržať odstupové vzdialenosti medzi objektmi. Zachovať ráz regionálnej architektúry. Z hospodárskych činností je možné vykonávať iba činnosti, pri vykonávaní ktorých nebude narušovaná, alebo znehodnocovaná obytná funkcia.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH	VS 1.1, VS 1.2., VS 1.3, VS 2.1., VS 2.2, VS 2.4.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY	N.OU.05.1 – OCHRANNÉ PÁSMO POZDĹŽ EL. VEDENIA VN, VVN
POZNÁMKA	-

A 6. Regulovaný priestor OU.06 – Pustvô

OHRANIČENIE RP		V strede zastavaného územia obce, medzi OU.07 a OU.01.
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie obce, Poľnohospodárska pôda
	Navrhované záväzné	Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI),
	Navrhované prípustné	Drobná výroba a služby (DVS) Poľnohospodárske samozásobiteľstvo pri bývaní (zahrádka, chov hydiny, zajace) PHs
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	2NP(1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím)
	navrhovaná záväzná	2NP
PARCIÁLNE REGULATÍVY		V rámci hospodárskej časti parciel je možné realizovať drobné stavby ako hospodárske objekty. Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku. Pri zlučovaní zástavby viacerých parciel dodržať odstupové vzdialenosti medzi objektmi. Zachovať ráz regionálnej architektúry. Z hospodárskych činností je možné vykonávať iba činnosti, pri vykonávaní ktorých nebude narušovaná, alebo znehodnocovaná obytná funkcia.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		VS 1.1, VS 1.2, VS 2.1., VS 2.5.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		-
POZNÁMKA		-

A 7. Regulovaný priestor OU.07 – Pri obecnom úrade

OHRANIČENIE RP		V strede zastavaného územia obce, západne od OU.07.
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie obce, Poľnohospodárska pôda
	Navrhované záväzné	Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI),
	Navrhované prípustné	Drobná výroba a služby (DVS) Poľnohospodárske samozásobiteľstvo pri bývaní (zahrádka, chov hydiny, zajace) PHs
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	2NP(1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím)
	navrhovaná záväzná	2NP
PARCIÁLNE REGULATÍVY		V rámci hospodárskej časti parciel je možné realizovať drobné stavby ako hospodárske objekty. Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku. Pri zlučovaní zástavby viacerých parciel dodržať odstupové vzdialenosti medzi objektmi. Zachovať ráz regionálnej architektúry. Z hospodárskych činností je možné vykonávať iba činnosti, pri vykonávaní ktorých nebude narušovaná, alebo znehodnocovaná obytná funkcia Zachovať 6 m ochranné pásmo okolo potoka, zachovať a doplniť brehové porasty - dodržať prirodzené druhové zloženie.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		VS 1.2., VS 2.1., VS 2.5.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		N.OU.07.1 - OCHRANNÉ PÁSMO VODNÝCH TOKOV
POZNÁMKA		-

A 8. Regulovaný priestor OU.08 – Oproti obecnému úradu

OHRANIČENIE RP		V strede zastavaného územia obce, medzi OU.07 a OU.09.
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie obce,
	Navrhované záväzné	Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI),
	Navrhované prípustné	Občianska vybavenosť(OV) Drobná výroba a služby (DVS)
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	2NP(1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím)
	navrhovaná záväzná	2NP
PARCIÁLNE REGULATÍVY		Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku. Pri zlučovaní zástavby viacerých parciel dodržať odstupové vzdialenosti medzi objektmi. Zachovať ráz regionálnej architektúry. Z hospodárskych činností je možné vykonávať iba činnosti, pri vykonávaní ktorých nebude narušovaná, alebo znehodnocovaná obytná funkcia.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		VS 1.2, VS 2.1.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		-
POZNÁMKA		-

A 9. Regulovaný priestor OU.09 – Kuťanci

OHRANIČENIE RP		V strede zastavaného územia obce, medzi OU.08 a OU.10.
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie obce
	Navrhované záväzné	Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI),
	Navrhované prípustné	Drobná výroba a služby (DVS) Poľnohospodárske samozásobiteľstvo pri bývaní (zahrádka, chov hydiny, zajace) PHs
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	2NP(1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím)
	navrhovaná záväzná	2NP
PARCIÁLNE REGULATÍVY		V rámci hospodárskej časti parciel je možné realizovať drobné stavby ako hospodárske objekty. Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku. Pri zlučovaní zástavby viacerých parciel dodržať odstupové vzdialenosti medzi objektmi. Zachovať ráz regionálnej architektúry. Z hospodárskych činností je možné vykonávať iba činnosti, pri vykonávaní ktorých nebude narušovaná, alebo znehodnocovaná obytná funkcia
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		VS 1.2, VS 2.1.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		-
POZNÁMKA		

A 10. Regulovaný priestor OU.10 – Vyšné lúky

OHRANIČENIE RP		V strede zastavaného územia obce, medzi OU01 a OU.09.
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie obce
	Navrhované záväzné	Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI),
	Navrhované prípustné	Drobná výroba a služby (DVS) Poľnohospodárske samozásobiteľstvo pri bývaní (zahrádka, chov hydiny, zajace) PHs
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	2NP(1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím)
	navrhovaná záväzná	2NP
PARCIÁLNE REGULATÍVY		V rámci hospodárskej časti parciel je možné realizovať drobné stavby ako hospodárske objekty. Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku.

	Pri zlučovaní zástavby viacerých parciel dodržať odstupové vzdialenosti medzi objektmi. Zachovať ráz regionálnej architektúry. Z hospodárskych činností je možné vykonávať iba činnosti, pri vykonávaní ktorých nebude narušovaná, alebo znehodnocovaná obytná funkcia. Zachovať 6 m ochranné pásmo okolo potoka, zachovať a doplniť brehové porasty - dodržať prirodzené druhové zloženie.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH	VS 1.1., VS 1.2., VS 2.1., VS 2.5.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY	N.OU.10.1 - OCHRANNÉ PÁSMO VODNÝCH TOKOV
POZNÁMKA	-

A 11. Regulovaný priestor OU.11 – Štvrte - nový cintorín

OHRANIČENIE RP		Východne od cesty I/18, mimo obytného územia medzi OU.12 a OU.13.
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie obce, Poľnohospodárska pôda
	Navrhované záväzné	Občianska vybavenosť(OV)
	Navrhované prípustné	Verejná zeleň (ZV) Izolačná zeleň (ZI)
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	1NP-
	navrhovaná záväzná	1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím
PARCIÁLNE REGULATÍVY		Parkovanie riešiť na vlastnom pozemku. Zachovať ráz regionálnej architektúry a ochranných pásiem Zachovať 50 m ochranné pásmo od cesty I/18 a cintorína. Vysadiť verejnú a izolačnú zeleň - dodržať prirodzené druhové zloženie.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		VS 1.1, VS 2.1.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		N.OU.11.01.- OCHRANNÉ PÁSMO CINTORÍNA
POZNÁMKA		-

A 12. Regulovaný priestor OU.12 – Obrtle - starý cintorín

OHRANIČENIE RP		Západne od zastavaného území obce, západne od OU.13.
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie obce, Poľnohospodárska pôda
	Navrhované záväzné	Občianska vybavenosť(OV)
	Navrhované prípustné	Verejná zeleň (ZV) Izolačná zeleň (ZI)
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	1NP-
	navrhovaná záväzná	1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím
PARCIÁLNE REGULATÍVY		Parkovanie riešiť na vlastnom pozemku. Zachovať ráz regionálnej architektúry a ochranných pásiem Zachovať 50 m ochranné pásmo od cesty I/18 a cintorína. Vysadiť verejnú a izolačnú zeleň - dodržať prirodzené druhové zloženie.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		VS 1.3.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		N OU.12.1 – OCHRANNÉ PÁSMO CINTORÍNA
POZNÁMKA		-

A 13. Regulovaný priestor OU.13 – Betlanovo

OHRANIČENIE RP		Západne od zastavaného územia obce, západne od OU.10.
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie, poľnohospodárska pôda
	Navrhované záväzné	Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI),
	Navrhované prípustné	Rekreácia(RS), Zeleň izolačná(ZI)

	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	1NP-
	navrhovaná záväzná	1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím
PARCIÁLNE REGULATÍVY		Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku. Pri zlučovaní zástavby viacerých parciel dodržať odstupové vzdialenosti medzi objektmi. Zachovať ráz regionálne architektúry a ochranných pásiem. Zachovať 6 m ochranné pásmo okolo potoka, zachovať a doplniť brehové porasty - dodržať prirodzené druhové zloženie.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		VS 1.3, VS 2.1., VS 2.2, VS 2.3., VS 2.4.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		N.OU.13.1 - OCHRANNÉ PÁSMO VODNÝCH TOKOV
POZNÁMKA		-

B. VÝROBNÉ ÚZENIE (VU)

B1. Regulovaný priestor VU.01 – Areál družstva

OHRANIČENIE RP		V južnej časti zastavaného územia obce, západne od cesty III/018244, pri vchode do obce.
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie
	Navrhované záväzné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P)
	Navrhované prípustné	Technická a dopravná vybavenosť – parkoviská, garáže, železničná stanica, čerpacie stanice, rozvodne(TDV) Zeleň izolačná(ZI)
	neprípustné	Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI), Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	2NP
	navrhovaná záväzná	2NP
PARCIÁLNE REGULATÍVY		Zachovať ráz priemyselnej architektúry a ochranných pásiem Zachovať 6 m ochranné pásmo okolo potoka, zachovať a doplniť brehové porasty - dodržať prirodzené druhové zloženie.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		VS 2.1.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		N.VU.01.1 – OCHRANNÉ PÁSMO TRAFOSTANICE N.VU.01.2 - OCHRANNÉ PÁSMO VODNÝCH TOKOV
POZNÁMKA		-

B 2. Regulovaný priestor VU.02 – Fotovoltaická elektráreň

OHRANIČENIE RP		severozápadne od zastavaného územia obce, vo voľnej krajine
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie
	Navrhované záväzné	Výroba el. energie
	Navrhované prípustné	detto
	neprípustné	Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI), Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	1NP
	navrhovaná záväzná	1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím
PARCIÁLNE REGULATÍVY		Zachovať ráz priemyselnej architektúry a ochranných pásiem.
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		-
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		-
POZNÁMKA		-

C. REKREAČNÉ ÚZEMIE (RU)

C1. Regulovaný priestor RU.01 – Futbalový areál

OHRANIČENIE RP		V západnej časti zastavaného územia obce, v rámci existujúceho futbalového ihriska
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Zastavané územie a poľnohospodárska pôda
	Navrhované záväzné	Rekreácia(RS),
	Navrhované prípustné	Občianska vybavenosť (OV) Verejná zeleň (ZV)
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI), Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	-
	navrhovaná záväzná	OV-2NP, 1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím
PARCIÁLNE REGULATÍVY		Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku. Zachovať ráz regionálnej architektúry a ochranných pásiem. Zachovať 6 m ochranné pásmo okolo potoka, zachovať a doplniť brehové porasty - dodržať prirodzené druhové zloženie. Ponechať vzrastlú drevinovú vegetáciu okolo celého areálu, ktorá by zároveň plnila izolačnú a protihlukovú funkciu
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		-
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		N.RU.01.1 - OCHRANNÉ PÁSMO VODNÝCH TOKOV
POZNÁMKA		-

C2. Regulovaný priestor RU.02 – Viacúčelový športový areál - výhľad

C3. Regulovaný priestor RU.03 – Historický cintorín Paludza

OHRANIČENIE RP		Pri Galovianskej zátoke
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Poľnohospodárska pôda
	Navrhované záväzné	Rekreácia(RS) - nenavrhovať výstavbu a intenzívnu urbanizáciu, ale využívať ako plochy rekreácie pre dynamické aktivity
	Navrhované prípustné	Verejná zeleň (ZV)
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI), Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	-
	navrhovaná záväzná	min. prevádzkový objekt - 1NP+ podkrovie s jedným vloženým podlažím
PARCIÁLNE REGULATÍVY		Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku. Zachovať ráz regionálnej architektúry a ochranných pásiem. Zachovať ochranné pásmo 60m od železnice, 6m okolo potoka a 10 m od vodnej nádrže Liptovská Mara(Galovianska zátoka), zachovať a doplniť brehové porasty - dodržať prirodzené druhové zloženie. Ponechať vzrastlú drevinovú vegetáciu okolo celého areálu, ktorá by zároveň plnila izolačnú a protihlukovú funkciu
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		VS 1.2, VS 1.3., VS.1.4.
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		N.RU.03.1 - OCHRANNÉ PÁSMO VODNÝCH TOKOV N.RU.03.2- OCHRANNÉ PÁSMO CINTORÍNA
POZNÁMKA		-

C3. Regulovaný priestor RU.04 – Dechtáre

OHRANIČENIE RP		Severne od zastavaného územia obce , za železničnou traťou, pri vodnej nádrži Liptovská Mara
FUNKČNÉ	Súčasné	Zastavané územie

VYUŽITIE ÚZEMIA	Navrhované záväzné	Občianska vybavenosť
	Navrhované prípustné	Rekreácia(RS) Verejná zeleň (ZV)
	neprípustné	Výroba sekundárneho sektoru veľkokapacitná (V, P) Bývanie individuálne v rodinných domoch (BI), Bývanie hromadné (BH)
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	-
	navrhovaná záväzná	2NP + podkrovie s jedným vloženým podlažím
PARCIÁLNE REGULATÍVY		Zariadenia pre motoristov(D1). Parkovanie alebo garážovanie riešiť na vlastnom pozemku. Zachovať ráz regionálnej architektúry a ochranných pásiem diaľnice a železnice. Zachovať ochranné pásmo 60m od železnica a 10 m od vodnej nádrže Liptovská Mara, zachovať a doplniť brehové porasty - dodržať prirodzené druhové zloženie. Ponechať vzrastlú drevinovú vegetáciu okolo celého areálu, ktorá by zároveň plnila izolačnú a protihlukovú funkciu
VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY - NÁVRH		-
NEZASTAVITEĽNÉ PLOCHY		N.RU.04.1- OCHRANNÉ PÁSMO DIAĽNICE D1 N.RU.04.2- OCHRANNÉ PÁSMO ŽELEZNICE
POZNÁMKA		Lesné pozemky okolo vodnej stavby Liptovská Mara boli založené ako ochranné lesy s funkciou breho ochrannou voči erózii pôdy a jej zosunom. Hlavným cieľom hospodárenia v ochranných lesoch nikdy nie je produkcia, ale vždy zabezpečenie trvalého plnenia ochrannej funkcie. Toto je možné zabezpečiť len prostredníctvom trvalej existencie porastu, neporušenej ani krátkym odkrytím väčšej súvislej plochy. Potenciálna výstavba rekreačných objektov na týchto pozemkoch by mohla znamenať obmedzenie a ohrozenie účelu, na ktorý boli ochranné lesy vyhlásené.

LEGENDA FUNKCIÍ V ZASTAVANOM ÚZEMÍ:

BI Bývanie individuálne
BH Bývanie hromadné
OV Občianska vybavenosť - zariadenia maloobchodu a služieb bez vplyvu na okolie
RS Rekreácia (ubytovacie služby) a šport rekreačný
TDV Technická a dopravná vybavenosť – parkoviská, garáže, železničná stanica, čerpacie stanice, rozvodne
V Výroba a sklady – výrobné a skladové areály
DVS C obmedzeným vplyvom na okolie (prevádzkarne drobnej remeselnej výroby a služieb) (zámočníctvo, stolárstvo, kamenárstvo a pod.)
ZV Zeleň verejná
ZS Zeleň súkromná, sprievodná, brehová
ZI Zeleň izolačná
PHs Poľnohospodárske samozásobiteľstvo pri bývaní (zahrádka, chov hydiny, zajace)
PHf Poľnohospodárske agrofarmy pri bývaní (do 30 VDJ), obora, rybolov
P Poľnohospodárska veľkovýroba

II. Územie mimo zastavaného územia obce – voľná krajina

Územie mimo zastavané územie obce - voľná krajina predstavuje plocha medzi hranicou zastavaného územia a hranicou katastrálneho územia obce. Obidve územia sú nerozlučne zviazané a ovplyvňované. Prírodný charakter ostatného územia je v protiklade s antropologickou činnosťou človeka v zastavanom území. Územný plán obce Galovany, založený na princípe optimalizácie možností viacfunkčného krajinného potenciálu, zmierňuje tieto protiklady. Dbá na zachovanie ekologickej stability riešeného územia, diverzibility prírodných prvkov.
Územie mimo zastavaného územia v obci Galovany tvorí

D - ZÓNA OCHRANY PRÍRODY (OP) s nasledovnými regulovanými priestormi:

Zásady funkčného využívania územia vyplývajú z funkčného členenia záujmového územia na relatívne homogénne plochy. Na uvedených plochách bude platiť rovnaký súbor podmienok funkčného využívania. Súbor funkcií, ktoré plôšky plnia je daný jednak historickým využívaním a jednak požiadavkami uplatnenými v rámci časového horizontu spracovávaného územného plánu.

Existujúce činnosti a využívanie plôch v rámci katastra sú kvôli jednoduchosti zobrazenia na mape delené na základe súčasnej a v niektorých prípadov navrhovanej štruktúry krajiny do nasledovných oblastí:

OP-01: nelesná drevinová vegetácia (NDV) a trvalé trávne porasty, ochranné pásmo NAPANT, interakčný prvok, genofondové lokality
OP-02: nelesná drevinová vegetácia (NDV) a trvalé trávne porasty, ochranné pásmo NAPANT, interakčný prvok
OP-03: orná pôda veľkoplošná, územie ochranného pásma NAPANT
OP-04: orná pôda veľkoplošná
OP-05: orná pôda maloplošná
OP-06: trvalé trávne porasty, interakčný prvok
OP-07: nelesná drevinová vegetácia (NDV do 50%) a trvalé trávne porasty, interakčný prvok
OP-08: nelesná drevinová vegetácia (NDV) nepôvodná medzi železnicou a diaľnicou
OP-09: nelesná drevinová vegetácia (NDV) pôvodná, interakčný prvok
OP-10: ochranné lesy okolo Liptovskej Mary
OP-12: koridory vodných tokov, interakčné prvky
OP-11: lesy hospodárske
OP-13: koridor vodného toku – miestny biokoridor Palúdžanka s prítokmi
OP-14: mokraďné a podmáčané lokality, interakčné prvky, genofondové lokality
OP-15: Paludžanská zátoka, miestny biokoridor
OP-16: biocentrum nadregionálneho významu – Liptovská Mara
OP-17: fotovoltická elektráreň a orná pôda veľkoplošná
OP-18: návrh železnice, orná pôda veľkoplošná, ochranný les

Zásady a regulatívy územie mimo zastavaného územia obce:

OP-01: nelesná drevinová vegetácia (NDV) a trvalé trávne porasty, ochranné pásmo NAPANT, interakčný prvok, genofondové lokality

OHRANIČENIE		NDV a trvalé trávne porasty, OP NAPANT, genofondové lokality
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 2. stupeň – OP NAPANT; interakčný prvok, NDV a trvalé trávne porasty, genofondové lokality
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 2. stupeň – OP NAPANT; NDV a trvalé trávne porasty, genofondové lokality
	Navrhované smerné	Ekologická stabilita v širšom zmysle, Interakčný prvok
	Neprípustné	bývanie, výstavba, hromadné športové aktivity, likvidácia genofondu
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Nelesná drevinová vegetácia a trvalé trávne porasty – lúky a pasienky s výskytom chránených a vzácnych druhov
	navrhovaná záväzná	zmiešaný nelesný biotop s drevinami a trávnatými porastami s výskytom chránených a vzácnych druhov
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- ochranné pásmo národného parku – vyvažovať antropické prírodné záujmy - interakčný prvok – nezasahovať intenzívne do štruktúry kombinovaných biotopov nelesnej drevinovej vegetácie a trávnych porastov - podporovať pôdoochrannú a protieróznu funkciu – zachovať pokryv územia porastami, - NDV a TTP – prirodzeným spôsobom zachovávať súčasný stav a pomer NDV s TTP - genofondové lokality – zachovať podmienky pre výskyt chránených, ohrozených a vzácnych druhov na týchto lokalitách
POZNÁMKA		Biotopy: Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy

OP-02: nelesná drevinová vegetácia (NDV) a trvalé trávne porasty, ochranné pásmo NAPANT

OHRANIČENIE		NDV a trvalé trávne porasty, OP NAPANT
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 2. stupeň – OP NAPANT; NDV a trvalé trávne porasty
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 2. stupeň – OP NAPANT; NDV a trvalé trávne porasty,
	Navrhované smerné	Ekologická stabilita v širšom zmysle,
	Neprípustné	bývanie, výstavba
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Nelesná drevinová vegetácia a trvalé trávne porasty – lúky a pasienky
	navrhovaná záväzná	zmiešaný nelesný biotop s drevinami a trávnatými porastami
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- ochranné pásmo národného parku – vyvažovať antropické prírodné záujmy

	- podporovať pôdoochrannú a protieróznu funkciu – zachovať pokryv územia porastami, - NDV a TTP – prirodzeným spôsobom zachovávať súčasný stav a pomer NDV s TTP
POZNÁMKA	Biotopy: Kr7 Trnkové a lieskové kroviny, Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky

OP-03: orná pôda veľkoplošná, územie ochranného pásma NAPANT

OHRANIČENIE		Orná pôda v OP NAPANT
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 2. stupeň – OP NAPANT; orná pôda
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 2. stupeň – OP NAPANT; orná pôda
	Navrhované smerné	Ekologické hospodárenie na poľnohospodárskej pôde
	Neprípustné	bývanie, výstavba
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Orná pôda veľkoplošná
	navrhovaná záväzná	Orná pôda rozčlenená na menšie lány
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- hospodáriť so zreteľom na ochranu pôdy a eróziu – oranie po vrstevnici, oziminy, veľké plochy rozčleniť na menšie lány nelesnou drevinovou vegetáciou na vhodných miestach - uplatniť ekologické princípy hospodárenia – používanie organických hnojív, kompostov a pod., redukovať chemické prípravky - v prípade meliorovaných pôd nezaberať poľnohospodársku pôdu na iný účel
POZNÁMKA		Biotop: X7 Intenzívne obhospodarované polia - veľkoplošné

OP-04: orná pôda veľkoplošná

OHRANIČENIE		Orná pôda veľkoplošná
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; orná pôda
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; orná pôda
	Navrhované smerné	Ekologické hospodárenie na poľnohospodárskej pôde
	Neprípustné	bývanie, výstavba
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Orná pôda veľkoplošná
	navrhovaná záväzná	Orná pôda rozčlenená na menšie lány
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- hospodáriť so zreteľom na ochranu pôdy a eróziu – oranie po vrstevnici, oziminy, veľké plochy rozčleniť na menšie lány nelesnou drevinovou vegetáciou na vhodných miestach - uplatniť ekologické princípy hospodárenia – používanie organických hnojív, kompostov a pod., redukovať chemické prípravky - v prípade meliorovaných pôd nezaberať poľnohospodársku pôdu na iný účel
POZNÁMKA		Biotop: X7 Intenzívne obhospodarované polia - veľkoplošné

OP-05: orná pôda maloplošná

OHRANIČENIE		Orná pôda maloplošná
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; orná pôda
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; orná pôda
	Navrhované smerné	Ekologické hospodárenie na poľnohospodárskej pôde
	Neprípustné	bývanie, výstavba
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Orná pôda maloplošná
	navrhovaná záväzná	Orná pôda maloplošná
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- hospodáriť ako doteraz, zachovať prirodzenú diverzitu výberu plodín podľa jednotlivých vlastníkov - uplatniť ekologické princípy hospodárenia – používanie organických hnojív, kompostov a pod., redukovať chemické prípravky
POZNÁMKA		Biotop: X7 Intenzívne obhospodarované polia - maloplošné

OP-06: trvalé trávne porasty, interakčný prvok

OHRANIČENIE		trvalé trávne porasty
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; trvalé trávne porasty
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; trvalé trávne porasty,
	Navrhované smerné	Ekologická stabilita v širšom zmysle, Interakčný prvok
	Neprípustné	bývanie, výstavba
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	trvalé trávne porasty – lúky a pasienky
	navrhovaná záväzná	trávnaté porasty lúk a pasienkov
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- podporovať pôdoochrannú a protieróznu funkciu – zachovať pokryv územia porastami, -TTP – prirodzeným spôsobom zachovávať súčasný stav TTP, neprekračovať produkčnú schopnosť pasienkov
POZNÁMKA		Biotopy: Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky

OP-07: nelesná drevinová vegetácia (NDV do 50%) a trvalé trávne porasty, interakčný prvok

OHRANIČENIE		trvalé trávne porasty s prítomosťou NDV (do cca 50%)
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; interakčný prvok, NDV a trvalé trávne porasty
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; NDV a trvalé trávne porasty
	Navrhované smerné	Ekologická stabilita v širšom zmysle, Interakčný prvok
	Neprípustné	bývanie, výstavba
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Nelesná drevinová vegetácia (do 50 % plochy) a trvalé trávne porasty – lúky a pasienky
	navrhovaná záväzná	zmiešaný nelesný biotop s drevinami a trávnatými porastami s výskytom drevín
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- interakčný prvok – nezasahovať intenzívne do štruktúry kombinovaných biotopov nelesnej drevinovej vegetácie a trávnych porastov - podporovať pôdoochrannú a protieróznu funkciu – zachovať pokryv územia porastami, - NDV a TTP – prirodzeným spôsobom zachovávať súčasný stav a pomer NDV s TTP
POZNÁMKA		Biotopy: Kr7 Trnkové a lieskové kroviny, Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky

OP-08: nelesná drevinová vegetácia (NDV) nepôvodná medzi železnicou a diaľnicou

OHRANIČENIE		Výsadba NDV z nepôvodných druhov drevín (v rámci okolia Liptovskej Mary)
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň, NDV charakteru lesa
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; NDV charakteru lesa
	Navrhované smerné	Ekologická stabilita v širšom zmysle,
	Neprípustné	Bývanie, výstavba
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Nelesná drevinová vegetácia charakteru lesa
	navrhovaná záväzná	nelesný biotop so vzrastlými drevinami charakteru lesa a riedkolesia
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- podporovať pôdoochrannú a protieróznu funkciu – zachovať pokryv územia porastami, - NDV – udržiavať porasty v dobrom zdravotnom stave, prehustené skupiny zriediť pre zachovanie hĺbkového zápoja korún a väčšej asimilačnej plochy
POZNÁMKA		Biotopy: X9 Porasty nepôvodných drevín

OP-09: nelesná drevinová vegetácia (NDV) pôvodná, interakčný prvok

OHRANIČENIE		porasty NDV s pôvodnými druhmi drevín
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň, NDV, interakčný prvok
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; NDV
	Navrhované smerné	Ekologická stabilita v širšom zmysle, Interakčný prvok

	Neprípustné	Odstránenie drevinovej vegetácie
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Prirodzená nelesná drevinová vegetácia s prevahou krovín (trnka, lieska apod.)
	navrhovaná záväzná	Nelesný biotop so zapojenými porastami pôvodných krovín
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- podporovať pôdoochrannú a protieróznu funkciu – zachovať pokryv územia porastami, - NDV – ponechať prirodzenému vývoju bez zásahov človeka pre udržanie refugiálnej funkcie pre drobnú zver a vtáctvo
POZNÁMKA		Kr7 Trnkové a lieskové kroviny

OP-10: ochranné lesy okolo Liptovskej Mary

OHRANIČENIE		Nepôvodné ochranné lesy okolo Liptovskej Mary
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; ochranné lesy
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň, ochranné lesy
	Navrhované smerné	Ekologická stabilita v širšom zmysle, Interakčný prvok
	Neprípustné	Bývanie, výstavba
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Vysokokmenné ochranné lesy z nepôvodných druhov drevín
	navrhovaná záväzná	ochranný les: vysokokmenný rôznoveký viacetážový, rozvoľnený zápoj pre plnenie rekreačnej funkcie so zachovaním primárnej brehoochrannej funkcie
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- podporovať pôdoochrannú a protieróznu funkciu – zachovať pokryv územia porastami, možnosť ich rozvoľnenia - pre ochranný les - zabezpečiť trvalú existenciu lesných porastov, ponechávať v porastoch ojedinelé staré suché a dutinové stromy, výchovnými zásahmi a zriedením porastov zabezpečovať hlboké zavetvenie stromov pre lepšiu stabilitu a zväčšenie asimilačnej plochy korún, možnosť ponechať súčasné drevinové zloženie - kontinuálne odstraňovať a sankcionovať hromadné znečisťovanie brehov odpadmi spôsobené rybármi! - interakčný prvok – zachovať a udržiavať porasty lesa v stabilnom stave
POZNÁMKA		Biotopy: X9 Porasty nepôvodných drevín

OP-11: lesy hospodárske

OHRANIČENIE		Lesy hospodárske
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň, lesy hospodárske
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň, lesy hospodárske
	Navrhované smerné	Ekologická stabilita v širšom zmysle, Interakčný prvok
	Neprípustné	bývanie, výstavba, hromadné športové aktivity
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Vysokokmenné lesy s prirodzenými druhmi drevín (smc, bo, sm)
	navrhovaná záväzná	vysokokmenný hospodársky les s prirodzeným drevinovým zložením
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- podporovať pôdoochrannú a protieróznu funkciu – zachovať pokryv územia porastami, - pre les hospodársky - dodržiavať cieľové drevinové zloženie a hospodársky spôsob podľa platného LHP, uplatňovať princípy ekologického hospodárenia - interakčný prvok – zachovať pôvodné drevinové zloženie porastov
POZNÁMKA		Biotopy: Ls8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy

OP-12: koridory vodných tokov, interakčné prvky

OHRANIČENIE		vodné biotopy menších a občasných tokov, priľahlé brehové porasty a mokraďné spoločenstvá
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň, vodné a pobrežné biotopy menších a občasných tokov, interakčné prvky
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň, vodné a pobrežné biotopy menších a občasných tokov
	Navrhované smerné	Ekologická stabilita v širšom zmysle, Interakčné prvky
	Neprípustné	bývanie, výstavba, výroba, zmena vodného režimu tokov, zasahovanie do koryta a brehov vodných tokov, výrub stromov a krov brehových a lemových porastov

PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	zmiešané biotopy vodného toku s brehovými porastami a mokraďnými spoločenstvami v ich blízkosti
	navrhovaná záväzná	zmiešané biotopy vodného toku s brehovými porastami a mokraďnými spoločenstvami v ich blízkosti
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- nemeniť korytá vodných tokov a ich vodný režim; z hľadiska diverzity a ekologickej stability krajiny ponechať súčasné prirodzené porasty stromov a krov bez zásahov, - pre interakčný prvok – podpora nových a zachovanie existujúcich brehových porastov, zákaz vypúšťania nevyčistených odpadových produktov do vodných tokov
POZNÁMKA		Biotopy: Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy, Br4 - Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s vŕbou sivou

OP-13: koridor vodného toku – miestny biokoridor Palúdžanka s prítokmi

OHRANIČENIE		Vodné biotopy Palúdžanky a jej prítokov, priľahlé brehové porasty a mokraďné spoločenstvá
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň, vodné a pobrežné biotopy Palúdžanky a jej prítokov, miestny biokoridor
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň, vodné a pobrežné biotopy Palúdžanky a jej prítokov
	Navrhované smerné	Ekologická stabilita v širšom zmysle, miestny biokoridor,
	Neprípustné	bývanie, výstavba, výroba, zmena vodného režimu tokov (hrádze, MVO a pod.), zasahovanie do koryta a brehov vodných tokov, výrub stromov a krov brehových a lemových porastov, likvidácia genofondových plôch
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	zmiešaný biotop vodného toku s brehovými porastami a mokraďnými spoločenstvami na brehu rieky
	navrhovaná záväzná	zmiešaný biotop vodného toku s brehovými porastami a mokraďnými spoločenstvami na brehu rieky
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- nemeniť korytá vodných tokov a ich vodný režim; z hľadiska diverzity a ekologickej stability krajiny ponechať súčasné prirodzené porasty stromov a krov bez zásahov, - pre funkciu biokoridoru - zachovanie brehových porastov, zákaz vypúšťania nevyčistených odpadových produktov do vodných tokov - pre rybárstvo – dodržiavať režim pre lovný revír, nelikvidovať prirodzených predátorov
POZNÁMKA		Biotopy: Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy, Br4 - Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s vŕbou sivou, Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí

OP-14: mokraďné a podmáčané lokality, interakčné prvky, genofondové lokality

OHRANIČENIE		mokraďné a podmáčané lokality, genofondové lokality
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň, mokraďné a podmáčané biotopy, genofondové lokality, interakčné prvky
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň, mokraďné a podmáčané biotopy, genofondové lokality
	Navrhované smerné	Ekologická stabilita v širšom zmysle, Interakčné prvky
	Neprípustné	bývanie, výstavba, výroba, zmena vodného režimu (odvodnenie), likvidácia genofondových plôch
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Mokraďné a podmáčané biotopy s genofondovými druhmi s funkciou interakčného prvku
	navrhovaná záväzná	Mokraďné a podmáčané biotopy s genofondovými druhmi s funkciou interakčného prvku
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- nemeniť vodný režim biotopov; z hľadiska diverzity a ekologickej stability krajiny ponechať súčasné prirodzené porasty bez zásahov, - pre funkciu interakčných prvkov a genofondové lokality – ponechať bez zásahov človeka, zachovať súčasné výmery, nevypúšťať odpadové produkty do mokradí
POZNÁMKA		Biotopy: Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Br6 Brehové porasty deväťsilov

OP-15: Paludžanská zátoka, miestny biokoridor

OHRANIČENIE		Paludžanská zátoka, miestny biokoridor
FUNKČNÉ	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; miestny biokoridor

VYUŽITIE ÚZEMIA	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň
	Navrhované smerné	Ekologická stabilita v širšom zmysle, Miestny biokoridor
	Neprípustné	Aktivity znečisťujúce vodu, rušiace hniezdne lokality vtákov
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Vodná plocha
	navrhovaná záväzná	Vodná plocha
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- pre funkciu biokoridoru - podpora a umožnenie prirodzeného vývoja organizmov a ich spoločenstiev, zachovanie brehových porastov, zákaz vypúšťania nevyčistených odpadových produktov do vodných tokov a nádrží - rešpektovať prirodzený biologický rytmus hlavných predstaviteľov fauny (hniezdne obdobia, obdobia rodenia mláďat) so zvýšeným ohľadom na chránené vtáčie druhy - pre rybárstvo – dodržiavať rybársky zákon č. 139/2002 Z.z.
POZNÁMKA		Nadväzujúca súčasť miestneho biokoridoru – vodného toku Palúdžanka, biotopy: Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy, Vo6 Mezo- až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou, Vo7 Makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd

OP-16: biocentrum nadregionálneho významu – Liptovská Mara

OHRANIČENIE		Vodná nádrž Liptovská Mara, BcNr
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; nadregionálne biocentrum Liptovská Mara
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň,
	Navrhované smerné	Ekologická stabilita v širšom zmysle, nadregionálne biocentrum Liptovská Mara
	Neprípustné	Aktivity znečisťujúce vodu, rušiace hniezdne lokality vtákov
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Vodná plocha
	navrhovaná záväzná	Vodná plocha
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- pre funkciu biocentra - podpora a umožnenie prirodzeného vývoja organizmov a ich spoločenstiev - rešpektovať prirodzený biologický rytmus hlavných predstaviteľov fauny (hniezdne obdobia, obdobia rodenia mláďat) so zvýšeným ohľadom na chránené vtáčie druhy - pre rybárstvo – dodržiavať rybársky zákon č. 139/2002 Z.z. – kontinuálne odstraňovať a sankcionovať hromadné znečisťovanie brehov odpadmi spôsobené samotnými rybármi!
POZNÁMKA		Biotopy: Vo6 Mezo- až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou, Vo7 Makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd

OP-17: fotovoltická elektráreň a orná pôda veľkoplošná

OHRANIČENIE		Fotovoltická elektráreň – stav a návrh, orná pôda veľkoplošná
FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň, fotovoltická elektráreň – stav; orná pôda
	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; fotovoltická elektráreň – návrh
	Navrhované smerné	
	Neprípustné	
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	Fotovoltická elektráreň a orná pôda veľkoplošná, na časti meliorované pôdy
	navrhovaná záväzná	Po povolení záberu pôdy fotovoltická elektráreň
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- existujúca elektráreň – odstraňovať burinu spod panelov pred vysemenením - navrhovaná plocha na elektráreň - v prípade meliorovaných pôd rozhodne orgán ochrany PP o zábere a odvodoch za vyňatie
POZNÁMKA		Biotop: X7 Intenzívne obhospodarované polia - veľkoplošné

OP-18: návrh železnice, orná pôda veľkoplošná, ochranný les

OHRANIČENIE		Železnica - návrh, orná pôda veľkoplošná, ochranný les
FUNKČNÉ	Súčasné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň, orná pôda, ochranný les

VYUŽITIE ÚZEMIA	Navrhované záväzné	Ochrana prírody a krajiny – 1. stupeň; železnica
	Navrhované smerné	
	Neprípustné	
PRIESTOROVÁ FORMA	súčasná	orná pôda veľkoplošná, na časti meliorované pôdy, ochranný les
	navrhovaná záväzná	Rýchlostná železnica
PARCIÁLNE REGULATÍVY		- navrhovaná plocha na železnicu- v prípade meliorovaných pôd rozhodne orgán ochrany PP o zábere a odvodoch za vyňaťie
POZNÁMKA		Biotop: X7 Intenzívne obhospodarované polia – veľkoplošné, X9 Porasty nepôvodných drevín

2.18.3. Zásady a regulatívy zastavaného územia - obytné, zmiešané, výrobné a rekreačné územie

Stanovenie regulačných opatrení navrhovanej výstavby je vlastne abstrahovanie koncepčného riešenia a jeho formovanie do jednoznačne stanoviteľných prvkov pre riadenie územného rozvoja konkrétneho vymedzeného územia.
Regulačné opatrenia sú podľa významu a dôležitosti na: záväzné, prípustné a neprípustné.
Jednotlivé regulačné prvky sú dokumentované vo výkresoch č. 2, 3, 4, 5, 6.

a) Legislatívne regulatívy:

Legislatívne regulatívy dokumentujú danosti, ktoré sú legislatívne dané a vyplývajú zo zákona alebo zo schválenej dokumentácie prípadne iných podkladov.
Pre riešenú obec sú to nasledovné legislatívne dané regulačné opatrenia:
- hraničné vymedzenie parciel riešeného územia je dané návrhom nových komunikácii,
- Národné kultúrne pamiatky podliehajú ochrane podľa zákonač.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu(pamiatkový zákon) a akékoľvek opravy a zásahy do stavebnotechnickej podstaty je potrebné odsúhlasiť s Krajským pamiatkovým úradom Žilina, pracovisko Ružomberok.
- Podľa pamiatkového zákona § 40 v súlade s § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom poriadku v znení neskorších predpisov, každý občan, ktorý objaví pri stavebnej činnosti akýkoľvek archeologický nález je povinný ho ohlásiť.

b) Funkčné regulatívy:

Opatrenia z hľadiska funkčnej regulácie sú definované vo výkrese č. 2,3,4,5,6. Samotné riešené zastavaného územia je členené na **regulované priestory**. Sú to menšie celky, pre ktoré je možné stanoviť jednotné regulačné princípy stavebného rozvoja a vymedziť základné podmienky pre využitie územia. V skutočnosti tieto priestory predstavujú urbanistickú plochu spravidla ohraničenú komunikáciami. Pre každú takúto plochu je vo výkresovej časti (Výkres č. 2 a 3)uvedený **kód regulovaného priestoru**, ktorý dokumentuje prevládajúcu funkciu + % zastúpenia, doplnkovú funkciu, maximálnu výšku zástavby a koeficient zastavanosti (podlažnosti)

ZASTAVANÉ ÚZEMIE
Regulované priestory – funkčné a priestorové usporiadanie zastavaného územia obce Vlachy
(Viď. výkres č. 2 a 3 a textová časť

c) Priestorové regulatívy:

Priestorové regulatívy stanovujú základnú charakteristiku tvorby uličných priestorov a celkovej objemovo - priestorovej štruktúry definovaním jednotlivých kompozično - priestorových prvkov. Zdokumentované sú vo výkresovej dokumentácii
Záväzné regulatívy
- uličná čiara definuje vymedzenie uličného priestoru z hľadiska priestorovo - prevádzkovej dimenzie,
- odstupy od hraníc pozemkov a od susedných stavieb (stavebný zákon),
- stavebná čiara definuje hraničnú polohu objektu podľa konkrétnej situácie, pohybuje sa od 6 - 10m, presnú polohu určí stavebný úrad,
- počet podlaží - max 1NP + P – 1 nadzemné podlažie + podkrovie s jedným podlažím, súterén môže byť zvýšený na ½ podlažia (platí pre rekreačné domy)
- počet podlaží - max 2NP(3NP, 4NP) – 2 (3, 4)nadzemné podlažia alebo 1(2, 3) nadzemné podlažie + podkrovie s jedným podlažím, suterén môže byť zvýšený o ½ podlažia (platí pre rodinné domy a občiansku vybavenosť)
- orientácia obslužných vstupov - daná trasou obslužnej komunikácie

d) Regulatívy podmienok výstavby:

Záväzné
- verejnoprospešné stavby uvedené v časti 2.18.12
- pri prestavbe a novej výstavbe rekreačných objektov dodržať architektonický charakter sídla s použitím tradičných stavebných prvkov a materiálov,
- v jednotlivých regulovaných priestoroch nepovoľovať dočasné objekty ako montované obytné bunky /typ zariadenie staveniska,
- v rekreačných územiach neoplocovať parcely.

Prípustné
- výstavba rodinných domov, objektov s občianskou vybavenosťou, rekreačných objektov

- úprava exteriérového dotvorenia verejných priestorov v strede obce
- na rekreačné objekty je možné upraviť aj hospodárske objekty,
- každý nový stavebný zásah je nutné posúdiť a zhodnotiť z hľadiska efektívnosti a intenzity využitia územia.
- dodržať podmienky OÚ – odbor krízového rieadenia:

Spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva riešiť podľa zákona č.42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,
nehnuteľnosti neumiestňovať do:
a) územia vymedzeného hranicou 50- ročnej resp. 100 ročnej vody z miestnych vodných tokov,
b) zosuvného územia,
individuálnu a hromadnú bytovú výstavbu umiestňovať mimo území určených na výstavbu a prevádzkovanie priemyselných zón.
Odbor civilnej ochrany obyvateľstva a obrany participuje na cezhraničnej spolupráci organizácií s humanitárnym zameraním v oblasti civilnej ochrany obyvateľstva.

2.18. 4. Zásady a regulatívy umiestnenia bývania, občianskeho vybavenia územia a výroby

BYTOVÝ FOND

V obci Galovany v roku 2001 žilo 263 trvalo žijúcich obyvateľov v cca 80 bytoch, v roku 2012 v obci žilo 272 trvalo žijúcich obyvateľov v cca 126 bytoch. obec zaznamenáva v súčasnosti minimálny stavebný ruch, existujúce trvale obývané domy sú síce v zachovalom stave, rekonštrukcie si vyžadujú skôr neobývané domy a hospodárske objekty ale nových objektov pribúda veľmi málo.

Hromadná bytová výstavba - HBV

V obci je vybudovaný 1 bytový dom so šiestimi bytovými jednotkami. Bytový dom je postavený na začiatku obce.

Individuálna bytová výstavba - IBV

V obci prevažuje individuálna výstavba. Prevládajú samostatne stojace rodinné domy. Nová zástavba sa objavuje v jestvujúcich prelukách medzi domami alebo na miestach asanovaných objektov. Staršie objekty sú postupne rekonštruované majiteľmi na účely trvalého bývania, alebo na víkendové domy a chalupy. V obci sa nachádza i niekoľko zaujímavých sýpok, ktoré si vyžadujú rekonštrukciu.

Návrh

Galovany majú výhodnú polohu v blízkosti okresného mesta Liptovský Mikuláš (7 km) a zároveň leží mimo hlavného frekventovaného ťahu Žilina - Ružomberok - Liptovský Mikuláš – Poprad. Do budúcna sa predpokladá zvýšený záujem o bývanie v obci, najmä zo strany mestského obyvateľstva, ktoré sa chce usadiť v tichšom prostredí vidieckeho sídla.
Obec Galovany z demografického hľadiska javí ako obec prevažne a obytnou funkciou a perspektívne obytno - rekreačnou funkciou. Ekonomické a priestorové možnosti sú kladné.

<u>Nárast počtu domov a bytov sa dosiahne</u>

- regeneráciou, resp. prestavbou v súčasnosti neobývaných priestorov,
- prestavbou a modernizáciou súčasných bytov,
- novou výstavbou rodinných domov vo forme intenzifikácie súčasnej obytnej štruktúry,
- riešením naviazať na jestvujúcu zástavbu a navrhnúť plnohodnotné obytné prostredie v obci,
- vo vymedzenom území navrhnúť priestorové podmienky pre rozvoj bývania formou rodinných domov (samostatne stojace RD) a pre výstavbu samostatne stojacich rodinných domov uvažovať s veľkosťou pozemkov 800-1200 m^2,
- vymedzením plochy pre realizáciu bytového domu.

OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

V období realizácie územného plánu navrhujeme zamerať na kapacitné a štrukturálne dobudovanie základnej vybavenosti a na zataktívnenie obce pre trvalo žijúcich obyvateľov a pre turistov a rekreantov.

SOCIÁLNA OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

A. ŠKOLSTVO

V obci nie je žiadna škola. Deti navštevujú základnú školu vo Svätom Kríži, stredné a odborné školy v Liptovskom Mikuláši.

Návrh

Možnosť rozšírenia základnej školy v Sv.Kríži sa javí nadstavbou jestvujúcich budov a využitím podkrovných priestorov.

B. ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

V obci nie je zriadené zdravotné stredisko. Primárnu a odbornú zdravotnícku starostlivosť pre občanov zabezpečujú lekárske ambulancie v Liptovskom Mikuláši. Zo zdravotného strediska sa zabezpečujú aj návštevy odbornej zdravotnej starostlivosti u prestárlych občanov a v akútnych prípadoch.
V obci sa nenachádza ani zariadenie sociálnej starostlivosti.

Návrh

V návrhovej etape bude postačovať existujúca zdravotnícka a sociálna starostlivosť. V návrhovej a výhľadovej etape s rastom počtu obyvateľov vzniknú súkromné ambulancie, predpokladáme hlavne vznik ambulancií všeobecného a zubného lekára.
Vzhľadom k postupnému zvyšovaniu sa vekového priemeru obyvateľstva je nevyhnutné komplexne riešiť oblasť sociálnej starostlivosti o starších a postihnutých občanov.

D. OCHRANA PRED POŽIAROM

Tradícia dobrovoľnej požiarnej jednotky je v obci od roku 1949. Požiarna jednotka o počte 20 mužov, ktorá má k dispozícii požiarnu striekačku. Technický stav zariadenia je vyhovujúci a budova si vyžaduje komplexnú rekonštrukciu.

Návrh

V návrhovom období nie je potrebné rozširovať objekt požiarnej zbrojnice, vzhľadom na štruktúra protipožiarnej ochrany v rámci okresu.

E.OSVETA

V obci Galovany sa nachádza knižnica s cca 2000 zväzkami.

Návrh

V návrhovom období nie je potrebné rozšíriť priestory, rozšíri sa len vybavenie knižnice. Postupne je potrebné dopĺňať knižný fond o nové tituly a občanom sprístupniť internetové služby v knižnici.

KOMERČNÁ OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

F.TELOVÝCHOVA A ŠPORT

V obci aktívne pracuje obecný futbalový klub(OFK Galovany), tretej triedy. K dispozícii je futbalové ihrisko pozostávajúce zo základnej plochy bez technickej a sociálnej vybavenosti a jeho rozmery sú minimálne.

V obci sa nachádza aj nová oddychová zóna pre deti s hojdačkami, a preliezkou so šmýkačkou.

Obec by chcela vybudovať športový areál s viacúčelovým ihriskom, ktoré by bolo využívané na tenis, volejbal, a v zime by slúžilo ako klzisko, nové šatne a ubytovňu (penzión).

Oblasť telovýchovy a športu môže byť obohatená o aktivity vhodné ako pre domácich obyvateľov, tak aj pre turistov. Ide o cykloturistiku s prípadnou možnosťou občerstvenia v letnej sezóne, odpočinkové miesta na pikniky, jazdu na koni, rybárstvo a požičovňou športových potrieb.

Pre tieto aktivity sa v katastri obce nachádzajú vhodné lokality, ktoré môžu byť navzájom doplnené a stanú sa súčasťou produktov športov, telovýchovy a cestovného ruchu v náväznosti na širší región.

Návrh

Obec nevyhnutne potrebuje obnovu existujúceho futbalového areálu – RU.01 Futbalový areál, nachádzajúci sa v severozápadnej časti zastavaného územia obce. Na existujúce futbalové ihrisko budú naväzovať podnikateľské aktivity - realizácia šatní a tribún.

Navrhovaný RU 02 Viacúčelový športový areál, viď tab. Rekreácia zariadenia

G.KULTÚRNE ZARIADENIA

Občania si v obci pri kultúrnom dome vybudovali modlitebňu – Dom služieb božích (cca 20 miest), ktorý slúži od roku 1995. Obec Galovany je filiálkou cirkevného zboru ECAV na Slovensku Svätý Kríž – Lazisko.

V obci Galovany je k dispozícií Kultúrny dom z roku 1956. K dispozícií je hlavná sála s kapacitou 85 miest. Pri kultúrnom dome sa nachádza Klub dôchodcov s cca 15 miestami.

O kultúrno-spoločenské aktivity sa stará obecný úrad, miestne organizácie a aktívni občania. V kultúrnom dome sa poriadajú zábavy, predstavenia ochotníckych divadiel, kary, slúži aj ako centrum športu pre , ping- pong a kalanetiku.

KULTÚRNE PAMIATKY

Zastavané územie obce Galovany ani jej časť nie je zapísaná v ÚZPF v registri pamiatkových rezervácií, resp. v registri pamiatkových zón. Historická zeleň sa v riešenom území nenachádza.

Na území obce sa nachádza Pamätník padlých v II. svetovej vojne a Pamätník bývalého artikulárneho kostola v Paludzi. Významnejšie súbory stavieb, ktoré by boli zahrnuté do zoznamu pamiatok, sa v obci nenachádzajú.

Návrh

V návrhovom období je potrebné

- sa starať o uvedené kultúrne objekty obce, pretože sú neoddeliteľnou časťou života v obci a pomáhajú formovať národné povedomie, estetické cítenie a
- podľa pamiatkového zákona § 40 v súlade s § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom poriadku v znení neskorších predpisov každý občan, ktorý objaví pri stavebnej činnosti akýkoľvek archeologický nález je povinný ho ohlásiť.

H. MALOOBCHOD

Obchodnú sieť v obci tvori 1 predajňa potravín, súčasne s rozličným tovarom vrátane predaja mäsových výrobkov.

Návrh

V návrhovom období územný plán navrhuje riešiť 2 predajne v rámci rozvoja zastavaného územia novými rodinnými domami alebo vostavbou existujúcich rodinných domov.Realizácia nových prevádzok je podmienená rastom konkurencie uvedených služieb.

I.VEREJNÉ UBYTOVANIE

Ubytovanie v súkromí - Privát Galovany, Ing. Kubáň

V k.ú. Galovany sa nachádza Salaš Dechtáre s cca 10 lôžkami.

Návrh

V návrhovom období územný plán uvažuje s 30 lôžkami s jedným zamestnancom.

Realizácia nových prevádzok je podmienená ekonomickým rastom obce a jej obyvateľov.

J.VEREJNÉ STRAVOVANIE

V obci je 1 prevádzka – krčma vedľa obchodu s 40 stoličkami.

V k.ú. Galovany sa nachádza Salaš Dechtáre s cca 80 stoličkami a vonkajšou terasou s cca 20 stoličiek.

Návrh

V návrhovom období územný plán uvažuje s cca 180 stoličkami s cca 10 pracovnými miestami.

Realizácia nových prevádzok je podmienená ekonomickým rastom obce a jej obyvateľov.

K.SLUŽBY

V obci má sídlo 21 podnikateľských subjektov. Evidovaných je 17 živnostníkov. Ide o drobné firmy a podnikateľské subjekty, ktoré zabezpečujú miestny obchod a služby pre občanov. Živnostníci sa uplatňujú hlavne v priemyselnej výrobe, v stavebníctve a vo veľko- a maloobchode. V obci sa nachádza výdajne miesto PB fliaš, GEVOS – stavebniny, Sklad HONDA, Stolárstvo, Čaluníctvo, stolárske práce, výroba a renovácia a Výhybňa Paludza .Obec spravuje a prevádzkuje dva cintoríny, starý a nový. Nový cintorín je pri vstupe do obce pri hlavnej ceste. Starý cintorín leží na svahu nad obcou, prístup je možný len po nespevnenom chodníku, dopravným prostriedkom vhodným na náročné terény. Historický cintorín, ktorý patril zatopenej obci Paludza, sa nachádza pri vodnej nádrži Liptovská Mara.

Návrh

V návrhovom období územný plán navrhuje riešiť služby pre občanov(kaderníctvo, opravovne a pod), v rámci rozvoja zastavaného územia novými rodinnými domami alebo vostavbou existujúcich rodinných domov. Realizácia nových prevádzok je podmienená rastom konkurencie uvedených služieb.

L. FINANČNĚ SLUŽBY

V súčasnosti v obci sa nechádzajú žiadne bankové a poisťovacie služby.

Návrh

V návrhovom období územný plán navrhuje riešiť prevádzky bankových služieb, príp. poisťovacích služieb v rámci zastavaného územia rodinnými domami alebo vostavbou existujúcich rodinných domov. Realizácia nových prevádzok je podmienená rastom konkurencie uvedených služieb.

Pre občiansku vybavenosť platí:

- realizácia nových prevádzok je podmienená požiadavkami obyvateľov a trhovou ekonomikou,
- realizácia nových prevádzok je podmienená ekonomickým rastom obce a jej obyvateľov.

Regulatívy z hľadiska ochrany verejného zdravia:

-rešpektovať pásma ochrany všetkých vodárenských zdrojov / podzemných a povrchových / na území riešenom v územnom pláne,

-neuvažovať s rozšírením chovu poľnohospodárskych zvierat v hospodárskych dvoroch, ktoré sú v kontakte s obytným a rekreačným územím,

-telovýchovno-športové zariadenia umiestňovať tak, aby ich činnosť neovplyvňovala nepriaznivo okolie, najmä obytnú zástavbu hlukom, prachom alebo svetlom / § 22 ods. 2/ zákona č. 355/2007 Z.z./,

-rešpektovať vplyv emisnej záťaže z dopravy, parkovacích plôch na okolitú obytnú a rekreačnú zástavbu,

-rešpektovať možné negatívne ovplyvnenie hlukom v danom území z existujúcich a navrhovaných stavieb / rekreačné a športové zariadenia, prevádzkárne drobnej remeselnej výroby a služieb, fotovoltaickej elektrárne, výrobné areály a výrobné služby/ vypracovaním hlukovej štúdie, pre konkrétnu stavbu a lokalitu, v ktorej ozrejmíte hlukové pomery v danom území a podľa výsledkov hodnotenia navrhnete protihlukové opatrenia na navrhovanej stavbe tak, aby hlukové pomery v obytnom a rekreačnom prostredí boli v súlade s vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v živ.prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z.

-rešpektovať ochranné pásmo ČOV

-rešpektovať ochranné pásmo pohrebiska, v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy - § 15 ods. 7 zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve

- v prípade likvidácie azbestocementových materiálov zo stavieb(rodinné domy, hospodárske budovy a iné objekty) je potrebné túto likvidáciu zabezpečiť prostredníctvom oprávnenej organizácie (§ 41 zák. č.355/2007 Z.z.).

M. VÝROBA

- Ťažba nerastných surovín

Ložiská nerastných surovín sa v k. ú. obce Galovany nenachádzajú.

- Poľnohospodárstvo a obhospodarovanie PP

Poľnohospodársku výrobu v riešenom území zabezpečoval ŠM Liptovský Mikuláš. Na poľnohospodárskom dvore, ktorý bol na začiatku obce, sa chovali ošípané a kravy. V súčasnej dobe je dvor zrušený a v jeho priestoroch sa nachádzajú viaceré firmy. Sezónne sa v chovajú ovce. Poľnohospodársky dvor je umiestnený pri vstupe do obce od cesty I/18. V tomto areáli sa nachádza dva objekty s chovom oviec – 350 + 150 ks, senník, silážna jama, predajňa stavebnín GEVOS a prevádzka firmy LUNA (sklad, stolárstvo). Druhá stolárska výroba – čaluníctvo – výroba a renovácia sa nachádza aj na druhom konci zastavaného územia obce.

Poľnohospodársku výrobu v súčasnosti zabezpečuje AGRO – RACIO s.r.o. Lipt. Mikuláš. Poľnohospodárska produkcia je zameraná na pasenie dobytka, oviec a pestovanie zemiakov, repky olejnej a obilia.

V súčasnosti je potrebné opraviť výhony, ktoré križujú miestne komunikácie a vodné toky a hospodárske dvory, ktoré zostanú alebo ich časti dotvoriť izolačnou zeleňou zo strany od obytných častí a komunikácie.

Domáce obyvateľstvo sa venuje záhradkárstvu a na obrábaných plochách pestuje poľnohospodárske produkty pre samozásobovanie.

Pre poľnohospodárstvo môžeme doporučiť regulatívy a zásady ekologického hospodárenia na pôde, ku ktorým patrí:

- podnik musí mať uzavretú sústavu hospodárenia s dostatočne veľkým zaťažením živočíšnej výroby najmä z hľadiska produkcie maštaľného hnoja
- minimalizácia alebo úplné vylúčenie vonkajších vstupov

- monitoring znečistenia pôd nežiadúcimi cudzorodými látkami
- v rastlinnej výrobe uplatňovanie pestrej skladby plodín, dodržiavanie všeobecne platných osevných postupov ako predpokladu účinného spôsobu regulácie výskytu burín
- konzervácia kŕmnych plodín iba prirodzenou cestou
- potreba zmenšovania honov ako predpokladu pre zabránenie infekčného tlaku chorôb a škodcov
- výber nových odrôd schopných úspešne obstáť v konkurencii s burinami
- potreba vypracovania špeciálnej pestovateľskej technológie, v ktorej bude možné uplatňovať iba určité druhy povolených hnojív a pesticídov
- špecifická potravinárska výroba, ktorá bude garantovať nemožnosť miešania produktov alternatívneho a konvenčného poľnohospodárstva
- distribúciu a obchod budú zabezpečovať špecializované organizácie, tovar bude označený certifikátom a preverený štátnou inštitúciou
- optimalizácia dávok živín
- obmedziť hnojenie dusíkom na jeseň na minimum a nehnojiť na holú pôdu a sneh
- obmedziť celkové dávky dusíkatých hnojív

Poľnohospodárstvo prechádza výraznými transformačnými zmenami vlastníckych pomerov a následne foriem hospodárenia. V súčasnosti nie je možné identifikovať, akú po dobu budú mať tieto základné odvetvia.

Okresný úrad Žilina, OOP, RP vydal súhlas so zábermi poľnohospodárskej pôdy, podľa §13, s podmienkami:

1./ Odnímanie PP zosúladiť tak, aby sa jej odňatie uskutočnilo len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu, a po zbere úrody.

2. Užívateľovi predmetnej PP včas oznámiť termín zahájenia výstavby.

3./ Zabezpečiť, aby sa s výstavbou jednotlivých stavieb začalo v tesnej blízkosti skutočného zastavaného územia, čím sa zamedzí narušovaniu ucelenosti honu a sťažovaniu obhospodarovania PP.

4./ V prípade rozdelenia honov zabezpečiť prístup na neprístupné hony vybudovaním účelových poľných ciest.

5./ Zabezpečiť, aby realizáciou investičných zámerov nedošlo k zhoršeniu prirodzených vlastností priľahlej PP.

6./ Prípadne poškodenú priľahlú PP uviesť do pôvodného stavu na náklady investorov.

7./ V prípade poškodenia existujúcich hydromelioračných zariadení tieto uviesť do pôvodného stavu na náklady investorov.

8./ Vypracovať bilanciu skrývky humusoveho horizontu PP trvalé odnímanej.

9./ Vykonať skrývku humusoveho horizontu trvalé odnímanej PP.

10./ Investori stavieb sú povinní požiadať Okresný úrad Liptovský Mikuláš, pozemkový a lesný odbor (ďalej len „OÚ PLO") o vydanie rozhodnutia podľa § 17 zákona.

11./ OÚ PLO upresní podmienky, určené v tomto súhlase, ktoré sú investori stavieb povinní dodržať, a určí ďalšie povinnosti vyplývajúce z jednotlivých ustanovení zákona.

12./ PP použiť na účely výstavby len na základe právoplatného rozhodnutia OÚ Liptovský Mikuláš, PLO podľa § 17 zákona.

- Priemyselná výroba

V obci Galovany sa nachádza Slnečná fotovoltaická elektráreň, bývalý areál Poľnohospodárskeho družstva, v ktorom sa nachádza GEVOS – stavebniny, Senník a sil. Jama - AGRO-RACIO s.r.o L. Mikuláš, Sklady HONDA a Ovčín - AGRO-RACIO s.r.o. Lipt. Mikuláš.

Slnečná fotovoltaická elektráreň – v súčasnosti je zrealizovaná časť G1 a na časť G2, G3, G4 a G5 je vydané stavebné povolenie. Fotovoltaická elektráreň Galovany G2 995 kW bude slúžiť na výrobu elektrickej energie. V zastavanom území obce sa nachádzajú dve stolárstva, vodojem a výhybňa Paludza.

Návrh

V územnom pláne navrhujeme:

- bývalý Poľnohospodársky dvor (VU.01) revitalizovať na ekologickú výrobu,
- zrealizovať Zberný dvor – VU.01.

Regulatívy z hľadiska rozvoja výroby :

- vo výrobe je potrebné docieliť rovnováhu medzi fyzický (investíciami do technológií) a ľudským potenciálom,
- zabezpečiť zdravotné, sociálne, vzdelanostné, kultúrne a športové potreby obyvateľov a pracovné príležitosti pre nich, zosúladiť programov vzdelanosti a znižovania nezamestnanosti a vytvárať pracovné miesta, hlavne v oblasti cestovného ruchu a rekreácie.
- v poľnohospodárskej výrobe sa orientovať na finálne spracovanie výrobkov,
- modernizovať jestvujúce výrobné prevádzky a orientovať výrobu na vlastný výrobný program,
- podporiť vznik drobných prevádzok výrobných služieb, remeselnej a tradičnej výroby - vznik nových pracovných miest,
- podporovať vznik nových pracovných miest.

- Lesohospodárska výroba

V katastri obce Galovany má lesný pozemok rozmery 479 768 m^2, čo predstavuje len 3,71 % z rozlohy obce a až 42,12 % z celkového výmeru katastra tvoria vodné plochy. Rozmer lesných pozemkov je minimálny a dostačujúci vzhľadom k zastavanej ploche, ktorá má rozlohu 447 071 m^2, čo predstavuje 3,46 % z celkovej plochy. Tento pomer lesných pozemkov, ornej pôdy a trvalo trávnatých porastov nesie so sebou sprievodný znak dostatku zelene a možnosti rekultivovať oddychové zóny pre potrebné aktivity v rámci cestovného ruchu. V lesnom hospodárstve za ostatné roky prebiehala reprivatizácia, ktorá bola spojená so značnými problémami v zabezpečovaní pestovateľskej a lesoochranárskej činnosti u nových súkromných vlastníkov.

Lesy v katastri obce Galovany tvoria smrekové a vrbinové porasty. Lesy obhospodarujú Štátne lesy SR a vytvorené spoločenstvo súkromných vlastníkov pod názvom Komposesorát - združenie urbárnikov a komposesorátnikov v Galovanoch.
Lesy organizačne patria do LHC Demänová. Nachádzajú sa tu lesy hospodárske a ochranné. Súčasné drevinové zloženie je zmiešané s prevládajúcimi ihličnanmi. V hospodárskych lesoch prevládajú ihličnany ako smrekovec, borovica sosna, smrek obyčajný s výsadbou jedle a buka. V ochranných lesoch, ktoré sú pri brehoch Liptovskej Mary je veľmi pestré drevinové zloženie - nájdeme tu borovicu lesnú, smrek obyčajný, smrekovec opadavý, smrek sivý, dub letný, javor horský, duglasku tisolistú, vejmutovku, lipu malolistú, čremchu strapcovitú, topoľ kanadský, borovicu čiernu a z krovín šípku, vŕbu purpurovú a iné.
Hospodárenie lesov bude sa rozvíjať podľa Zákona NR SR 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a platných predpisov o hospodárení v lesoch.
Návrh
Regulatívy pre lesné hospodárstvo:
- hospodárenie lesov bude sa rozvíjať podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Zb. o ochrane prírody a krajiny a zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení platných predpisov,
- ochranné pásmo lesa 50 m od hranice LP (§10 zák. č. 326/2005 Z.z.)
- ochrana lesa (§28 zák. č. 326/2005 Z.z.a §§41- 46 zák. č. 453/2006 Z.z.)
- platný LHP - lesný hospodársky plán

- Odpadové hospodárstvo
Východiskový stav
Likvidácia tuhého komunálneho odpadu (TKO)je zabezpečená Obcou Svätý Kríž, drobná prevádzka, ktorá odváža odpad na ďalšiu separáciu a spracovanie. Časť nespracovaného odpadu je vyvážaná na regionálnu skládku v Partizánskej Ľupči.
V obci sa už niekoľko rokov organizuje separácia zberu formou triedenia odpadu.
Občania separujú plasty, sklo, papier, železo. Na území obce sa nachádzajú tzv. čierne skládky.
Návrh
Regulatívy z hľadiska odpadového hospodárstva:
- zrealizovať Zberný dvor – VU.01,
- rozšíriť zber separovaného odpadu – umiestniť nádoby na zber separovaného odpadu rovnomerne v obci,
- odstrániť čierne skládky,
- spracovávanie biologických odpadov,
- systematické vykonávanie separovaného zberu využiteľných odpadov ,
- realizáciu dotrieďovacích zariadení na separovaný zber druhotných surovín,
- skvalitnenie systému separovaného zberu plastov,
- plné využívanie odpadov vzniknutých v stavebníctve,
- neustále vytvárať podmienky pre ukladanie zvyškového komunálneho odpadu na vyhovujúce skládky.

2.18.5. Zásady a regulatívy umiestnenie verejného dopravného a technického vybavenia územia
Regulatívy dopravné
Cesta III/018244 prechádza ťažiskom osídlenia obce a zabezpečuje vnútornú distribúciu dopravy do jednotlivých častí obce.
Navrhovaná dopravná koncepcia zabezpečí
- realizáciu chodníkov okolo cesty cesty III/ 018244,
- rekonštrukciu ostatných miestnych komunikácii a autobusových zastávok,
- realizáciu navrhovaných miestnych komunikácií, chodníkov a parkovísk,
- vybudovanie cyklistických trás, šírkové usporiadanie cyklistických trás je potrebné realizovať v zmysle STN 73 6110
- rešpektovať železničnú trate č. 180 Žilina – Vrútky – Kraľovany – Ružomberok – Liptovský Mikuláš – hranica Žilinského a Prešovského kraja.
- pri plánovaní inžinierskych sieti (nové vedenia, prípojky k jestvujúcim alebo novovybudovaným objektom) viesť mimo cestný pozemok, v intraviláne min. 2,0 m za hranicou cestného pozemku, v extraviláne s dodržaním ochranného pásma,
- Inžinierske siete neviesť v telese cesty a mostných objektoch,
- kríženie inžinierskych sietí s komunikáciou riešiť zásadne formou pretláčania, kolmo na os komunikácie, kde potrubie (káble,....) bude uložené v celej šírke cesty v chráničke, ktorá bude presahovať min. 1,0 m na obe strany za okraj komunikácie, min. hĺbku pretlaku požadujeme 1,2 m pod niveletou vozovky. Pri riešení vjazdov k objektom nesmie byť narušený odvodňovací systém cesty. Pri riešení pešej dopravy rešpektovať jestvujúci prejazdný profil komunikácie, v prípade budovania nových komunikácii (prepojenie s obcami - dopravná dostupnosť) a ich plánovaného zaradenia do cestnej site, s odovzdaním príslušnému budúcemu vlastníkovi (cesty I. - III. triedy, resp. MK) je nutné postupovať v zmysle platného Technického predpisu TP 03/2004 - Usporadúvanie cestnej siete - účinnosť od 01.01.2004, ktoré vydalo Ministerstvo dopravy,, pôšt a telekomunikácii SR, sekcia cestnej infraštruktúry.
V zmysle § 30 leteckého zákona je nutné prerokovať s Leteckým úradom Slovenskej republiky nasledujúce stavby:
- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písmeno a)),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b)),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods. 1 písmeno c)),

- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písmeno d).

Regulatívy vodného hospodárstva
Rozvod pitnej vody
- rozšíriť rozvod vody
Splašková kanalizácia
- zrealizovať navrhované rozvody splaškovej kanalizácie.
Dažďová kanalizácia
- odviesť dažďové vody zo spevnených plôch na terén a z časti do dažďovej kanalizácie(parkoviská),
- dažďové vody z parkovísk predčistiť v zostavách lapačov ropných látok,
- realizácia výustných objektov.
- rešpektovať Zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné normy STN 73 6822 a 75 2102 atď.,
- akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s tokmi odsúhlasiť so správcom vodného toku,
- je potrebné ponechať manipulačný pás pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v šírke min. 6,0 m od brehovej čiary vodných tokov,
- ďalej je potrebné rešpektovať ochranné pásmo vodnej nádrže Liptovská Mara, ktoré je vymedzené kótou mimoriadne prípustnej katastrofálnej hladiny 566,34 m n.m. Bpv, ako aj ochranné pásmo vyrovnávacej vodnej nádrže Bešeňová, vymedzené katastrofálnou hladinou /neprekročiteľnou/ 522,59 m n.m. Bpv, stanovených Manipulačným poriadkom pre vodné dielo Liptovská Mara – Bešeňová. V tomto pásme nie je prípustná stavba trvalých objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám a výstavba súbežných inžinierskych sietí.

Regulatívy rozvodov elektrickej energie
Pre zabezpečenie zásobovania obce elektrickou energiou je potrebné:
- rozšíriť a zokruhovať elektrické rozvody NN
- vybudovanie dvoch navrhovaných transformátorových staníc (TS), zokruhovanie elektrických rozvodov VN
  TS 05 - reg. priestor OU.03
  TS 06 - reg. priestor OU.10
  TS 07 – reg. Priestor RU 03
- rozšíriť telekomunikačnú sieť,
- dodržať ochranné pásma vedení zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. §36.

Regulatívy výstavby el. rozvodov a zariadení:
1.Vysoké napätie - prípojky na trafostanice v zastavanej časti riešiť ako zemné káblové.
2.Trafostanice riešiť ako kioskové do 630 kVA, v prípade požiadavky na výkon do 250 kVAako kompaktné.
3.Nízke napätie – rozvody riešiť ako zemné káblové.
4. Podzemné a nadzemné vedenia v správe SSE-D a.s., od ktorých je potrebné pri výstavbe dodržať ochranné pásmo.

Bezpečnosť a životné prostredie
-v spolupráci s pracovníkmi ochrany prírody označiť stromy, ktoré bude prípadne nutné odstrániť a v prípade nevyhnutného výrubu postupovať podľa vyhlášky zák. NR SR č.287/94 Zb. z. a Vyhl. MK SR č.149/80 o ochrane stromov rastúcich mimo lesa,
- dodržiavať nariadenia a vyhlášky o ochrane ovzdušia a vodných tokov, ochrane životného prostredia,
- zabezpečiť stavenisko proti vstupu nepovolaných osôb, zabezpečiť výkop rýh a jám a označiť výstražnými nápismi,
- čistiť dopravné a ostatné mechanizmy pri výjazde na obslužnú komunikáciu,- všetky zemné práce a trasy potrubí realizovať citlivo najmä s ohľadom na existujúce lesné porasty,
v maximálne možnej miere minimalizovať výrub lesných a iných porastov, t.j. v prípade potreby realizovať zemné práce aj ručne.

2.18.6. Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie

Životné prostredie tvoria jeho jednotlivé zložky, ktoré majú svoje funkcie a pre ktoré platia vždy špecifické regulatívy.

Limity a regulatívy vyplývajúce z ochrany krajiny
Ochrana krajiny spadá do rámca ochrany prírody v zmysle platného zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Limitom pre vyhlásenie územia za chránené je splnenie predpokladov daných zákonom o ochrane prírody a krajiny. Teda chránené územia majú svoje limity zakotvené v znení zákona vrátane prvkov ÚSES (biocentrá, biokoridory). Novonavrhované prvky ÚSES sú miestneho charakteru – interakčné prvky. Spoločne možno limity a regulatívy znázorniť nasledovne:
Limity:
Biocentrum – prítomnosť ekosystémov vytvárajúcich trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev
Biokoridor – možnosť migrácie a výmeny genetickej informácie živých organizmov a ich spoločenstiev
Interakčný prvok – možnosť priaznivého pôsobenia na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom
Regulatívy:
Biocentrum – chrániť ekosystémy a zachovať prirodzený vývoj spoločenstiev bioty v tomto území a dodržať dlhodobé ciele ochrany – plocha OP 16

Biokoridor – podpora a umožnenie prirodzeného vývoja organizmov a ich spoločenstiev, zabránenie vzniku bariér ich migrácie resp. eliminácia existujúcich – plocha OP 13, OP 15
Interakčný prvok – zachovanie prvku v štruktúre krajiny, ponechať bez zásahu, prípadne doplniť v zmysle potrieb daného biotopu – plochy OP 01, 06, 07, 09, 11, 12, 14
Pre funkčné plochy – tvorené vodnými tokmi a sprievodnou vegetáciou OP12 a OP14 – je potrebné rešpektovať sprievodnú vegetáciu tokov.
Pre funkčné plochy tvorené podmáčanými lokalitami - OP14 – je potrebné zachovať ich v prirodzenom stave, bez zásahov do ich biotopov.

Limity a regulatívy vyplývajúce zo stresových faktorov, rezortných záujmov v krajine a funkcií krajinných štruktúr

Limity:
Lesné hospodárstvo – zaradenie lesov do príslušnej kategórie a hospodárskeho súboru lesných typov na základe prírodných daností
Poľnohospodárstvo – úrodnosť, dostupnosť, sklonovitosť, obrábateľnosť pozemkov, druh pozemkov
Vodné hospodárstvo – kvalita vodného zdroja, hydrogeologické pomery, smer prúdenia podzemnej vody, výskyt prvkov ohrozujúcich vodné zdroje v hydrologickom povodí
Ochrana prírody – okrem prípadov chránených území prírody platí pre javy v tzv. voľnej krajine všeobecný limit prvého stupňa ochrany prírody a krajiny zo zákona
Urbanizmus – pomery reliéfu, základových pôd a podložia, expozícia k svetovým stranám, lokalizácia pri prístupovej ceste, zdroje energií a možnosti riešenia odpadového hospodárstva
Cestovný ruch – atraktivita prostredia, čistota prostredia, dostupnosť, úroveň a šírka služieb
Poľovníctvo a rybárstvo – úživnosť revíru, stavy poľovnej zvere a predátorov, uplatňovanie iných funkcií lesa
Doprava a energetika – terénne pomery, prítomnosť chránených území na trase línií
Funkcia tvorby krajiny – významnosť prvku z hľadiska vzťahu dominantnosti a vzácnosti v krajine
Funkcia biodiverzity – rôznorodosť rastlinných a živočíšnych druhov a ich biotopov

Regulatívy:
Lesné hospodárstvo – platný lesný hospodársky plán so stanoveným tvarom lesa, obnovnou dobou, spôsobom a formou hospodárenia, obnovným a cieľovým druhovým zložením; nutné je dodržiavanie hygieny porastov, snažiť sa o aplikáciu ekologických metód v lesnom hospodárstve – väčšie používanie jemných hospodárskych postupov ako je výberková a podrastová forma hospodárskeho spôsobu, pri lesnej ťažbe a výchovných zásahoch rešpektovanie doby vyvádzania mláďat, individuálne vynechanie hniezdnych stromov z výrubu apod.
Poľnohospodárstvo – uplatnenie vhodnej intenzity hospodárenia podľa prírodných hodnôt lokality, snažiť sa o aplikáciu ekologického poľnohospodárstva – nepoužívanie chemického hnojenia, nepoužiť strojovú techniku pri obhospodarovaní podmáčaných plôch na lúkach a pasienkoch – uplatňovanie individuálneho prístupu
Vodné hospodárstvo – podmienky stupňa pásma hygienickej ochrany vodného zdroja,
Ochrana prírody – obzvlášť citlivo treba pristupovať v prípadoch plôšok obsahujúcich mokradné a vodné biotop a nelesnú drevinovú vegetáciu, ktoré významne prispievajú k diverzite krajiny. Tu je nevyhnutný individuálny prístup podľa druhu možného vplyvu.
Urbanizmus – jednotlivé stavebné a environmentálne normy
Cestovný ruch – plánované rozsiahle aktivity cestovného ruchu na území katastra je treba regulovať pri konkrétnom umiestňovaní stavieb. V prípade výskytu aj plošne malých lokalít s významnou ekologickou funkciou, je takéto lokality potrebné zachovať a rekreačnú aktivitu posunúť ďalej. Na túto skutočnosť treba upozorniť investorov aj pri prípadnej parcelácií pozemkov. Potrebné je zachovať aj prirodzené prepojenia významných lokalít na okolité prírodné biotopy. Je treba pokúsiť sa dosiahnuť spoluexistenciu týchto dvoch spôsobov využitia zeme.
Pri rekreačných aktivitách je potrebné dodržať zásadu koexistencie rekreačných a prírodných priestorov.
Poľovníctvo a rybárstvo – umožniť existenciu predátorov, poľovné právo vykonávať len ako doplnok a pomoc prirodzenému režimu ekosystémov oblasti
Funkcia tvorby krajiny – zachovanie prvku v rámci krajinnej štruktúry, neničiť brehové porasty a všetky iné významné krajinné prvky
Funkcia biodiverzity – vo väčšine prípadov ponechať prirodzenému vývoju v rámci existujúceho typu krajinnej štruktúry, neodvodňovať umelými zásahmi do pôdy, nevyrubovať krovitú a stromovú vegetáciu, individuálne možno umožniť regulované zásahy pod dohľadom štátnej ochrany prírody

2.18.7. Zásady a regulatívy zachovanie kultúrnohistorických hodnôt, pre ochranu a využívanie prírodných zdrojov, pre ochranu prírody a tvorbu krajiny, pre vytváranie a udržiavanie ekologickej stability, vrátane plôch zelene

OCHRANA PAMIATOK
Zastavané územie obce Galovany ani jej časť nie je zapísaná v ÚZPF v registri pamiatkových rezervácií, resp. v registri pamiatkových zón. Historická zeleň sa v riešenom území nenachádza.
KPÚ Žilina realizoval v katastri obce Galovany obhliadku lokality „Pálenica", kde pri stavebnej činnosti bola narušená doposiaľ neznáma archeologická lokalita. Táto nová lokalita bude v najbližšom období zaradená do centrálnej evidencie archeologických nálezísk SR.
S ohľadom na to, že na predmetnom území sa doteraz nerobil systematický archeologický prieskum, je odôvodnený predpoklad, že v katastri obce Galovany môžu vzniknúť ďalšie archeologické situácie, resp. nálezy.

V záväznej časti zásad a regulatívov priestorového usporiadaniaa funkčného využívania územia je potrebné upozorniť na povinnosti vyplývajúce z § 30ods.1 pamiatkového zákona - všeobecné podmienky pri ochrane pamiatkového fondu, podľa ktorého je každý subjekt povinný správať sa tak, aby svojim konaním neohrozil základnú ochranu neodkrytých archeologických nálezísk a nespôsobil nepriaznivé zmeny ich stavu. Podľa §40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas terénnych úprav musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác, ihneď ohlásiť nález krajskému pamiatkovému úradu. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 pamiatkového.zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.
Pri akejkoľvek stavebnej a inej činnosti na území katastra Galovany, musí byť oslovený KPÚ Žilina, ktorého stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. Pri uplatňovaní územného plánu v praxi, pri príprave stavby a jej realizácii, bude v oprávnených prípadoch rozhodnutím KPÚ Žilina uplatnená požiadavka na zabezpečenie archeologického výskumu.

OCHRANA PRÍRODY A PRÍRODNÉ ZDROJE
V rámci ochrany prírody sú určujúcimi zásady a regulatívy vyplývajúce z legislatívy. Všeobecná ochrana živočíchov a rastlín žijúcich mimo chránené územia je takisto zakotvená v zákone o ochrane prírody. Posilnením starej koncepcie je aj súčasná ochrana biotopov týchto rastlín a živočíchov.
V rámci voľnej krajiny je treba obzvlášť citlivo pristupovať v prípadoch plôch obsahujúcich vodné toky, podmáčané lokality a nelesnú drevinovú vegetáciu, ktoré významne prispievajú k diverzite krajiny. Tu je nevyhnutný individuálny prístup podľa druhu možného vplyvu.
V katastrálnom území obce Galovany(ďalej len „predmetné územie") sú evidované dve upravené/odvezené skládky tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo odporúča uvedené skládky odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii.
V predmetnom území sú evidované zosuvné územia tak, ako sú zobrazené v ÚPN. Ministerstvo žiada evidované zosuvné územia vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii.
EKOLOGICKÁ STABILITA
Pre zachovanie resp. posilnenie ekologickej stability v území je bezpodmienečne nutné rešpektovať a zachovať všetky rôznorodé formy a podmienky života v danom katastri. V praxi to znamená vynechať plochy z ekologického pohľadu významné a vzácne v krajine a prípadnými rozvojovými a výstavbovými aktivitami ich obísť. Tiež je tu potrebné dbať na konektivitu týchto plôch s okolím a túto prepojenosť aj zachovať na úkor rozvojových aktivít, ktoré je vždy možné presunúť o niečo ďalej. Existujúce významné biotopy presunúť nemožno – boli tu skôr a majú právo na existenciu.
Územie katastra je poznačené technickými prvkami – diaľnicou a elektrifikovanou železnicou. Z tohto hľadiska je ekologická stabilita územia pomerne nízka a stabilnejšie prvky sú sústredené do zachovaných častí prírody – vodný tok Paludžanka, Liptovská Mara, menšie krovité porasty, čiastočne koridory malých vodných tokov, porasty nelesnej drevinovej vegetácie.
Lesy, ktorých tu je len do 4% výmery, sa všeobecne považujú za jeden z najvýznamnejších ekostabilizačných činiteľov, avšak kvôli tejto ploche majú len obmedzené pôsobenie. Navyše ochranné lesy v okolí Liptovskej Mary sú tvorené z introdukovaných drevín, ktoré veľmi neprispievajú k ekologickej stabilite územia.
Ostatnú voľnú krajinu dopĺňajú pasienky a lúky s porastami drevín rastúcich mimo les. Takáto krajina je obyčajne pomerne stabilná a nachádzajú sa na nej biotopy iných druhov ako je to v lese. Pre hospodárenie v poľnohospodárskej krajine doporučujeme nasledovné ekologické zásady – obmedziť používanie chemického hnojenia a upraviť prípadnú aplikáciu tak, aby nevznikal nežiadúci odnos do vodných tokov, nepoužívať strojovú techniku pri obhospodarovaní podmáčaných plôch na lúkach a pasienkoch – prípadne uplatňovaním individuálneho prístupu vynechať tieto plochy z intenzívneho obhospodarovania.
Málo stabilné sú biotopy orných pôd, ktoré sú nevyhnutné k životu ľudí a preto ich treba obhospodarovať citlivo a tak, aby nedochádzalo k degradácii pôdy a nadmerným odnosom ornice vplyvom erózie.
Urbanizované prostredie intravilánu obce je pod najintenzívnejším vplyvom človeka s nízkou ekologickou stabilitou, ale možno tu nájsť aj veľmi pozitívne príklady spolužitia človeka a prírody.
PAMIATKOVÝ FOND A VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ ŠTRUKTÚRY – ZÁSADY A REGULATÍVY
Charakteristickými krajinnými štruktúrami v katastri obce Galovany je vodná nádrž Liptovská Mara a zvlnené polia a lúky vôkol obce. Krajinu dotvárajú prvky druhotnej štruktúry ako typ osídlenia, typ obhospodarovania apod. V zmysle platného manipulačného poriadku je určujúcou hladinou, vodohospodársky využiteľnou, kóta 566,34 B p.v. Pod touto kótou nie je možné situovať žiadne stavebné objekty charakteru pozemných stavieb, vrátane rekreačných zariadení. Brehové pásmo okolo vodnej nádrže bolo po zrealizovaní vodného diela a jeho uvedení do užívania určené ako lesné ochranné pásmo.

2.18.8. Vymedzenie zastavaného územia obce
V súčasnosti je zastavané územie obce Galovany legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia obce. Táto hranica zodpovedá stavu k 1.1.1990. Vzťahujú sa na ňu zábery poľnohospodárskej pôdy. Súčasné a navrhované hranice zastavaného

územia obce sú interpretované v grafickej časti územné ho plánu. Predpokladané možné rozšírenie skutočne zastavaného územia obce je vymedzené plochami vhodnými na zástavbu. Prírodné podmienky nedávajú možnosť tradičného spôsobu obživy poľnohospodárstvom, lesy tiež nie sú nevyčerpateľné a výrobný sektor predstavuje chov dobytka a ekologická výroba. Vstupom Slovenska do Európskej únie ukazuje sa reálna možnosť v areáli schátraného Poľnohospodárskeho dvora, vytvoriť podmienky pre vznik nových výrobných areálov. Obec v rámci vlastného prežitia si musí hľadať nové netradičné zdroje – rekreácia, cestovný ruch, agroturistika, vidiecka rekreácia a obnova tradičných remesiel.

2.18.9. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

PRÍRODA
V riešenom území sa nenachádza ochranné pásmo v rámci prvkov územnej ochrany prírody a krajiny. Teda na celom území platí prvý stupeň ochrany prírody a krajiny podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z.
V rámci katastra sa nachádzajú viaceré prvky územného systému ekologickej stability, pre ktoré sa však ochranné pásma nevymedzujú.

TECHNICKÉ ZARIADENIA
Z hľadiska hygienického a technického v riešenom území je potrebné rešpektovať tieto ochranné pásma:
Ochranné pásma vodohospodárskych vedení a zariadení
Na ochranu verejných vodovodov a verejných kanalizácií pred poškodením sa vymedzuje podľa § 19 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach pásmo ochrany :
- 1,5 m na obidve strany od vonkajšieho obrysu potrubia pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,
- 2,5 m pri priemere nad 500 mm

Ochranné a bezpečnostné pásma energetických zariadení
Ochranné a bezpečnostné pásma energetických zariadení stanovuje zákon č.251/2012 Z.z. o energetike ,v znení neskorších predpisov.
Ochranné pásma elektroenergetických zariadení
Na ochranu elektroenergetických zariadení sa podľa §19 uvedeného zákona zriaďujú ochranné pásma v rozsahu :
- 10 – 35 m obojstranne od krajného vodiča u vonkajších elektrických vedení pri napätí od 1 kV až nad 400 kV (pre napätie 220 kV je ochranné pásmo 20 m ,110 kV je ochranné pásmo 15 m od krajného vodiča, pre napätie 22 kV 10m od krajného vodiča, pre napätie 400V je ochranné pásmo 25m od krajného vodiča),
- v ÚPN VÚC Žilinského kraja (vo výhľade) sa uvažuje s koridorom pre VNN,šírky 80 m, za účelom realizácie 2x 400 kV vedenia,
- 1 obojstranne u kábelových elektrických vedení,
- 10 m od konštrukcie transformovne z VN na NN

Cestné a železničné ochranné pásma:
Pre jednotlivé druhy komunikácií určuje šírku ochranných pásiem mimo zastavaného územia Vyhláška č. 35/1984 Zb. v §15 nasledovne:
- diaľnica 100 m od osi krajného pruhu,
- 50 m kolmo od osi vozovky cesty I. triedy,
- cesta III. triedy má ochranné pásmo 20 m kolmo od osi vozovky,
- železnica má ochranné pásmo 60 m od osi krajnej koľaje.

Ostatné ochranné pásma
- cintoríny majú ochranné pásmo 50 m,
- ochranné pásmo lesa v šírke 50 m,
- izolačná zeleň okolo výrobných a športových areálov,
- poľné hnojiská majú ochranné pásmo 100 m,

-Ochranné pásmo vodných tokov v šírke 10 m od brehovej čiary vodohospodársky významného vodného toku Paludžanka obojstranne i ochranné pásmo vodnej nádrže Liptovská Mara, ktoré je vymedzené kótou mimoriadne prípustnej katastrofálnej hladiny 566,34 m n. m. Bpv. V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.

2.18.10. Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a scelovania pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny
Navrhovaná urbanistická koncepcia si vyžaduje delenie a sceľovanie parciel podľa textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie v zmysle uvedených regulatívov a zastavovacích podmienok.
Ide hlavne o vymedzenie dopravných trás, trás technického vybavenia a navrhovaných športových a rekreačných areálov.

2.18.11. Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarať a schváliť územný plán zóny
Navrhované rozvojové plochy nie je potrebné riešiť územným plánom zón. Po schválení územného plánu je možné na jednotlivé aktivity spracovať dokumentáciu pre územné rozhodnutie a následne projekt pre stavebné povolenie.

2.18.12. Zoznam verejnoprospešných stavieb

Územný plán obce Galovany vymedzuje verejnoprospešné stavby v zmysle Stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení, za ktoré sa považujú stavby určené na verejnoprospešné služby, pre verejné technické vybavenie územia podporujúce jeho rozvoj a ochranu životného prostredia , stavby pre zneškodňovanie odpadov, pre zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, pre verejnú dopravu, pre verejné školstvo, pre verejnú správu a podobne.

VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY(VS)

VS.1. PRE DOPRAVU:

VS 1.1. rekonštrukcia cesty III/018244
VS 1.2. rekonštrukcia existujúcich miestnych komunikácií
VS 1.3. realizácia navrhovaných miestnych komunikácií, chodníkov a parkovísk
VS 1.4. modernizácia železničnej trate

VS.2. PRE TECHNICKÚ VYBAVENOSŤ

VS 2.1. realizácia rozvodov splaškovej kanalizácie,
VS 2.2. realizácia rozvodov dažďovej kanalizácie a realizácia výustných objektov
VS 2.3. rozšírenie rozvodov vody
VS 2.4. rozšírenie a zokruhovanie elektrických rozvodov NN
VS 2.5. vybudovanie dvoch navrhovaných transformátorových staníc (TS), zokruhovanie elektrických rozvodov VN
TS 05 - reg. priestor VU.03
TS 06 - reg. priestor OU.10
TS 07 - reg.priestor RU.03

2.18.13. Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

Záväzné časti riešenia a verejnoprospešné stavby sú zdokumentované aj v grafickej podobe – viď. príloha s názvom: Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

A.3. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE - TABUĽKY

(viď nasledujúce strany)

B. GRAFICKÁ ČASŤ

(viď. výkresy)

C. DOKLADY

Správa a vyhodnotenie stanovísk k návrhu ÚPN obce Galovany (samostatná príloha)